

Sülearvuti kasutusjuhend

© Copyright 2010 Hewlett-Packard
Development Company, L.P.

Bluetooth on selle omaniku kaubamärk ja Hewlett-Packard Company kasutab seda litsentsi alusel. Intel on Intel Corporationi kaubamärk USA-s ja muudes riikides/piirkondades. Microsoft ja Windows on ettevõtte Microsoft Corporation USA-s registreeritud kaubamärgid. SD logo on selle omaniku kaubamärk.

Käesolevas dokumendis sisalduvat teavet võidakse ette teatamata muuta. Ainsad HP toodete ja teenuste garantiid on sätestatud otsestes garantiiavaldustes, mis on kaasas nende toodete ja teenustega. Käesolevas dokumendis avaldatud ei või mingil juhul tõlgendada täiendava garantii pakkumisena. HP ei vastuta siin leiduda võivate tehniliste või toimetuslike vigade ega väljajättude eest.

Esimene trükk: aprill 2010

Dokumendi number: 597857-E41

Tootemärkus

Selles kasutusjuhendis on kirjeldatud funktsioone, mis on enamiku mudelite puhul samad. Mõni funktsioonidest ei pruugi teie arvutis saadaval olla.

Ohutusmärkus

-
- ⚠ **HOIATUS!** Kuumusest tulenevate vigastuste või arvuti ülekuumenemise vältimiseks ärge hoidke arvutit kasutamise ajal süles ega tõkestage arvuti ventilatsiooniavasid. Kasutage arvutit ainult kõval tasasel alusel. Jälgige, et mõni muu kõva (nt kõrvalasuv printer) või pehme pinnaga (nt padjad, vaip või riietusese) objekt ei blokeeriks õhuvoolu liikumist ventilatsiooniavadest. Samuti ärge hoidke arvuti kasutamisel vahelduvvooluadapterit vastu nahka või pehme pinnaga objekti (nt padjad, vaip või riietusese). Arvuti ja vahelduvvooluadapter vastavad infotehnoloogiaseadmete rahvusvahelises ohutusstandardis International Standard for Safety of Information Technology Equipment (IEC 60950) sätestatud välispinna temperatuuri nõuetele.
-

Sisukord

1 Omadused	1
Riistvara tuvastamine	1
Komponendid	2
Pealmised komponendid	2
Puuteplaat	2
Puuteplaadi nupud	3
Märgutuled	4
Nupud ja sõrmejäljelugeja (ainult teatud mudelitel)	5
Klahvid	6
Esiosa komponendid	6
Parema külje komponendid	7
Vasaku külje komponendid	7
Alaosa komponendid	9
Ekraani komponendid	10
Traadita ühenduse antennid (vaid mõnel mudelil)	10
Lisariistvarakomponendid	11
Sildid	12
2 Traadita ühenduse seadmed, kohtvõrk ja modem	13
Traadita ühenduse seadmete kasutamine	13
Traadita ühenduse ja võrguolekuikoonide tuvastamine	13
Traadita ühenduse juhtelementide kasutamine	14
Traadita ühenduse klahvi kasutamine	14
Tarkvara HP Wireless Assistant kasutamine	14
Operatsioonisüsteemi juhtelementide kasutamine	15
WLAN-i kasutamine	15
WLAN-i häälestamine	16
WLAN-i kaitsmine	16
Ühenduse loomine WLAN-iga	17
Rändlus teise võrku	18
Bluetooth-seadmete (ainult teatud mudelitel) kasutamine	19
Bluetoothi ja Interneti-ühenduse ühiskasutus	19
Ühenduse loomine kohtvõrguga	20

3 Osutusseadmed ja klaviatuur	21
Osutusseadmete kasutamine	21
Osutusseadme eelistuste määramine	21
Puuteplaadi kasutamine	21
Puuteplaadi sisse- ja väljalülitamine	22
Puuteplaadižestide kasutamine	22
Kerimine	22
Näpistamine	23
Pööramine	23
Välise hiire ühendamine	24
Toiminguklahvide kasutamine	25
Kiirklahvide kasutamine	26
Klahvistike kasutamine	27
Sisesehitatud numbriklahvistiku kasutamine	27
Välise numbriklahvistiku kasutamine	27
Puuteplaadi ja klaviatuuri puhastamine	28
4 Multimeediumid	29
Multimeediumfunktsioonid	29
Multimeediumkomponentide tuvastamine	30
Helitugevuse reguleerimine	31
Meediumitoimingute klahvide kasutamine	31
Multimeediumtarkvara	33
HP MediaSmarti tarkvara kasutamine	33
Muu eelinstallitud multimeediumtarkvara kasutamine	33
Multimeediumitarkvara installimine kettalt	33
Heli	34
Välise heliseadmete ühendamine	34
Helifunktsioonide kontrollimine	34
Video	35
Välise monitori või projektori ühendamine	35
HDMI-seadme ühendamine	36
Heli konfigureerimine HDMI jaoks (vaid mõnel mudelil)	36
Veebikaamera	37
5 Toitehaldus	38
Toitesätete määramine	38
Energiasäästuolekute kasutamine	38
Unerežiimi käivitamine ja sellest väljumine	38
Talveunerežiimi käivitamine ja sellest väljumine	39
Akumeetri kasutamine	39
Energiaarežiimide kasutamine	39
Praeguse energiaarežiimi vaatamine	40

Mõne muu energiarežiimi valimine	40
Energiarežiimide kohandamine	40
Paroolikaitse määramine ärkamisel	40
Välise vahelduvvoolutoite kasutamine	41
Vahelduvvooluadapteri ühendamine	41
Akutoite kasutamine	43
Akuteabe otsimine spikri ja toe rakendusest	43
Akukontrolli kasutamine	43
Allesjäänud laetuse taseme kuvamine	43
Aku paigaldamine ja eemaldamine	44
Aku laadimine	45
Aku tühjenemise aja pikendamine	45
Laetuse madalate tasemete haldamine	46
Laetuse madala taseme tuvastamine	46
Laetuse madala taseme lahendamine	46
Laetuse madala taseme lahendamine, kui välistoide on saadaval	46
Laetuse madala taseme lahendamine, kui laetud aku on saadaval	46
Laetuse madala taseme lahendamine, kui ühtegi toiteallikat pole saadaval	46
Laetuse madala taseme lahendamine, kui arvuti ei saa talveunerežiimist väljuda	46
Aku kalibreerimine	47
Akutoite säästmine	49
Aku hoidmine	49
Kasutatud aku kõrvaldamine	49
Aku vahetamine	49
Graafikarežiimide vahetamine (ainult teatud mudelitel)	50
Arvuti väljalülitamine	51

6 Draivid 52

Draivide käsitlemine	52
Optiline draiv	53
Installitud optilise draivi tuvastamine	53
Optiliste ketaste kasutamine	53
Õige ketta (CD, DVD ja BD) valimine	54
CD-R-kettad	54
CD-RW-kettad	54
DVD±R-kettad	54
DVD±RW-kettad	54
LightScribe'i toega DVD+R-kettad	54
Blu-ray-ketas (BD)	55
CD, DVD või BD esitamine	55

Automaatesituse konfigureerimine	56
DVD piirkonnasätete muutmine	56
Autoriõiguse hoiatuse järgimine	57
CD või DVD kopeerimine	57
CD või DVD loomine (kõrvetamine)	57
CD, DVD või BD eemaldamine	58
Välise draivide kasutamine	60
Kõvaketta jõudluse parandamine	61
Kettadefragmentori kasutamine	61
Kettapuhastuse kasutamine	61
Kõvaketta asendamine esmase kõvaketta sahtlis	62
Kõvaketta paigaldamine teisese kõvaketta sahtlisse	65
7 Välisseadmed	68
USB-seadme kasutamine	68
USB-seadme ühendamine	68
USB-seadme eemaldamine	68
eSATA-seadme kasutamine	69
eSATA-seadme ühendamine	69
eSATA-seadme eemaldamine	69
8 Välised meediumikaardid	71
Digitaalmeediumi pesa kaartide kasutamine	71
Digitaalkaardi sisestamine	71
Digitaalkaardi eemaldamine	72
9 Mälumoodulid	73
10 Turvalisus	77
Arvuti kaitsmine	77
Paroolide kasutamine	78
Paroolide määramine Windowsis	78
Paroolide määramine häälestusutiliidis	79
Administrator password (Halduriparool)	79
Halduriparooli haldamine	80
Halduriparooli sisestamine	80
Sisselülitusparool	80
Sisselülitusparooli haldamine	81
Sisselülitusparooli sisestamine	81
Viirusetõrjetarkvara kasutamine	82
Tulemüritarkvara kasutamine	82
Kriitiliste turvavärskenduste installimine	83
Valikulise turvakaabli paigaldamine	83

Sõrmejäljelugeja (ainult teatud mudelitel) kasutamine	84
Sõrmejäljelugeja asukoha tuvastamine	84
Sõrmejälgede registreerimine	84
Registreeritud sõrmejälje kasutamine Windowsi sisselogimiseks	85
11 Tõrkeotsing	86
WLAN-iga ei saa ühendust luua	86
Soovitud võrguga ei saa ühendust luua	87
Võrguikoon pole kuvatud	87
Võrgu kehtivad turvakoodid pole saadaval	87
WLAN-ühendus on väga nõrk	88
Traadita ühenduse marsruuteriga ei saa ühendust luua	88
Optilise ketta sahtel ei avane CD, DVD või BD eemaldamiseks	89
Arvuti ei tuvasta CD-, DVD- või BD-draivi	89
CD, DVD või BD ei mängi	90
CD, DVD või BD ei mängi automaatselt	91
DVD-I või BD-I olev film peatub, hüppab või selle esitus on ebaühtlane	91
DVD-I või BD-I olev film pole välisel kuvaril nähtav	91
CD või DVD kõrvetamise protsess ei alga või peatub enne lõpule jõudmist	92
DVD või BD esitamisel Windows Media Playeris ei esitata heli või pilti	92
Seadmedraiver tuleb taastinstallida	92
Uusimate HP seadmedraiverite hankimine	93
Uusimate Windowsi seadmedraiverite hankimine	93
Lisa A Häälestusutiliit (BIOS)	94
Häälestusutiliidi käivitamine	94
Häälestusutiliidi kasutamine	95
Häälestusutiliidi keele vahetamine	95
Navigeerimine ja valimine häälestusutiliidis	95
Süsteemiteabe kuvamine	95
Häälestusutiliidi vaikesätete taastamine	96
Häälestusutiliidist väljumine	96
Häälestusutiliidi menüüd	97
Main (Põhimenüü)	97
Security (Turvasätted)	97
System Configuration (Süsteemi konfiguratsioon)	97
Diagnostics (Dagnostika)	98
Lisa B Tarkvaravärskendused	99
BIOS-i värskendamine	100
BIOS-i versiooni tuvastamine	100
BIOS-i värskenduse allalaadimine	100
Programmide ja draiverite värskendamine	101

Lisa C Varundus ja taaste	102
Taasteketaste loomine	103
Andmete varundamine	104
Windowsi varundus- ja taastefunktsiooni kasutamine	104
Süsteemi taastepunktide kasutamine	105
Millal taastepunkte luua?	105
Süsteemi taastepunkti loomine	105
Möödunud kuupäeva ja kellaaja oleku taastamine	105
Taastamine	106
Taastamine taasteketastelt	106
Taastamine sihtotstarbelisest taastesektsioonist (ainult teatud mudelitel)	106
Tähestikuline register	108

---

1 Omadused

Riistvara tuvastamine

Arvutisse installitud riistvara loendi kuvamiseks toimige järgmiselt.

1. Valige **Start > Juhtpaneel > Süsteem ja turve**.
2. Klõpsake alal Süsteem üksusel **Seadmehaldur**.

Seadmehalduri abil saab riistvara lisada ja seadmete konfiguratsioone muuta.

 MÄRKUS. Windows® sisaldab arvuti turvalisuse parandamiseks kasutajakonto kontrolli funktsiooni. Teilt võidakse küsida luba või parooli selliste toimingute tegemisel nagu rakenduste installimine, utiliitide käitamine või Windowsi sätete muutmine. Lisateavet leiate spikri ja toe rakendusest.

Komponendid

Pealmised komponendid

Puuteplaat

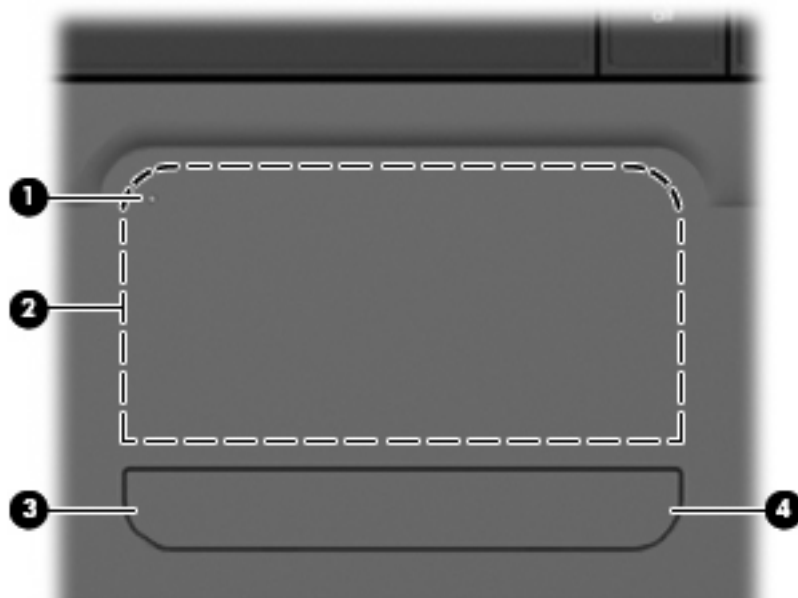

Komponent	Funktsioon
Puuteplaat	Liigutab kursorit ja valib või aktiveerib ekraanil üksusi.

Osutusseadme eelistuste kuvamiseks või muutmiseks toimige järgmiselt.

1. Valige **Start > Seadmed ja printerid**.
2. Paremklopsake arvutikohasel seadmel.
3. Valige **Hiire sätted**.

Puuteplaadi nupud

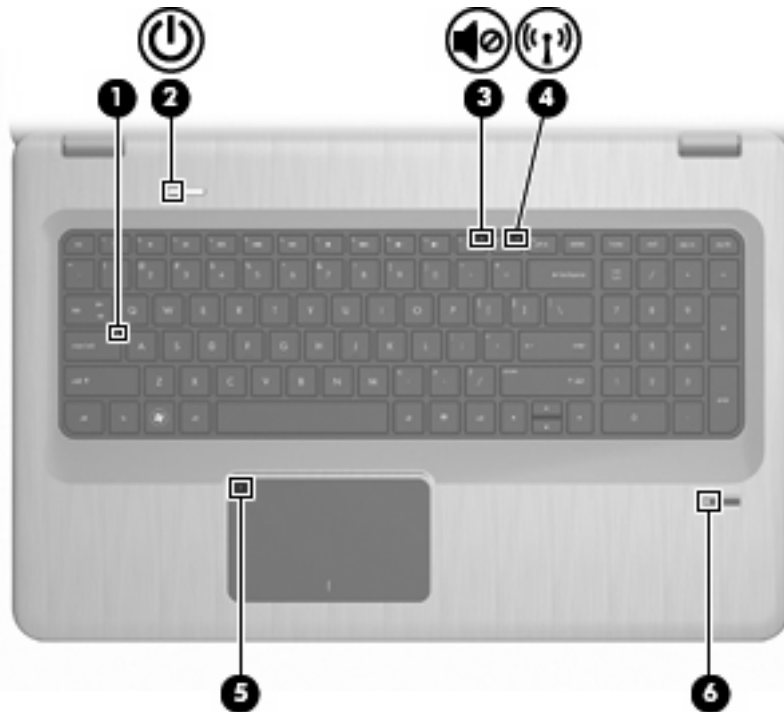

Üksus	Kirjeldus	Funktsioon
1	 Puuteplaadi sisse-/väljalülitusnupp	Lülitab puuteplaadi sisse või välja. Puuteplaadi sisse- ja väljalülitamiseks vajutage nuppu ja hoidke seda kaks sekundit all.
2	Puuteplaadi vasakpoolne nupp	Toimib samamoodi nagu välise hiire vasakpoolne nupp.
3	Puuteplaadi parempoolne nupp	Toimib samamoodi nagu välise hiire parempoolne nupp.

Osutusseadme eelistuste kuvamiseks või muutmiseks toimige järgmiselt.

1. Valige **Start > Seadmed ja printerid**.
2. Paremklõpsake arvutikohasel seadmel.
3. Valige **Hiire sätted**.

Märgutuled

Üksus	Kirjeldus	Funktsioon
1	Suurtäheluku märgutuli	Sees – suurtähelukk on sisse lülitatud.
2	Toite märgutuli	<ul style="list-style-type: none"> • Sees – arvuti on sisse lülitatud. • Vilgub – arvuti on unerežiimis. • Väljas – arvuti on välja lülitatud või talveunerežiimis.
3	Helisummutuse märgutuli	Kollane – arvuti heli on välja lülitatud.
4	Traadita ühenduse märgutuli	<ul style="list-style-type: none"> • Valge – sisseehitatud traadita ühenduse seade (näiteks traadita kohtvõrgu (WLAN) ja/või Bluetooth®-seade) on tuvastatud. • Kollane – traadita ühenduse seadmeid pole tuvastatud.
5	Puuteplaadi märgutuli	Kollane – puuteplaat on keelatud.
6	Sõrmejäljelugeja märgutuli	<ul style="list-style-type: none"> • Valge – loeti sõrmejälge. • Kollane – sõrmejälge ei loetud.

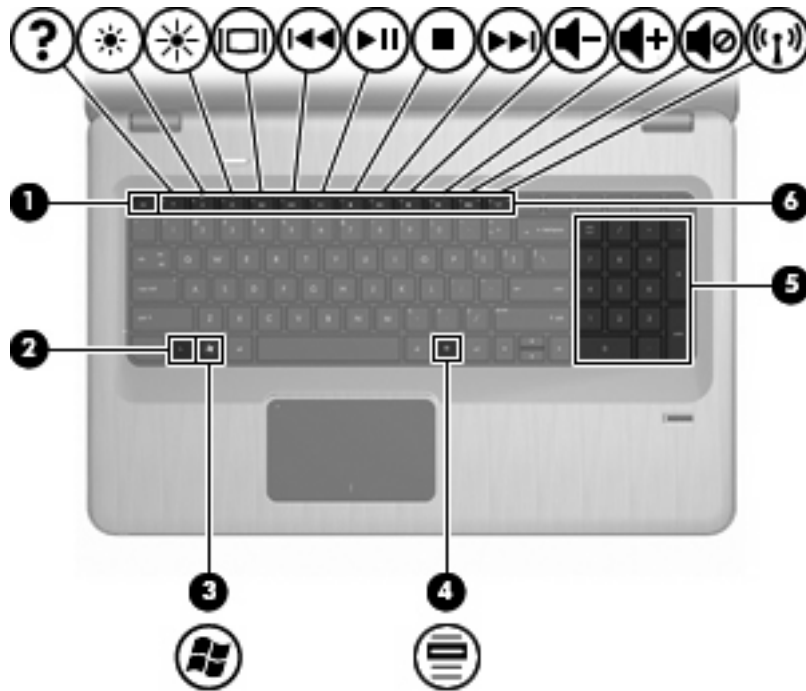
Nupud ja sõrmejäljelugeja (ainult teatud mudelitel)

Üksus	Kirjeldus	Funktsioon
1	Toitenupp	<p>Vajutage toitenuppu, kui soovite teha järgmist:</p> <ul style="list-style-type: none"> • lülitada arvuti sisse; • käivitada unerežiimi; • väljuda unerežiimist; • väljuda talveunerežiimist. <p>Kui arvuti ei reageeri ja Windowsi sulgemistoimingutest pole abi, vajutage toitenuppu ja hoidke seda vähemalt 5 sekundit all, et arvuti välja lülitada.</p> <p>Lisateabe saamiseks toitesätete kohta valige Start > Juhtpaneel > Süsteem ja turve > Energiarežiimi suvandid.</p>
2	Sõrmejäljelugeja (ainult teatud mudelitel)	Võimaldab Windowsisse parooliga sisselogimise asemel sõrmejäljega sisselogimist.

Selles tabelis on esitatud tehasesätted. Lisateavet tehasesätete muutmise kohta leiate spikri ja toe rakendusest.

Klahvid

Üksus	Kirjeldus	Funktsioon
1	esc -klahv	Kuvab süsteemiteabe, kui vajutada koos klahviga fn .
2	fn -klahv	Täidab tihti kasutatavaid süsteemifunktsioone, kui vajutada klahvi fn koos mõne süsteemiklahviga või klahviga esc .
3	Windowsi logo klahv	Kuvab Windowsi menüü Start.
4	Windowsi rakenduse klahv	Kuvab kursori all asuvate üksuste kiirmenüü.
5	Sisseehitatud numbriklahvistik	Toimib samamoodi nagu väline numbriklahvistik.
6	Funktsiooniklahvid	Täidavad tihti kasutatavaid süsteemifunktsioone, kui vajutada koos klahviga fn .

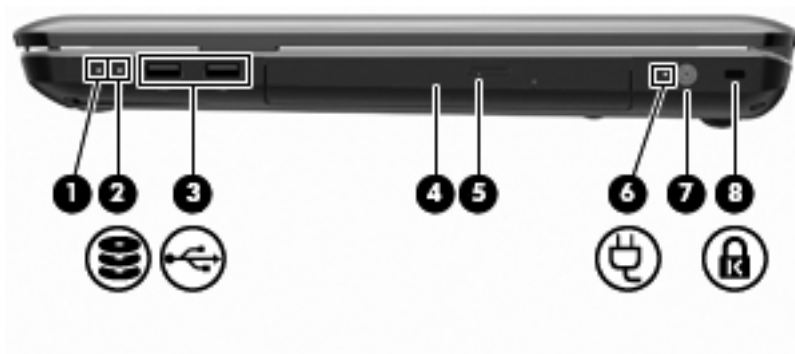
Esiosa komponendid

Kirjeldus	Funktsioon
Kõlarid	Toovad kuuldavale heli.

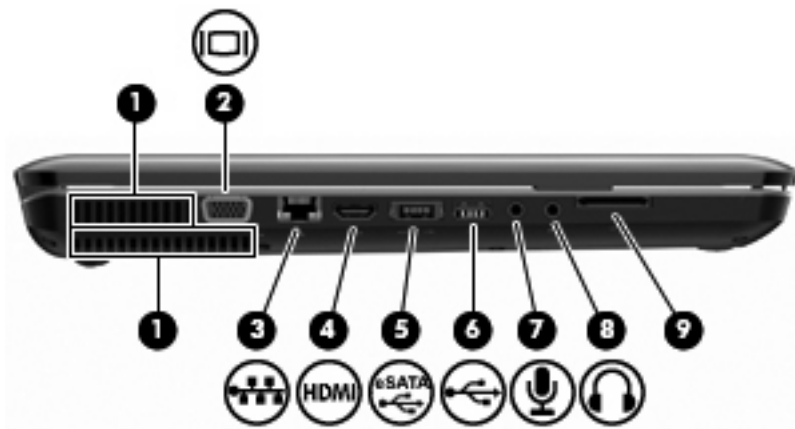

Parema külje komponendid

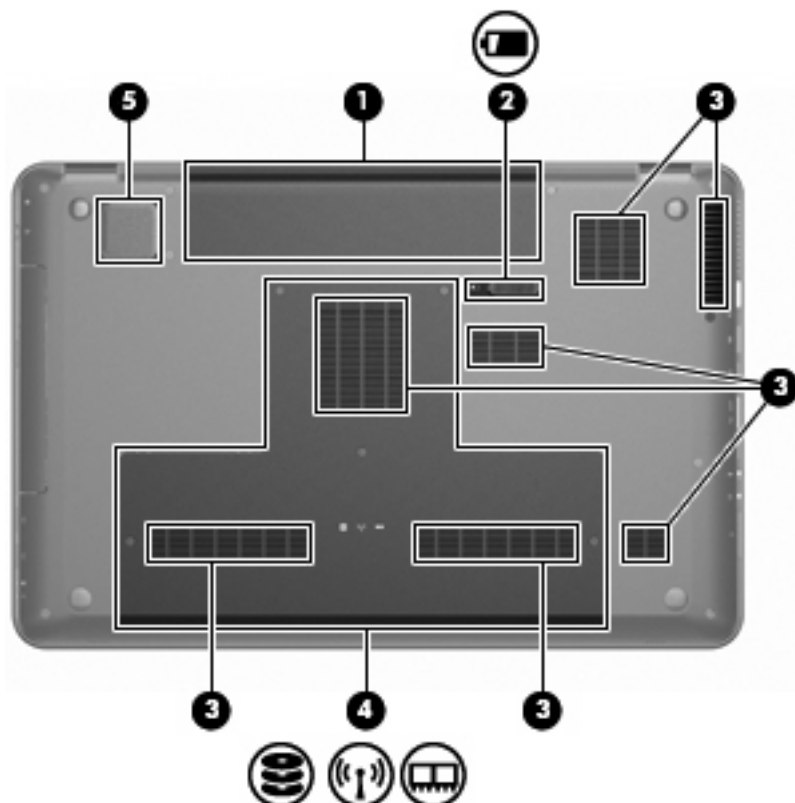
Üksus	Kirjeldus	Funktsioon
1	Toite märgutuli	<ul style="list-style-type: none"> Sees – arvuti on sisse lülitatud. Vilgub – arvuti on unerežiimis. Väljas – arvuti on välja lülitatud või talveunerežiimis.
2	Kõvakettadraivi märgutuli	<ul style="list-style-type: none"> Valge – kõvakettadraiv on aktiivne. Kollane – kõvakettadraiv on pargitud.
3	USB-pordid (2)	Ühendab USB-seadmed.
4	Optilise draivi märgutuli	Vilgub – optiline draiv on kasutusel.
5	Optiline draiv	Loeb optilisi kettaid ja mõnel mudelil kirjutab nendele.
6	Vahelduvvooluadapteri märgutuli	<ul style="list-style-type: none"> Sees – arvuti on ühendatud välistoitega. Väljas – arvuti pole välistoitega ühendatud.
7	Toitejuhtme ühenduspesa	Ühendab vahelduvvooluadapteri.
8	Turvakaabli pesa	Ühendab valikulise turvakaabli. Turvakaabel on mõeldud kaitsevahendiks, kuid see ei pruugi arvutit väärkasutuse ega varguse eest kaitsta.

Vasaku külje komponendid

Üksus	Kirjeldus	Funktsioon
1	Ventilatsiooniavad (2)	Tagavad õhuvoolu sisemiste komponentide jahutamiseks. MÄRKUS. Arvuti ventilaator hakkab automaatselt tööle sisemiste komponentide jahutamiseks ja ülekuumenemise takistamiseks. Arvuti tavalise kasutamise käigus on normaalne, et sisemine ventilaator aeg-ajalt sisse või välja lülitub.
2	Välise monitori port	Ühendab välise VGA-liidesega monitori või projektori.
3	RJ-45 (võrgu) pistikupesa	Ühendab võrgukaabli.
4	HDMI-port	Ühendab heli- või videolisaseadme, nt kõrglahutusvõimega teleri või ühilduva digitaal- või helikomponendi.
5	eSATA-/USB-port (vaid mõnel mudelil)	Ühendab valikulise suure jõudlusega eSATA-komponendi, nt eSATA-väliskõvaketta või valikulise USB-seadme. MÄRKUS. Sõltuvalt arvutimudelist võib sellel olla ainult USB-port.
6	USB-port	Ühendab valikulise USB-seadme.
7	Helisisendi (mikrofoni) pistikupesa	Ühendab arvuti peakomplekti mikrofoni, kaherealise stereomikrofoni või monomikrofoniga.
8	Heliväljundi (kõrvaklappide) pistikupesa	Toob kuuldavale heli, kui on ühendatud aktiivstereokõlarite, kõrvaklappide, kõrvasiseste kõrvaklappide, peakomplekti või teleri helisüsteemiga.
9	SD-kaardi lugeja	Loeb lugejasse sisestatud SD-kaarte.

Alaosa komponendid

Üksus	Kirjeldus	Funktsioon
1	Akusahtel	Hoiab akut.
2	Aku vabastusriiv	Vabastab aku akusahtlist.
3	Ventilatsiooniavad (7)	Tagavad õhuvoolu sisemiste komponentide jahutamiseks. MÄRKUS. Arvuti ventilaator hakkab automaatselt tööle sisemiste komponentide jahutamiseks ja ülekuumenemise takistamiseks. Tavapärase töötamise ajal sisse ja välja lülituv sisemine ventilaator on normaalne ilming.
4	Esmase kõvaketta sahtel	Sisaldab esmast kõvaketast, mälumoodulipesi ja WLAN-moodulit (ainult teatud mudelitel). ETTEVAATUST. Süsteemi hangumise vältimiseks asendage traadita ühenduse moodul sellise traadita ühenduse mooduliga, mille kasutamise on lubanud valitsusasutus, mis reguleerib traadita ühenduse seadmete kasutamist teie riigis/piirkonnas. Kui pärast mooduli asendamist kuvatakse hoiatusteade, eemaldage arvuti töö taastamiseks moodul ning võtke spikri ja toe rakenduse kaudu ühendust tehnilise toega.
5	Sisseehitatud bassikõlar	Pakub kvaliteetset bassiheli.

Ekraani komponendid

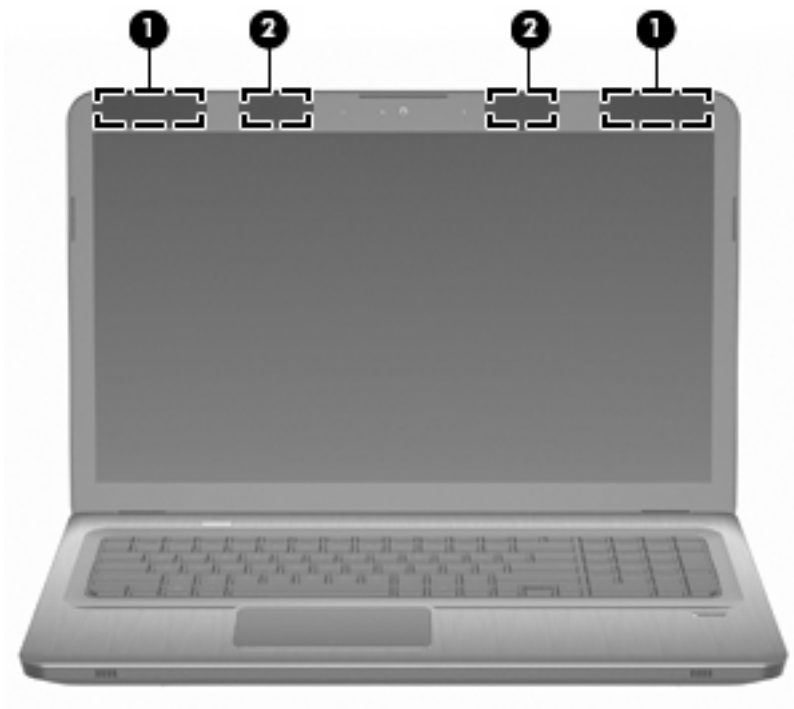
Üksus	Kirjeldus	Funktsioon
1	Sisemised mikrofonid (2)	Salvestavad heli.
2	Veebikaamera märgutuli	Sees – veebikaamera on kasutusel.
3	Veebikaamera	Salvestab videot ja fotosid.

Traadita ühenduse antennid (vaid mõnel mudelil)

Mõnel arvutimudelil saadavad ja võtavad ühelt või mitmelt traadita ühenduse seadmelt signaale vastu vähemalt kaks antenni (1, 2). Neid antenni pole väljastpoolt näha.

 MÄRKUS. Optimaalseks signaaliedastuseks ärge asetage antennide vahetusse lähedusse esemeid.

Traadita ühendusega seotud normatiivsed märkused leiate spikri ja toe rakenduses saadaolevatest normatiivsetest, ohutus- ja keskkonnavalastest märkustest.

Lisariistvarakomponendid

Üksus	Kirjeldus	Funktsioon
1	Toitejuhe*	Ühendab vahelduvvooluadapteri vahelduvvoolu pistikupessa.
2	Vahelduvvooluadapter	Muudab vahelduvvoolu alalisvooluks.
3	Aku*	Annab toidet, kui arvuti pole välistoitega ühendatud.

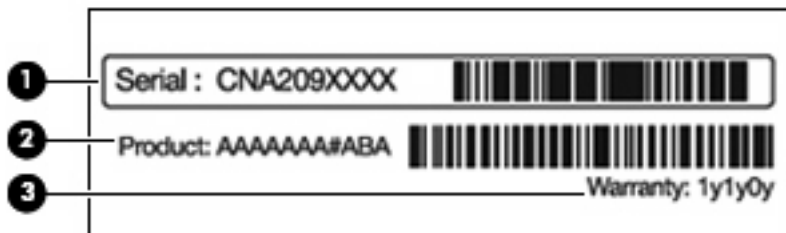
* Akude ja toitejuhtmete ilme erineb riigiti/piirkonniti.

Sildid

Arvutile kleebitud märgised annavad teavet, mida läheb vaja süsteemirikete tõrkeotsingul või arvutiga muudesse riikidesse reisimisel.

- Hooldussilt – sisaldab muu hulgas järgmist olulist teavet.

Hooldussilt asub arvuti põhjal. Hoidke see teave käepärast, kui võtate ühendust tehnilise toega.

Üksus	Kirjeldus	Funktsioon
1	Seerianumber (s/n)	Iga toote puhul kordumatu tähtnumbriline tunnuscode
2	Toote nimi	Nimi, mis on kinnitatud arvuti esiküljele
3	Garantiiperiood	Arvuti garantiiperiood (aastates)

- Microsoft Certificate of Authenticity (Microsofti autentsussertifikaat) – sisaldab Windowsi tootekoodi. Tootekoodi võib olla vaja operatsioonisüsteemi värskendamisel või tõrkeotsingul. See sertifikaat on kinnitatud arvuti põhjale.
- Vastavusmärgis – annab arvuti kohta normatiivset teavet. Normatiivteabe silt on kinnitatud akulahtrisse.
- Modemi vastavusmärgis – sisaldab normatiivset teavet modemi kohta ja loetleb kinnitusmärgised, mida läheb vaja mõnes riigis/piirkonnas, kus modemi kasutamine on heaks kiidetud. Seda teavet võib teil vaja minna välismaale reisis. Modemi vastavustunnistus on kinnitatud kõvaketta lahtrisse.
- Traadita ühenduse sertifitseerimismärgis(ed) (ainult teatud mudelitel) – sisaldab/sisaldavad teavet traadita ühenduse seadmete kohta ja mõne sellise riigi/piirkonna kinnitusmärki, kus nende seadmete kasutamine on heaks kiidetud. Lisaseade võib olla traadita kohtvõrgu (WLAN) või Bluetooth-seade. Kui arvutimudelil on üks või mitu traadita ühenduse seadet, on arvutil üks või mitu sertifitseerimismärgist. Seda teavet võib teil vaja minna välismaale reisis. Traadita seadmete sertifikaadisildid on kinnitatud MiniCard-lahtrisse.
- SIM-i (abonendi identsusmooduli) märgis (ainult teatud mudelitel) – sisaldab SIM-i ICCID-d (kiipkaardi ID-number). See silt asub akulahtris.
- HP mobiilse lairibaühenduse mooduli seerianumbri märgis (ainult teatud mudelitel) – sisaldab HP lairibaühenduse mooduli seerianumbrit. See märgis asub akusahtlis.

2 Traadita ühenduse seadmed, kohtvõrk ja modem

Traadita ühenduse seadmete kasutamine

Traadita ühenduse tehnoloogia edastab andmeid raadiolainete, mitte kaabli kaudu. Arvutil võib olla üks või mitu järgmistest traadita ühenduse seadmetest.

- Traadita kohtvõrgu (WLAN) seade – ühendab arvuti traadita kohtvõrku (mida sageli nimetatakse Wi-Fi-võrguks, traadita LAN-iks või WLAN-iks) kodus, kontorites ja avalikes kohtades, nagu lennujaamad, restoranid, kohvikud, hotellid ja ülikoolid. WLAN-i puhul suhtleb iga mobiilne traadita ühenduse seade traadita ühenduse marsruuteri või pöörduspunktiga.
- Bluetooth-seade (ainult teatud mudelitel) – loob personaalvõrgu (PAN), et ühenduda muude Bluetooth-ühendust võimaldavate seadmetega, nagu arvutid, telefonid, printerid, peakomplektid, kõlarid ja kaamerad. PAN-i puhul suhtleb iga seade otse teise seadmega ja seadmed peavad olema üksteisele üsna lähedal, tavaliselt 10 meetri raadiuses.

WLAN-seadmetega arvutid toetavad ühte või mitut järgmistest IEEE tööstusstandarditest:

- 802.11b, esimene levinud standard, mis toetab andmekiirust kuni 11 Mbit/s ja töötab sagedusel 2,4 GHz.
- 802.11g toetab andmekiirust kuni 54 Mbit/s ja töötab sagedusel 2,4 GHz. 802.11g WLAN-seade on tagasiühilduv 802.11b seadmetega, seega saavad need töötada samas võrgus.
- 802.11a toetab andmekiirust kuni 54 Mbit/s ja töötab sagedusel 5 GHz.

 MÄRKUS. 802.11a ei ühildu standardiga 802.11b ega 802.11g.

- 802.11n toetab andmekiirust kuni 450 Mbit/s ja võib töötada sagedusel 2,4 GHz või 5 GHz, olles seega tagasiühilduv standarditega 802.11a, b ja g.

Lisateabe saamiseks traadita ühenduse tehnoloogia kohta uurige spikri ja toe rakenduses asjakohast teavet ja veebisaidilinke.

Traadita ühenduse ja võrguolekuikoonide tuvastamine

Ikoon	Nimi	Kirjeldus
	Traadita ühendus (ühendatud)	Näitab traadita ühenduse märgutule ja klahvi asukohta arvutil. Samuti näitab, et arvutis on tarkvara HP Wireless Assistant, ja annab märku, et traadita ühenduse seade või seadmed on sisse lülitatud.

	Traadita ühendus (ühenduseta)	Näitab, et arvutis on tarkvara HP Wireless Assistant, ja annab märku, et kõik traadita ühenduse seadmed on välja lülitatud.
	Kaabelvõrk (ühendatud)	Näitab, et võrgudraiver(id) on installitud ja võrguseade või -seadmed on kaabelvõrguga ühendatud.
	Kaabelvõrk (keelatud/ühenduseta)	Näitab et üks või mitu võrgudraiverit on installitud, kuid võrguseadmeid pole ühendatud (või kõik traadita ühenduse seadmed on Windowsi juhtpaneeli kaudu keelatud).
	Võrk (ühendatud)	Näitab, et võrgudraiver(id) on installitud ja võrguseade või -seadmed on traadita võrguga ühendatud.
	Võrk (ühenduseta)	Näitab, et võrgudraiver(id) on installitud ja traadita ühendused on saadaval, kuid ükski võrguseade pole traadita võrguga ühendatud.
	Võrk (keelatud/ühenduseta)	Näitab, et võrgudraiver(id) on installitud, kuid ühtegi traadita ühendust pole saadaval (või kõik traadita ühenduse seadmed on traadita ühenduse klahvi või tarkvara Wireless Assistant abil keelatud).

Traadita ühenduse juhtelementide kasutamine

Arvuti traadita ühenduse seadmete juhtimiseks saab kasutada järgmisi juhtelemente.

- Traadita ühenduse toiminguklahv ehk kiirklahv (fn + f12)
- Tarkvara HP Wireless Assistant
- Tarkvara HP Connection Manager (ainult teatud mudelitel)
- Operatsioonisüsteemi juhtelemendid

Traadita ühenduse klahvi kasutamine

Arvutil on traadita ühenduse klahv, vähemalt üks traadita ühenduse seade ja üks või kaks traadita ühenduse märgutuld, olenevalt arvuti mudelist. Kõik arvuti traadita ühenduse seadmed on tehases lubatud, seega arvuti sisselülitamisel põleb traadita ühenduse märgutuli valgelt.

Traadita ühenduse märgutuli näitab arvuti traadita ühenduse seadmete üldist toiteolekut, mitte ainult ühe seadme olekut. Kui traadita ühenduse märgutuli on valge, on vähemalt üks traadita ühenduse seade sisse lülitatud. Kui traadita ühenduse märgutuli on kollane, on kõik traadita ühenduse seadmed välja lülitatud.

Kuna arvuti traadita ühenduse seadmed on tehases lubatud, saab traadita ühenduse klahvi abil kõik traadita ühenduse seadmed korruga sisse või välja lülitada. Üksikuid traadita ühenduse seadmeid saab juhtida tarkvara HP Wireless Assistant abil.

Tarkvara HP Wireless Assistant kasutamine

Tarkvara HP Wireless Assistant abil saab traadita ühenduse seadmeid ükshaaval sisse või välja lülitada. Kui mõni traadita ühenduse seade on häälestusutiliidis keelatud, tuleb selleks, et seadet saaks tarkvara Wireless Assistant abil sisse või välja lülitada, see häälestusutiliidis uuesti lubada.

 MÄRKUS. Traadita ühenduse seadme lubamine või sisselülitamine ei ühenda arvutit automaatselt võrguga või Bluetooth-seadmega.

Traadita ühenduse seadmete oleku kuvamiseks klõpsake ikoonil **Show hidden icons** (Kuva peidetud ikoonid) (teavitusalal vasakus otsas asuv nool) ja asetage hiirekursor traadita ühenduse ikoonile.

Kui traadita ühenduse ikoon pole teavitusalal kuvatud, toimige järgmiselt.

1. Valige **Start > Juhtpaneel > Hardware and Sound** (Riistvara ja heli) > **Windows Mobility Center** (Windowsi mobiilsuskeskus).
2. Klõpsake Windowsi mobiilsuskeskuse allosas asuval tarkvara Wireless Assistant paanil traadita ühenduse ikoonil. Kuvatakse Wireless Assistant.
3. Klõpsake üksusel **Properties** (Atribuudid).
4. Märkige tarkvara HP Wireless Assistant ikooni teavitusalal kuvamise suvandi ruut.
5. Klõpsake nupul **Apply** (Rakenda).
6. Klõpsake nupul **Close** (Sule).

Lisateavet leiate tarkvara Wireless Assistant spikrist. Spikri avamiseks toimige järgmiselt.

1. Klõpsake Windowsi mobiilsuskeskuses tarkvara Wireless Assistant avamiseks traadita ühenduse ikoonil.
2. Klõpsake nupul **Help** (Spikker).

Operatsioonisüsteemi juhtelementide kasutamine

Mõni operatsioonisüsteem võimaldab hallata sisseehitatud traadita ühenduse seadmeid ja traadita ühendust. Näiteks Windowsil on võrgu- ja ühiskasutuskeskus, mille abil saab häälestada ühenduse või võrgu, luua võrguga ühenduse, hallata traadita võrke ning diagnoosida ja lahendada võrguprobleeme.

Võrgu- ja ühiskasutuskeskuse avamiseks valige **Start > Control Panel** (Juhtpaneel) > **Network and Internet** (Võrk ja Internet) > **Network and Sharing Center** (Võrgu- ja ühiskasutuskeskus).

Lisateabe saamiseks valige **Start > Help and Support** (Spikker ja tugi).

WLAN-i kasutamine

WLAN-seadmega pääsete traadita kohtvõrku (WLAN), milles asuvad teised arvutid ja tarvikud, mis on ühendatud traadita ühenduse marsruuteri või pöörduspunkti kaudu.

 MÄRKUS. Termineid „traadita ühenduse marsruuter“ ja „traadita ühenduse pöörduspunkt“ kasutatakse sageli samas tähenduses.

- Laia ulatusega WLAN, näiteks ettevõtete või avalike kohtade WLAN, kasutab tavaliselt traadita ühenduse pöörduspunkte, mis suudavad majutada palju arvuteid ja tarvikuid ning eraldada kriitilisi võrgufunktsioone.
- Kodu- või väikekontori WLAN kasutab traadita ühenduse marsruuterit, mis võimaldab mitmel nii traadita kui ka kaabelühendusega arvutil Interneti-ühendust ning printerit ja faile ühiselt kasutada, ilma et oleks vaja lisariist- või lisatarkvara.

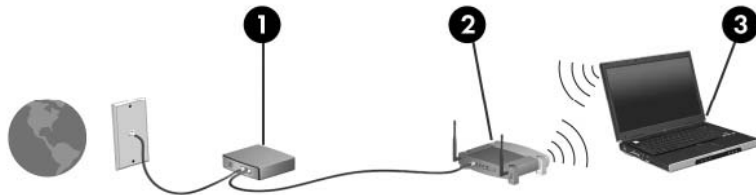
Arvuti WLAN-seadme kasutamiseks tuleb luua ühendus WLAN-i infrastruktuuriga (seda pakub kas teenusepakkuja või avalik või ettevõtte võrk).

WLAN-i häälestamine

WLAN-i häälestamiseks ja Interneti-ühenduse loomiseks on vaja järgmist:

- lairibamodem (DSL- või kaabelmodem) **(1)** ja kiire Interneti-teenus, mis ostetakse Interneti-teenuse pakkujalt;
- traadita ühenduse marsruuter (eraldi ostetav) **(2)**;
- traadita ühendusega arvuti **(3)**.

Järgmisel joonisel on näide Interneti ühendatud traadita võrgust.

Kui teie võrk suureneb, saab Interneti pääsemiseks võrku ühendada veel traadita ja kaabelühendusega arvuteid.

WLAN-i häälestamisel abi saamiseks vaadake oma marsruuteri tootja või Interneti-teenuse pakkuja antud teavet.

WLAN-i kaitsmine

Kuna WLAN-i standard loodi ainult piiratud turbevõimega – põhiliselt kaitsega tavalise pealtkuulamise, mitte võimsamate rünnakuviiside eest –, on oluline mõista, et WLAN-id on haavatavad laialt tuntud ja põhjalikult kirjeldatud turvaohutude poolt.

WLAN-id avalikes kohtades või „tööpunktides“, nagu kohvikud ja lennujaamad, ei pruugi pakkuda üldse mingit turvalisust. Traadita ühenduse tootjad ja tööpunktide teenusepakkujad tegelevad uute tehnoloogiate arendamisega, mille abil muuta avalik keskkond turvalisemaks ja anonüümsemaks. Kui tunnete muret arvuti turvalisuse pärast tööpunktis, piirduge oma võrgutegevuses mittedelikaatsete e-kirjadega ja tavapärase Interneti sirvimisega.

Kui häälestate WLAN-i või kasutate olemasolevat WLAN-i, lubage alati turvafunktsioonid, et kaitsta arvutit volitamata juurdepääsu eest. Tavalised turvasemed on Wi-Fi andmeturbe protokoll WPA-Personal ja krüptimismeetod Wired Equivalent Privacy (WEP). Kuna traadita ühenduse raadiosignaalid levivad ka väljaspool võrku, saavad teised WLAN-seadmed kaitsmata signaale „üles korjata“ ja kas luua ühenduse teie võrguga (kutsumata) või püüda kinni võrgus saadetava teabe. WLAN-i kaitsmiseks toimige järgmiselt.

- Kasutage sisseehitatud turvafunktsioonidega traadita ühenduse edastajat

Paljud traadita ühenduse põhijaamad, lüüsid või marsruuterid pakuvad sisseehitatud turvafunktsioone, näiteks traadita ühenduse turvaprotokollid ja tule müürid. Õige traadita ühenduse edastajaga saate kaitsta oma võrku kõige tavalisemate traadita ühenduse turvariskide vastu.

- Töötage tule müüri taga

Tule müür on tõke, mis kontrollib nii andmeid kui ka taotlusi, mis võrku saadetakse, ja eemaldab kõik kahtlased üksused. Tule müüre on saadaval erineval kujul, nii tarkvarana kui ka riistvarana. Mõni võrk kasutab kombinatsiooni mõlemast.

- Kasutage traadita ühenduse krüptimist

WLAN-i jaoks on saadaval mitu kõrgetasemelist krüptimisprotokoll. Leidke lahendus, mis teie võrgu jaoks kõige paremini sobib.

- Wired Equivalent Privacy (WEP) on traadita ühenduse turvaprotokoll, mis kodeerib või krüptib kõik võrguandmed enne edastamist WEP-võtme abil. WEP-võtme määrab võrk, kuid saate määrata ka isikliku võtme, genereerida teistsuguse võtme või valida muud täpsemad suvandid. Ilma õige võtmeta ei saa teised WLAN-i kasutada.
- Andmeturbe protokoll WPA (Wi-Fi Protected Access) kasutab samamoodi nagu WEP turvasätteid võrgu kaudu edastavate andmete krüptimiseks ja dekrüptimiseks. Krüptimiseks ühe muutumatu turvakoodi kasutamise asemel aga, nagu WEP puhul, kasutab WPA ajutiste võtmete tervikluse protokoll TKIP (Temporal Key Integrity Protocol), et luua dünaamiliselt iga paketi jaoks uus võti. Samuti genereerib see erinevad koodidekomplektid iga võrgus oleva arvuti jaoks.

Ühenduse loomine WLAN-iga

WLAN-iga ühenduse loomiseks toimige järgmiselt.

1. Veenduge, et WLAN-seade on sisse lülitatud. Kui seade on sisse lülitatud, põleb traadita ühenduse märgutuli valgelt. Kui traadita ühenduse märgutuli on väljas, vajutage traadita ühenduse klahvi.

 MÄRKUS. Mõnel arvutimudelil on siis, kui kõik traadita ühenduse seadmed on välja lülitatud, traadita ühenduse märgutuli kollane.

2. Klõpsake tegumiriba paremas otsas asuval teavitusalal võrguikoonil.
3. Valige loendist oma WLAN.
4. Klõpsake üksusel **Ühenda**.

 MÄRKUS. Kui loendis pole ühtegi WLAN-i, pole te ühegi traadita ühenduse marsruuteri ega pöörduspunkti leivalas.

- Kui valitud võrk on lubatud turbega WLAN, sisestage võrgu turvakood, kui teil seda teha palutakse, ja seejärel klõpsake ühenduse loomiseks **OK**.
- Kui te ei näe võrku, millega soovite ühenduse luua, klõpsake üksusel **Ava Võrgu- ja ühiskasutuskeskus** ja seejärel üksusel **Häälesta uus ühendus või võrk**. Kuvatakse suvandite loend. Nüüd saate otsida võrku ja sellega ühenduse luua või luua uue võrguühenduse.

Kui ühendus on loodud, asetage hiirekursor teavitusalal võrguikoonile ning kontrollige üle ühenduse nimi ja olek.

 MÄRKUS. Tööpiirkond (kui kaugemale traadita ühenduse signaal levib) sõltub WLAN-i seadistusest, marsruuteri tootjast ja häiretest, mida põhjustavad muud elektroonikaseadmed või ehituslikud tõkked, nagu seinad ja põrandad.

Lisateavet WLAN-i kasutamise kohta saate järgmistest allikatest:

- Interneti-teenuse pakkujalt või traadita ühenduse marsruuteriga ja muude WLAN-seadmetega kaasas olevatest kasutusjuhenditest;
- Spikri ja toe rakenduses leiduvast asjakohasest teabest ja veebisaidilinkidelt.

Teie lähedal olevate avalike WLAN-ide loendi saamiseks võtke ühendust oma Interneti-teenuse pakkujaga või otsige veebist. Veebisaidid, kust otsida avalike WLAN-ide loendit, on muu hulgas Cisco

Internet Mobile Office Wireless Locations, Hotspotlist ja Geektools. Vaadake üle, milline on igas avalikus WLAN-i asukohas hind ja millised on ühendusnõuded.

Rändlus teise võrku

Kui arvuti satub mõne teise WLAN-i levialasse, üritab Windows selle võrguga ühenduse luua. Kui see õnnestub, ühendatakse arvuti automaatselt uude võrku. Kui Windows ei tuvasta uut võrku, järgige jaotises „Ühenduse loomine WLAN-iga“ esitatud juhiseid.

Bluetooth-seadmete (ainult teatud mudelitel) kasutamine

Bluetooth-seade pakub kaabelühenduse asemel väikse leviulatusega traadita sidet, mis tavaliselt ühendab elektroonikaseadmeid, näiteks:

- arvutid (lauaarvutid, sülearvutid, PDA-d);
- telefonid (mobiiltelefonid, juhtmeta telefonid, nutitefonid);
- pildiseadmed (printerid, kaamerad);
- heliseadmed (peakomplektid, kõlarid).

Bluetooth-seadmed on võrdõigusvõrgu võimalustega, nii et saate häälestada Bluetooth-seadmete personaalvõrgu (PAN). Teavet Bluetooth-seadmete konfigureerimise ja kasutamise kohta leiate Bluetoothi tarkvara spikrist.

Bluetoothi ja Interneti-ühenduse ühiskasutus

HP **ei soovita** häälestada ühte Bluetooth-ühendusega arvutit hostiks ja kasutada seda lüüsina, mille kaudu teised arvutid saavad Interneti-ühenduse luua. Kui kaks või mitu arvutit on ühendatud Bluetoothi kaudu ja ühes nendest arvutitest on lubatud Interneti-ühenduse ühiskasutamine, ei saa teised arvutid Bluetooth-võrgu kaudu Interneti-ühendust luua.

Bluetoothi eelis seisneb arvuti ja traadita ühendusega seadmete (nagu mobiiltelefonid, printerid, kaamerad ja PDA-d) vaheliste teabedastuste sünkroonimises. Asjaolu, et kaks või enam arvutit ei saa Bluetooth-ühenduse kaudu Internetti järjepidevalt kasutada, on Bluetooth-tehnoloogia ja Windowsi operatsioonisüsteemi piirang.

Ühenduse loomine kohtvõrguga

Ühenduse loomiseks kohtvõrguga (LAN) on vaja 8 nõelaga RJ-45-võrgukaablit (eraldi ostetav). Kui võrgukaablil on TV- ja raadiosignaalidest tingitud häirete eest kaitsev mürasummuti **(1)**, ühendage kaabel arvutiga nii, et mürasummutiga ots **(2)** jääb arvuti poole.

⚠ HOIATUS! Elektrilöögi, tulekahju ja seadme kahjustamise ohu vältimiseks ärge ühendage RJ-45-pistikupessa (võrgupessa) modemi- ega telefonikaablit.

Võrgukaabli ühendamiseks toimige järgmiselt.

1. Ühendage võrgukaabel arvuti võrgupistikupessa **(1)**.
2. Ühendage kaabli teine ots seina võrgupistikupessa **(2)**.

3 Osutusseadmed ja klaviatuur

Osutusseadmete kasutamine

Osutusseadme eelistuste määramine

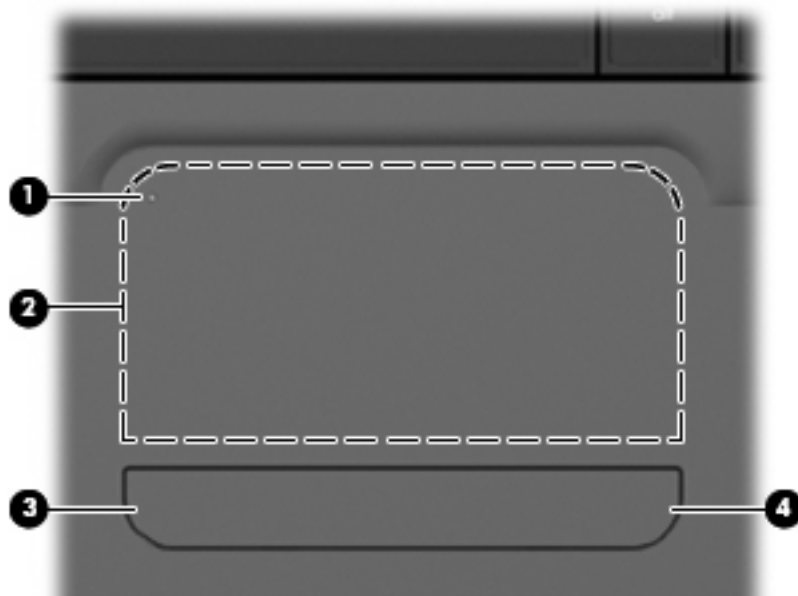
Osutusseadmete sätete (nt nuppude konfiguratsioon, klõpsamiskiirus ja kursorisuvandid) kohandamiseks kasutage Windowsi hiiresätteid.

Hiiresätete avamiseks toimige järgmiselt.

1. Valige **Start > Devices and Printers** (Seadmed ja printerid).
2. Paremklopsake arvutikohasel seadmel.
3. Valige **Mouse settings** (Hiire sätted).

Puuteplaadi kasutamine

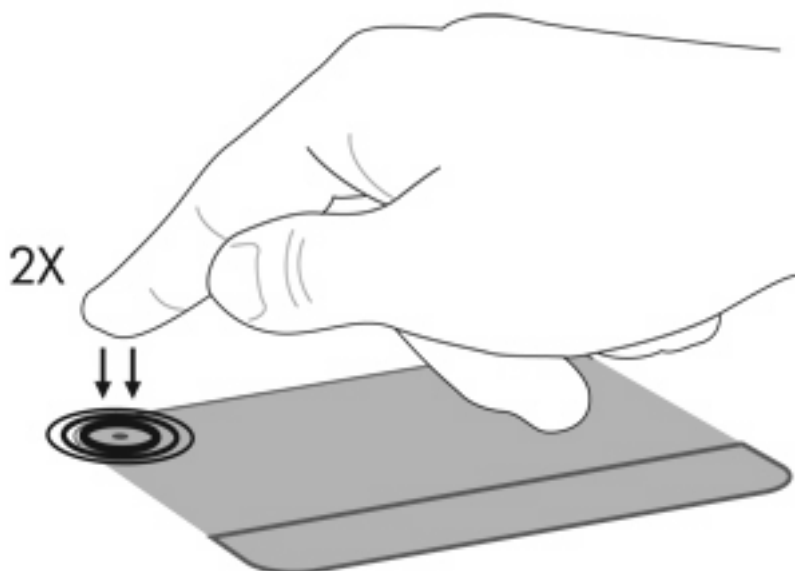
Järgmine pilt ja tabel kirjeldavad arvuti puuteplaati.

Komponent	Kirjeldus
(1) Näidik Puuteplaat väljas	Puuteplaadiala sisse- ja väljalülitamiseks koputage kaks korda kiiresti näidikule Puuteplaat väljas. MÄRKUS. Märkutuli on kustunud, kui puuteplaadiala on aktiivne.
(2) Puuteplaadiala	Liigutab kursorit ja valib või aktiveerib ekraanil objekte.
(3) Puuteplaadi vasakpoolne nupp	Toimib samamoodi nagu välise hiire vasakpoolne nupp.
(4) Puuteplaadi parempoolne nupp	Toimib samamoodi nagu välise hiire parempoolne nupp.

Puuteplaadi sisse- ja väljalülitamine

Puuteplaat on tehases sisse lülitatud. Märkutuli on kustunud, kui puuteplaadiala on aktiivne. Puuteplaadi sisse- ja väljalülitamiseks koputage kaks korda kiiresti näidikule Puuteplaat väljas.

Puuteplaadižestide kasutamine

Puuteplaat toetab mitmesuguseid puuteplaadižeste. Puuteplaadižestide aktiveerimiseks pange järgmises jaotises kirjeldatud viisil kaks sõrme puuteplaadile.

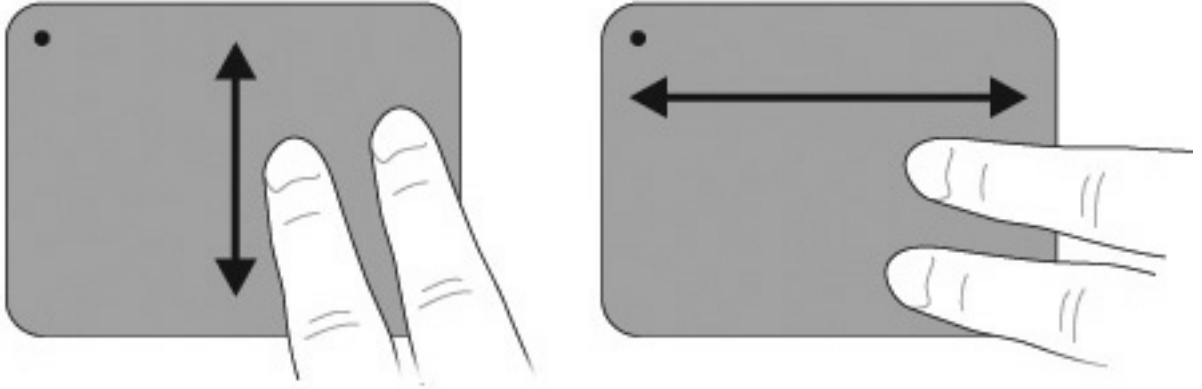
Žestide lubamiseks või keelamiseks klõpsake tegumiriba paremas otsas asuval olekualal ikooni **Synaptics** ja valige või eemaldage valik **Disable gestures** (Žestide keelamine). Kindla žesti lubamiseks või keelamiseks valige **Control Panel** (Juhtpaneel) > **Hardware and Sound** (Riistvara ja heli) > **Mouse** (Hiir) > **Device settings** (Seadme sätted) > **Settings** (Sätted) ja märkige või tühjendage märkeruut nende žestide kõrvalt, mida soovite lubada või keelata.

Kerimine

Kerimisest on abi, kui soovite lehel või pildil üles või alla liikuda. Kerimiseks asetage kaks sõrme (nii et nende vahel oleks väike vahe) puuteplaadile ja seejärel lohistage neid üles, alla, vasakule või paremale.

 MÄRKUS. Kerimiskiirus sõltub sõrmede liigutamise kiirusest.

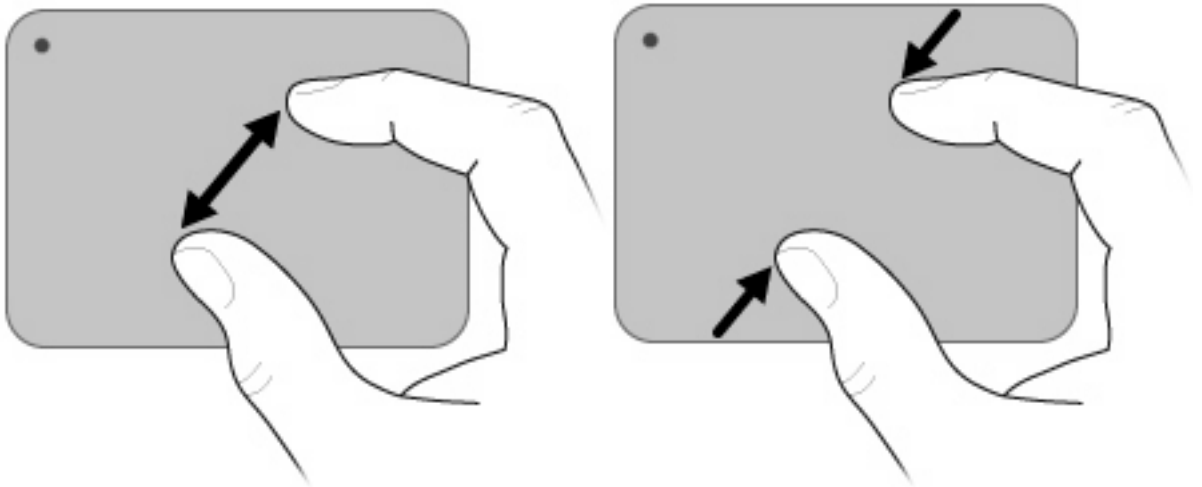

Näpistamine

Näpistamisžesti abil saate suumida üksusi, nagu PDF-id, pildid ja fotod.

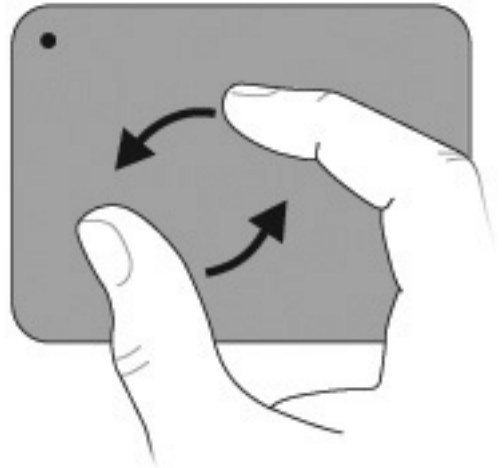
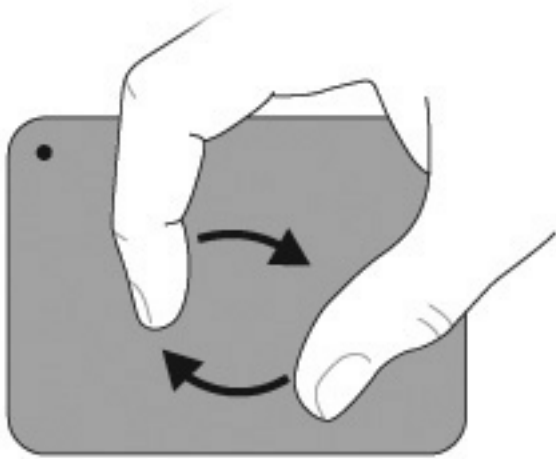
Näpistamisžesti tegemiseks toimige järgmiselt.

- Üksuse suurendamiseks asetage kaks sõrme koos puuteplaadile ja seejärel viige sõrmed lahku.
- Üksuse vähendamiseks asetage kaks sõrme teineteisest lahus puuteplaadile ja seejärel viige sõrmed kokku.

Pööramine

Pööramisžesti abil saate pöörata üksusi, nagu pildid ja lehed. Pööramiseks liigutage põialt ja nimetissõrme puuteplaadil ringikujuliselt.

Välise hiire ühendamine

Välise USB-hiire saab arvutiga ühendada mõne arvutil oleva USB-pordi kaudu. USB-hiire saab arvutiga ühendada ka dokkimisseadme portide või laiendustoote kaudu.

Toiminguklahvide kasutamine

Toiminguklahvid on klahvid klaviatuuri ülaosas, millele on määratud kohandatud toimingud.

Toiminguklahvi kasutamiseks vajutage ja hoidke klahvi all, et aktiveerida sellele määratud funktsioon.

 MÄRKUS. Toiminguklahvifunktsioon lubatakse tehases. Selle funktsiooni saate keelata häälestusutiliidis. Kui see funktsioon on häälestusutiliidis keelatud, siis peate määratud funktsiooni aktiveerimiseks vajutama **fn** ja toiminguklahvi. Lisateavet leiate lisast [Häälestusutiliit \(BIOS\) lk 94](#).

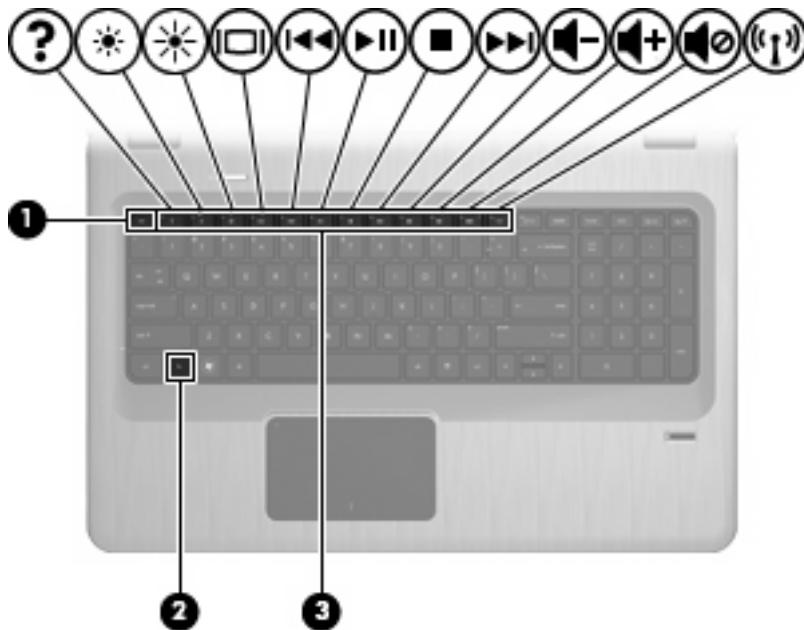

Ikoon	Kirjeldus
	Avab spikri ja toe rakenduse, mis sisaldab teavet Windowsi ja arvuti kohta, vastuseid küsimustele, õpikuid ning arvuti värskendusi. Spikri ja toe rakendus sisaldab ka automatiseeritud tõrkeotsinguriistu ja toespetsialistide linke.
	Vähendab järk-järgult ekraani heledust, kui hoiate klahvi all.
	Suurendab järk-järgult ekraani heledust, kui hoiate klahvi all.
	Vahetab kuvamisseadet, kus kuvatakse ekraanikujutis. Näiteks kui arvutiga on ühendatud monitor, lülitab selle klahvi vajutamine ekraanikujutise arvutiekraanilt monitori või samaaegselt nii arvutiekraani kui ka monitori. Enamik väliseid monitore saavad arvutist videoteavet välise VGA-videostandardi kaudu. Ekraanikujutise kuvamiskoha vahetamise klahviga saate lülitada kujutise ka muudesse seadmetesse, mis arvutist videoteavet vastu võtavad.
	Esitab heli-CD eelmise loo või DVD või BD eelmise osa.
	Esitab, peatab või jätkab heli-CD, DVD või BD esitust.
	Seiskab CD, DVD või BD esituse.
	Esitab heli-CD järgmise loo või DVD või BD järgmise osa.
	Vähendab järk-järgult kõlarite helitugevust, kui hoiate klahvi all.
	Suurendab järk-järgult kõlarite helitugevust, kui hoiate klahvi all.
	Summutab või taastab kõlarite heli.

Ikoon	Kirjeldus
	Lülitab traadita ühenduse funktsiooni sisse või välja. MÄRKUS. Selle klahvi abil ei saa traadita ühendust luua. Traadita ühenduse loomiseks peab traadita võrk häälestatud olema.
	Teeb ekraanikujutisest hetktõmmise või pildi ja kopeerib selle lõikelauale.

Kiirklahvide kasutamine

Kiirklahv on klahvide **fn** (2) ja **esc** (1) või mõne toiminguklahvi (3) kombinatsioon.

Kiirklahvi **fn + esc** vajutamisel kuvatakse teave süsteemi riistvarakomponentide kohta ja süsteemi BIOS-i versiooninumber. Sõltuvalt kasutatavast rakendusest avaneb klahvi **fn** ja mõne toiminguklahvi vajutamisel rakenduses kindel kiirmenüü.

Kiirklahvikäsu kasutamiseks toimige järgmiselt.

- Vajutage klahvi **fn** ja seejärel kiirklahvikäsu teist klahvi.
– või –
- Vajutage ja hoidke all klahvi **fn**, vajutage kiirklahvikäsu teist klahvi ja vabastage seejärel korraga mõlemad klahvid.

Klahvistike kasutamine

Arvutil on sisseehitatud numbriklahvistik ning arvuti toetab ka välist numbriklahvistikku või välist numbriklahvistikuga klaviatuuri.

Üksus	Kirjeldus	Funktsioon
1	Klahv num lk	Lubab või keelab sisseehitatud numbriklahvistiku või ühendatud välise numbriklahvistiku numbriluku. MÄRKUS. Arvuti väljalülitamise ajal aktiivne klahvistikufunktsioon taastatakse arvuti sisselülitamisel.
2	Sisseehitatud numbriklahvistik	Toimib samamoodi nagu väline numbriklahvistik.

Sisseehitatud numbriklahvistiku kasutamine

Sisseehitatud numbriklahvistiku klahvid toimivad numbriluku sisselülitatud ja väljalülitatud olekus erinevalt. Numbrilukk on tehases välja lülitatud:

- kui numbrilukk on sisse lülitatud, saab klahvistiku klahvidega numbreid tippida;
- kui numbrilukk on välja lülitatud, toimivad klahvistiku klahvid nagu nooleklahvid ning lehe võrra üles ja lehe võrra alla liikumise klahvid.

Numbriluku sisse- või väljalülitamiseks vajutage sisseehitatud klahvistiku klahvi [num lk](#).

Välise numbriklahvistiku kasutamine

Enamiku väliste numbriklahvistike klahvid toimivad numbriluku sisse- ja väljalülitatud olekus erinevalt. (Numbrilukk on tehases välja lülitatud.)

- Kui numbrilukk on sisse lülitatud, saab enamiku klahvistike klahvidega numbreid tippida.
- Kui numbrilukk on välja lülitatud, toimivad enamiku klahvistike klahvid nagu nooleklahvid ning lehe võrra üles ja lehe võrra alla liikumise klahvid.

Kui välise klahvistiku numbrilukk on sisse lülitatud, põleb arvuti numbriluku märgutuli. Kui välise klahvistiku numbrilukk on välja lülitatud, siis arvuti numbriluku märgutuli ei põle.

Välisel klahvistikul numbriluku sisse- või väljalülitamiseks vajutage välise klahvistiku (mitte arvuti) klahvi num lk.

Puuteplaadi ja klaviatuuri puhastamine

Puuteplaadil olev mustus ja rasv põhjustavad kursori kontrollimatut hüppamist ekraanil. Selle vältimiseks puhastage puuteplaati niiske lapiga ja peske arvuti kasutamise ajal tihti käsi.

⚠ **HOIATUS!** Elektrilöögi või sisemiste komponentide kahjustamise vältimiseks ärge kasutage klaviatuuri puhastamiseks tolmuimejat. Tolmuimejaga puhastamisel satub klaviatuuri pinnale majapidamistolm.

Klahvide kleepumise vältimiseks ning klahvide vahele sattunud tolmu, ebemete ja puru eemaldamiseks puhastage klaviatuuri korrapäraselt. Tolmu eemaldamiseks klahvide alt ja kõrvalt võib kasutada kõrspikendiga suruõhuballooni.

---

4 Multimeediumid

Multimeediumifunktsioonid

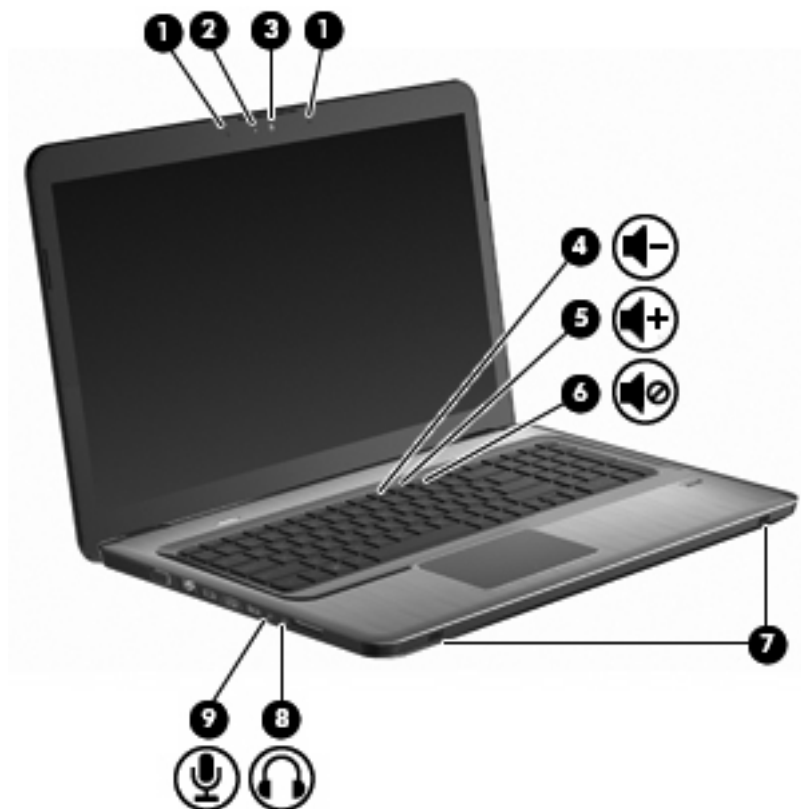
Arvutil on multimeediumifunktsioonid, mille abil saab kuulata muusikat ning vaadata filme ja pilte. Arvutil võivad olla järgmised multimeediumikomponendid:

- optiline draiv heli- ja videoketaste esitamiseks;
- sisseehitatud kõlarid muusika kuulamiseks;
- sisseehitatud mikrofoni heli salvestamiseks;
- sisseehitatud veebikaamera videote tegemiseks ja ühiskasutuseks;
- eelinstallitud multimeediumitarkvara muusika, filmide ja piltide esitamiseks ja haldamiseks;
- multimeediumiklahvid juurdepääsuks multimeediumitegumitele.

MÄRKUS. Arvuti ei pruugi kõiki loetletud multimeediumikomponente sisaldada.

Multimeediumkomponentide tuvastamine

Üksus	Kirjeldus	Funktsioon
1	Sisemised digitaalsed kahekanalilised mikrofonid (2)	Salvestavad heli.
2	Veebikaamera märgutuli	Hakkab põlema, kui videotarkvara veebikaameraga ühenduse loob.
3	Veebikaamera	Salvestab videot ja fotosid.
4	Helitugevuse vähendamise klahv	Vähendab helitugevust.
5	Helitugevuse suurendamise klahv	Suurendab helitugevust.
6	Helisummutuse klahv	Summutab ja taastab kõlarite heli.
7	Kõlarid (2)	Toovad kuuldavale heli.
8	Heliväljundi (kõrvaklappide) pistikupesa	Toob kuuldavale heli, kui ühendatud aktiivstereokõlarite, kõrvaklappide, kõrvasiseste kõrvaklappide, peakomplekti või teleri helisüsteemiga.
9	Helisisendi (mikrofoni) pistikupesa	Ühendab arvuti peakomplekti mikrofoni, kaherealise stereomikrofoni või monomikrofoni.

HOIATUS! Enda vigastamise ohu vähendamiseks reguleerige enne kõrvaklappide, kõrvasiseste kõrvaklappide või peakomplekti kasutamist helitugevust. Ohutusosalast lisateavet leiate dokumendist *Normatiivsed, ohutus- ja keskkonnaalased märkused*.

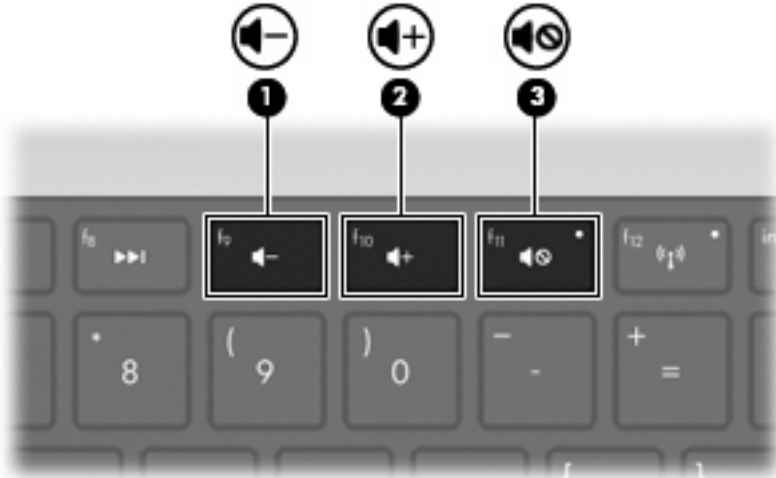
MÄRKUS. Kui kõrvaklappide pistikupessa on ühendatud mõni seade, on arvutikõlarid keelatud.

Helitugevuse reguleerimine

Helitugevust saate reguleerida arvuti helitugevusklahvide abil.

- Helitugevuse vähendamiseks vajutage [helitugevuse vähendamise klahvi \(1\)](#).
- Helitugevuse suurendamiseks vajutage [helitugevuse suurendamise klahvi \(2\)](#).
- Heli summutamiseks või taastamiseks vajutage [helisummutuse klahvi \(3\)](#).

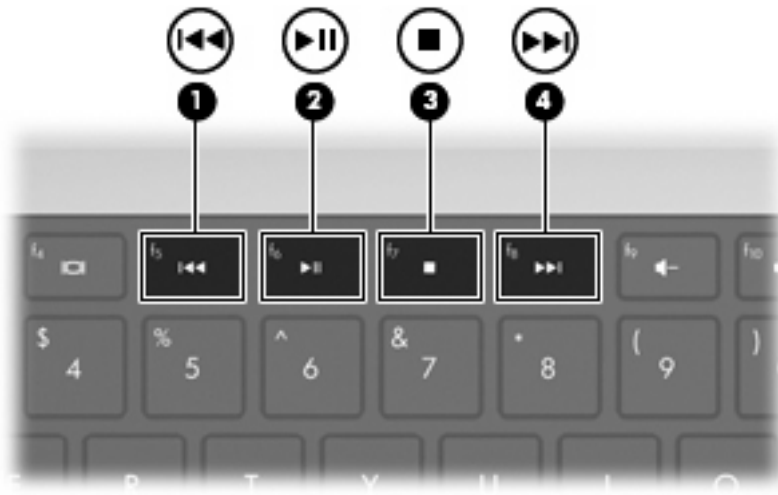

 MÄRKUS. Helitugevust saab reguleerida ka Windowsi ja mõne programmi kaudu.

Meediumitoimingute klahvide kasutamine

Meediumitoimingute klahvid juhivad välisesse optilisse draivi (eraldi ostetav) sisestatud heli-CD-, DVD- või BD-ketta esitust.

- Kui heli-CD või DVD ei mängi, vajutage ketta esitamiseks [esitus-/pausiklahvi \(2\)](#).
- Kui heli-CD või DVD mängib, kasutage järgmisi klahve:
  - heli-CD eelmise loo või DVD eelmise osa esitamiseks vajutage [tagasimineku klahvi \(1\)](#);
  - ketta esituse peatamiseks või jätkamiseks vajutage [esitus-/pausiklahvi \(2\)](#);
  - ketta esituse seiskamiseks vajutage [seiskamisklahvi \(3\)](#);
  - heli-CD järgmise loo või DVD järgmise osa esitamiseks vajutage [edasimineku klahvi \(4\)](#).

Multimeediumtarkvara

Eelinstallitud multimeediumitarkvara võimaldab esitada muusikat, vaadata filme ja pilte.

HP MediaSmarti tarkvara kasutamine

HP MediaSmart teeb arvutist mobiilse meelelahutuskeskuse. Näiteks saate nautida muusikat ning DVD-del või BD-del olevaid filme, vaadata Interneti-TV-d ja teleülekandeid ning hallata ja redigeerida fotokolleksioone.

 MÄRKUS. Teleülekannete vaatamiseks, salvestamiseks ja peatamiseks arvutis saate kasutada sisseehitatud TV-tuunerit (ainult teatud mudelitel) või välist TV-tuunerit (eraldi ostetav).

MediaSmart sisaldab järgmist.

- Interneti-TV – Interneti-ühenduse olemasolul saate esitada vanu klassikuid, valida mitmesuguste telesaadete ja -kanalite vahel ja vaadata täisekraansuuruses edastatavat HP-telekanalit.
- Fotode ja videote üleslaadimise tugi:
  - saate MediaSmarti fotosid Interneti-fotosaitidele (nt Snapfish) üles laadida;
  - saate koduvideoid (nt sisseehitatud veebikaameraga loodud lõbusaid videoid) YouTube'i üles laadida.
- Pandora Interneti-raadio (vaid Põhja-Ameerikas) – saate kuulata vaid teie jaoks valitud muusikat, mis edastatakse teile voogesitusena Interneti kaudu.

MediaSmarti käivitamiseks topeltklõpsake arvuti töölaua MediaSmarti ikoonil.

Lisateabe saamiseks MediaSmarti kasutamise kohta valige **Start > Help and Support** (Spikker ja tugi) ja seejärel tippige otsinguväljale *MediaSmart*.

Muu eelinstallitud multimeediumtarkvara kasutamine

 MÄRKUS. Mõni programm võib asuda alamkaustas.

Muu eelinstallitud multimeediumtarkvara leidmiseks tehke järgmist.

1. Valige **Start > Kõik programmid**.
2. Avage soovitud multimeediumiprogramm. Näiteks kui soovite heli-CD esitamiseks kasutada Windows Media Playerit, klõpsake programmil **Windows Media Player**.

Multimeediumitarkvara installimine kettalt

Mis tahes multimeediumitarkvara installimiseks CD-lt või DVD-lt toimige järgmiselt.

1. Sisestage ketas optilisse draivi.
2. Installiviisardi avanemisel järgige ekraanil kuvatavaid juhiseid.
3. Taaskäivitage arvuti, kui teil seda teha palutakse.

 MÄRKUS. Lisateavet arvutiga kaasas oleva tarkvara kohta leiate tarkvara tootja juhistest. Need juhised võivad olla tarkvaraga kaasas, kettal või tootja veebisaidil.

Heli

Arvutil on mitu helifunktsiooni, mis võimaldavad teha järgmist:

- esitada muusikat arvutikõlarite ja/või ühendatud välise kõlarite kaudu;
- salvestada heli sisemise mikrofoni või ühendatud välise mikrofoni abil;
- laadida muusikat Internetist alla;
- luua heli ja pilte sisaldavaid multimeediumiesitlusi;
- edastada heli ja pilte kiirsõnumiprogrammide kaudu;
- esitada raadiosaateid voogesitusena (ainult teatud mudelitel) või võtta vastu FM-raadio signaale;
- luua (kõrvetada) heli-CD-sid.

Välise heliseadmete ühendamine

 HOIATUS! Enda vigastamise ohu vähendamiseks reguleerige enne kõrvaklappide, kõrvasiseste kõrvaklappide või peakomplekti kasutamist helitugevust. Ohutusosalast lisateavet leiate dokumendist *Normatiivsed, ohutus- ja keskkonnaalased märkused*.

Teavet välise seadmete, nt välise kõlarite, kõrvaklappide või mikrofoni ühendamise kohta leiate seadmega kaasas olevast dokumentatsioonist. Parimate tulemuste saavutamiseks pidage silmas järgmist.

- Veenduge, et seadme kaabel on kindlalt ühendatud arvuti õigesse pistikupessa. Kaabli pistik on tavaliselt kindlat värvi, mis ühtib arvuti vastava pistikupesaga.
- Installige kindlasti kõik välise seadme jaoks vajalikud draiverid.

 MÄRKUS. Draiver on nõutav programm, mis toimib seadme ja seadet kasutavate programmide vahel justkui tõlgina.

Helifunktsioonide kontrollimine

Arvuti süsteemiheli kontrollimiseks toimige järgmiselt.

1. Valige **Start > Control Panel** (Juhtpaneel).
2. Klõpsake üksusel **Hardware and Sound** (Riistvara ja heli).
3. Klõpsake üksusel **Sound** (Heli).
4. Kui kuvatakse heliaken, klõpsake sakil **Sound** (Heli).
5. Valige jaotises **Program Events** (Programmisisündmused) mõni helisündmus, näiteks piiks või alarm.
6. Klõpsake nupul **Test**. Seepeale peaksite kõlaritest või ühendatud kõrvaklappidest heli kuulma.

Salvestusfunktsioonide kontrollimiseks toimige järgmiselt.

1. Valige **Start > Kõik programmid > Tarvikud > Helisalvesti**.
2. Klõpsake nupul **Start Recording** (Alusta salvestamist) ja rääkige mikrofoni. Parimate salvestustulemuste saavutamiseks rääkige otse mikrofoni ja salvestage heli kohas, kus pole taustamüra.
3. Salvestage fail töölauale.
4. Avage Windows Media Player või MediaSmart ja esitage heli.

Arvuti helisätete kontrollimiseks või muutmiseks valige **Start > Control Panel (Juhtpaneel) > Hardware and Sound (Riistvara ja heli) > Sound (Heli)**.

Video

Arvutil on mitu videofunktsiooni, mis võimaldavad teha järgmist:

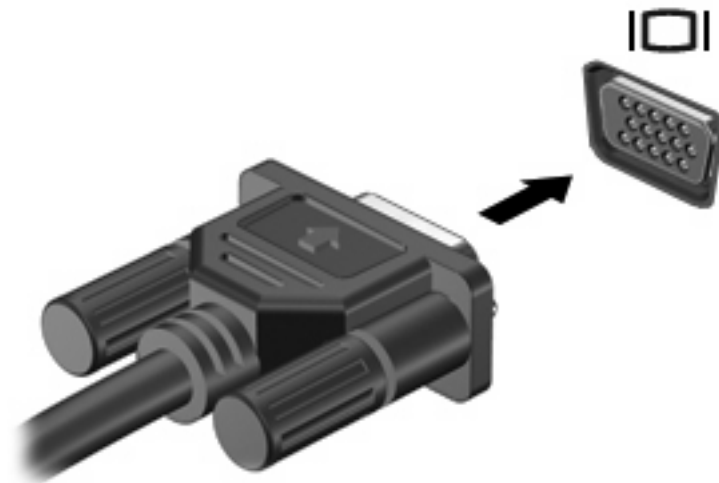
- vaadata filme;
- mängida mängu Interneti kaudu;
- töödelda pilte ja videoid esitluste loomiseks;
- ühendada väliseid videoseadmeid;
- vaadata TV-d, sh kõrglahutusvõimega TV-d (ainult teatud mudelitel).

Välise monitori või projektori ühendamine

Välise monitori port ühendab arvutiga välise kuvamisseadme, nt välise monitori või projektori.

Kuvamisseadme ühendamiseks ühendage seadme kaabel välise monitori porti.

 MÄRKUS. Kui õigesti ühendatud väline kuvamisseade ei kuva pilti, vajutage kujutise seadmesse edastamiseks [kuvamiskoha vahetamise klahvi](#). [Kuvamiskoha vahetamise klahvi](#) korduv vajutamine lülitab ekraanikujutise arvutiekraanilt seadmesse ja vastupidi.

HDMI-seadme ühendamine

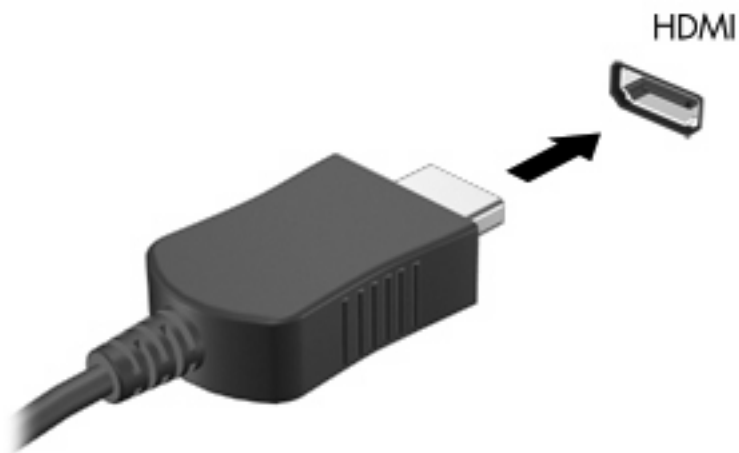
Arvutil on HDMI-port (High Definition Multimedia Interface). HDMI-port ühendab arvuti heli- või videolisaseadmega, nt kõrglahutusvõimega teler või ühilduv digitaal- või helikomponent.

Arvuti toetab ekraanikujutise korraka kuvamist ühel HDMI-porti ühendatud HDMI-seadmel ja arvutiekraanil või mis tahes muul toetatud välisel kuvamisseadmel.

 MÄRKUS. Videosignaali edastamiseks HDMI-pordi kaudu on vaja HDMI-kaablit (eraldi ostetav), mis on saadaval enamikus elektroonikapoodides.

Video- või heliseadme ühendamiseks HDMI-porti tehke järgmist.

1. Sisestage HDMI-kaabli üks ots arvuti HDMI-porti.

2. Sisestage kaabli teine ots videoseadmesse, järgides seadme tootja juhiseid.
3. Kujutise lülitamiseks ühest arvutiga ühendatud kuvamisseadmest teise vajutage [kuvamiskoha vahetamise klahvi](#).

Heli konfigureerimine HDMI jaoks (vaid mõnel mudelil)

HDMI jaoks heli konfigureerimiseks toimige järgmiselt.

1. Ühendage heli- või videoseade, nagu kõrglahutusvõimega teler, HDMI-porti.
2. Konfigureerige heli esitamise vaikesead:

  - a. Paremklõpsake tegumiriba paremas otsas asuva teavitusalala ikoonil **Speakers** (Kõlarid);
  - b. Klõpsake käsul **Playback devices** (Taasesitusseadmed);
  - c. Klõpsake taasesituse saki üksusel **Digital Output** (Digitaalne väljund) või **Digital Output Device (HDMI)** (Digitaalse väljundi seade (HDMI));
  - d. Klõpsake nupul **Set Default** (Tee vaikesätteks);
  - e. Klõpsake **OK**.

Heli taastamiseks arvutikõlarites toimige järgmiselt.

1. Paremklõpsake tegumiriba paremas otsas asuva teavitusala ikoonil **Speakers** (Kõlarid).
2. Klõpsake käsul **Playback devices** (Taasesitusseadmed).
3. Klõpsake taasesituse saki üksusel **Speakers** (Kõlarid).
4. Klõpsake nupul **Set Default** (Tee vaikesätteks).
5. Klõpsake **OK**.

Veebikaamera

Arvutil on sisseehitatud veebikaamera, mis asub ekraani kohal. Veebikaamera on sisendseade, mis võimaldab videote tegemist ja ühiskasutust.

Veebikaamera kasutamiseks toimige järgmiselt.

1. Klõpsake töölaua ikoonil **HP MediaSmart**.
2. Valige MediaSmarti menüüs SmartMenu videoikoon.
3. Klõpsake üksusel **Webcam** (Veebikaamera).

Lisateabe saamiseks HP MediaSmarti kasutamise kohta valige **Start > Help and Support** (Spikker ja tugi) ja seejärel tippige otsinguväljale *MediaSmart*.

Veebikaamera optimaalse töö tagamiseks toimige järgmiselt.

- Kui teil on probleeme multimeediumifailide vaatamise või saatmisega kellelegi, kes asub teises kohtvõrgus või väljaspool teie võrgu tulemüüri, keelake ajutiselt tulemüür, tehke soovitud toiming ja lubage seejärel tulemüür uuesti. Probleemi püsivaks lahendamiseks konfigureerige tulemüür vastavalt vajadusele ümber ja kohandage muude sissetungimise tuvastuse süsteemide poliitikat ja sätteid.
- Kui võimalik, asetage eredad valgusallikad kaamera taha ja mitte pildile jäävasse kohta.

5 Toitehaldus

Toitesätete määramine

Energiasäästuolekute kasutamine

Arvutil on tehases lubatud kaks energiasäästuolekut: une- ja talveunerežiim.

Unerežiimi käivitumisel vilgub toite märgutuli ja ekraan tühjeneb. Töö salvestatakse mällu, mis võimaldab unerežiimist väljuda kiiremini kui talveunerežiimist. Kui arvuti on unerežiimis pikema aja vältel või kui aku jõuab unerežiimi kestel laetuse kriitilisele tasemele, käivitab arvuti talveunerežiimi.

Talveunerežiimi käivitumisel salvestatakse teie töö kõvakettale uinakufaili ja arvuti lülitub välja.

△ **ETTEVAATUST.** Võimaliku heli- ja videokvaliteedi halvenemise, teabekao või heli või video esitusfunktsionaalsuse kao vältimiseks ärge käivitage ketta või välise meediumikaardi lugemisel või sellele kirjutamisel une- ega talveunerežiimi.

📝 **MÄRKUS.** Sel ajal kui arvuti on une- või talveunerežiimis, pole võimalik luua mingit tüüpi võrguühendust ega teha mis tahes arvutitoiminguid.

Unerežiimi käivitamine ja sellest väljumine

Süsteem on tehases häälestatud käivitama unerežiimi, kui arvuti on olnud akutoitel töötades passiivne 15 minutit ja välistoitel töötades passiivne 30 minutit.

Toitesätteid ja ajalõppe saab muuta Windowsi juhtpaneelil leiduvate toitesuvandite abil.

Unerežiimi aktiveerimiseks, kui arvuti on sisse lülitatud, toimige järgmiselt.

- Vajutage toitenuppu.
- Sulgege ekraan.
- Klõpsake nupul **Start**, siis noolel arvuti sulgemisnupu kõrval ja seejärel käsul **Sleep** (Unerežiim).

Unerežiimist väljumiseks toimige järgmiselt.

- Vajutage toitenuppu.
- Kui ekraan on suletud, avage see.
- Vajutage mõnd klahvi klaviatuuril või nuppu kaugjuhtimispuldil (vaid mõnel mudelil).
- Aktiveerige puuteplaat.

Kui arvuti väljub unerežiimist, süttib toite märgutuli ja avatakse kuva, mis unerežiimi käivitamisel aktiivne oli.

 MÄRKUS. Kui unerežiimist väljumisel küsitakse parooli, sisestage Windowsi parool.

Talveunerežiimi käivitamine ja sellest väljumine

Talveunerežiim käivitub, kui arvuti on olnud kas aku- või välistoitel passiivne 1080 minutit (18 tundi) või kui aku jõuab laetuse kriitilisele tasemele.

Toitesätteid ja ajalõppe saab muuta Windowsi juhtpaneelil leiduvate toitesuvandite abil.

Talveunerežiimi käivitamiseks klõpsake nupul **Start**, siis noolel sulgemisnupu kõrval ja seejärel käsul **Hibernate** (Talveunerežiim).

Talveunerežiimist väljumiseks vajutage toitenuppu. Süttib toite märgutuli ja avatakse kuva, mis talveunerežiimi käivitamisel aktiivne oli.

 MÄRKUS. Kui talveunerežiimist väljumisel küsitakse parooli, sisestage Windowsi parool.

Akumeetri kasutamine

Akumeeter asub tegumiriba paremas otsas asuval teavitusalal. Akumeetri abil pääsete kiiresti juurde toitesätetele, saate vaadata allesjäänud laetuse taset ja vahetada energiarežiimi.

- Allesjäänud laetuse protsendi ja praeguse energiarežiimi kuvamiseks asetage kursor akumeetri ikoonile.
- Toitesuvandite vaatamiseks või energiarežiimi muutmiseks klõpsake akumeetri ikoonil ja valige loendist mõni üksus.

Akumeetri eri ikoonid näitavad, kas arvuti töötab aku- või välistoitel. Icoon kuvab ka teate, kui aku on jõudnud laetuse madalale või kriitilisele tasemele või aku säästmise tasemele.

Akumeetri ikooni kuvamiseks või peitmiseks tehke järgmist.

1. Paremklopsake ikoonil **Show hidden icons** (Kuva peidetud ikoonid) (teavitusala vasakpoolses otsas asuv nool).
2. Klõpsake käsul **Customize notification icons** (Teatiseikoonide kohandamine).
3. Valige käitumise jaotises toiteikooni jaoks valik **Show icons and notifications** (Kuva ikoon ja teavitused).
4. Klõpsake **OK**.

Energiaarežiimide kasutamine

Energiaarežiim on süsteemisätete kogum, mis haldab arvuti energiakasutust. Energiaarežiimid võimaldavad energiat säästa või parimat jõudlust saavutada.

Soovi korral saate energiaarežiimide sätteid muuta ja uusi energiaarežiime luua.

Praeguse energiarežiimi vaatamine

Praeguse energiarežiimi vaatamiseks toimige järgmiselt.

- Klõpsake tegumiriba paremas otsas asuva teavitusala akumeetri ikoonil.
– või –
- Valige **Start > Control Panel** (Juhtpaneel) > **System and Security** (Süsteem ja turve) > **Power Options** (Energiarežiimi suvandid).

Mõne muu energiarežiimi valimine

Muu energiarežiimi valimiseks toimige järgmiselt.

- Klõpsake tegumiriba paremas otsas asuva teavitusala akumeetri ikoonil ja seejärel valige loendist energiarežiim.
– või –
- Valige **Start > Control Panel** (Juhtpaneel) > **System and Security** (Süsteem ja turve) > **Options** (Suvandid) ja seejärel loendist energiarežiim.

Energiarežiimide kohandamine

Energiarežiimi kohandamiseks toimige järgmiselt.

1. Klõpsake tegumiriba paremas otsas asuva teavitusala akumeetri ikoonil ja seejärel käsul **More power options** (Veel energiarežiimi suvandeid).
– või –
Valige **Start > Control Panel** (Juhtpaneel) > **System and Security** (Süsteem ja turve) > **Power Options** (Toitesuvandid).
2. Valige energiarežiim ja seejärel klõpsake käsul **Change plan settings** (Muuda plaani sätteid).
3. Muutke sätteid vastavalt vajadusele.
4. Täpsemate sätete muutmiseks klõpsake üksusel **Change plan settings** (Muuda plaani sätteid) ja tehke soovitud muudatused.

Paroolikaitse määramine ärkamisel

Kui soovite häälestada arvuti une- või talveunerežiimist väljudes parooli küsima, toimige järgmiselt.

1. Valige **Start > Control Panel** (Juhtpaneel) > **System and Security** (Süsteem ja turve) > **Power Options** (Toitesuvandid).
2. Klõpsake vasaku paani üksusel **Require a password on wakeup** (Nõua ärkamisel parooli).
3. Klõpsake üksusel **Change Settings that are currently unavailable** (Muuda sätteid, mis ei ole hetkel kättesaadavad).
4. Klõpsake üksusel **Require a password (recommended)** (Nõua parooli (soovituslik)).
5. Klõpsake nupul **Save changes** (Salvesta muudatused).

Välise vahelduvvoolutoite kasutamine

⚠ **HOIATUS!** Võimalike ohtude vähendamiseks kasutage ainult arvutiga kaasas olevat vahelduvvooluadapterit, HP asendusadapterit või ühilduvat vahelduvvooluadapterit, mis on ostetud HP esindusest.

HOIATUS! Ärge laadige arvuti akut sel ajal, kui olete lennuki pardal.

Arvuti saab välist vahelduvvoolutoidet järgmistest allikatest:

- heakskiidu saanud vahelduvvooluadapter;
- dokkimisseade või laiendustoode.

Ühendage arvuti välise vahelduvvoolutoitega järgmistel juhtudel:

- aku laadimisel või kalibreerimisel;
- süsteemi tarkvara installimisel või muutmisel;
- teabe kirjutamisel CD-le või DVD-le.

Kui arvuti ühendatakse välise vahelduvvoolutoitega, toimub järgmine:

- aku hakkab laadima;
- kui arvuti on sisse lülitatud, muudab akumeetri ikoon teavitusalal ilmet.

Kui arvuti välisest vahelduvvoolutoitest lahti ühendatakse, toimub järgmine:

- arvuti lülitub akutoitele;
- ekraani heledus väheneb automaatselt, et aku tööaega säästa. Heleduse suurendamiseks vajutage [ekraani heleduse suurendamise klahvi](#) või ühendage uuesti vahelduvvooluadapter.

Vahelduvvooluadapteri ühendamine

⚠ **HOIATUS!** Elektrilöögi või seadmete kahjustamise riski vähendamiseks järgige järgmisi soovitusi.

Ühendage toitejuhe pistikupessa, millele pääseb igal ajal kergesti ligi.

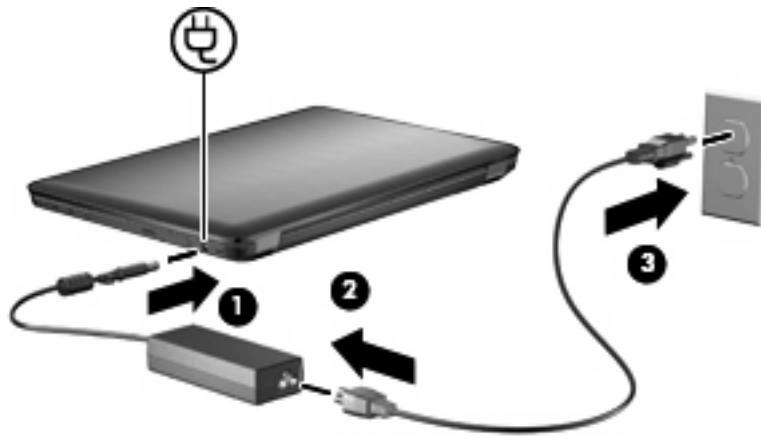
Arvuti vooluvõrgust eraldamiseks eemaldage toitejuhe pistikupesast (mitte arvuti tagant).

Kui toitejuhtmel on kolme viiguga ühenduspistik, ühendage toitejuhe (maandatud) kolmeviigulisse pistikupessa. Ärge jätke toitejuhtme maandusviiku ühendamata, ühendades näiteks kaheviigulise adapteri. Maandusviik on oluline ohutustegur.

Arvuti ühendamiseks välise vahelduvvoolutoitega toimige järgmiselt.

1. Ühendage vahelduvvooluadapter arvuti toitejuhtme ühenduspessa **(1)**.
2. Ühendage toitejuhe vahelduvvooluadapteriga **(2)**.
3. Ühendage toitejuhtme teine ots vahelduvvooluvõrgu pistikupessa **(3)**.

Akutoite kasutamine

Kui arvutis on laetud aku ja arvuti pole ühendatud välistoitega, töötab arvuti akutoitel. Kui arvuti on ühendatud välise vahelduvvooluallikaga, töötab arvuti vahelduvvoolutoitel.

Kui arvutis on laetud aku ja arvuti töötab adapteri kaudu välisel vahelduvvoolutoitel, lülitub süsteem adapteri arvuti küljest eraldamisel akutoitele.

 MÄRKUS. Vahelduvvoolutoite katkestamisel väheneb ekraani heledus, et säästa aku tööaega. Heleduse suurendamiseks vajutage [ekraani heleduse suurendamise klahvi](#) või ühendage uuesti vahelduvvooluadapter.

Akut võite hoida kas arvuti sees või salves, sõltuvalt sellest, kuidas töötate. Kui aku on arvutis ja arvuti on ühendatud vahelduvvooluvõrku, siis aku laeb ja samuti on teie töö voolukatkestuse korral kaitstud. Kui aga arvuti on välja lülitatud ja välisest eraldatud, siis arvutis olev aku tasapisi tühjeneb.

 HOIATUS! Võimalike ohtude vähendamiseks kasutage ainult arvutiga kaasas olevat akut, HP asendusakut või ühilduvat akut, mis on ostetud HP esindusest.

Aku tööaeg võib varieeruda sõltuvalt toitehalduse sätetest, arvutis töötavatest programmidest, ekraani heledusest, arvutiga ühendatud välisseadmetest ja muudest teguritest.

Akuteabe otsimine spikri ja toe rakendusest

Spikri ja toe rakenduses on aku jaoks saadaval järgmine teave ja tööriistad:

- akukontrolli tööriist aku jõudluse kontrollimiseks;
- teave aku kalibreerimise, toitehalduse ning õige hoolduse ja hoiustamise kohta, et pikendada aku tööaega;
- teave akutüüpide, spetsifikatsiooni, kasutusigade ja mahtuvuste kohta.

Akuteabele juurdepääsuks valige **Start > Help and Support** (Spikker ja tugi) > **Learn** (Õppimine) > **Power Plans: Frequently Asked Questions** (Energiarežiimid: korduma kippuvad küsimused).

Akukontrolli kasutamine

Spikri ja toe rakenduses saab vaadata teavet arvutisse paigaldatud aku seisundi kohta.

 MÄRKUS. Selleks et akukontroll töötaks korralikult, peab arvuti olema ühendatud välisest.

Akukontrolli käivitamiseks toimige järgmiselt.

1. Ühendage arvutiga vahelduvvooluadapter.
2. Valige **Start > Help and Support** (Spikker ja tugi) > **Troubleshoot** (Tõrkeotsing) > **Power, Thermal and Mechanical** (Toide, termiline ja mehaaniline).
3. Klõpsake toitesakil ja seejärel üksusel **Battery Check** (Akukontroll).

Akukontroll testib akut ja selle toiteelemente, selgitab, kas need töötavad korralikult, ning teatab tulemused.

Allesjäänud laetuse taseme kuvamine

Allesjäänud laetuse taseme kuvamiseks asetage kursor teavitusalal akumeetri ikoonile.

Aku paigaldamine ja eemaldamine

- △ **ETTEVAATUST.** Aku eemaldamine siis, kui see on ainus toiteallikas, võib põhjustada teabekao. Teabekao vältimiseks käivitage talveunerežiim või lülitage arvuti Windowsi kaudu välja enne, kui aku eemaldate.

Aku paigaldamiseks toimige järgmiselt.

1. Sulgege ekraan.
2. Pöörake arvuti tasasel pinnal tagurpidi.
3. Sisestage aku akusahtlisse **(1)** ja pöörake seda allapoole, kuni see paigale kinnitub **(2)**.

Aku vabastusriiv lukustab aku automaatselt kohale.

Aku eemaldamiseks toimige järgmiselt.

1. Sulgege ekraan.
2. Pöörake arvuti tasasel pinnal tagurpidi.
3. Lükake aku vabastamiseks vabastusriivi **(1)**.
4. Kallutage akut ülespoole **(2)** ja eemaldage see arvutilt **(3)**.

Aku laadimine

⚠ **HOIATUS!** Ärge laadige arvuti akut, kui olete lennuki pardal.

Aku laeb sel ajal, kui arvuti on ühendatud välistoitega kas vahelduvvooluadapteri või lisaseadmete, nagu toiteadapter, laiendustoode või dokkimisseade, kaudu.

Aku laeb sõltumata sellest, kas arvuti on välja lülitatud või kasutusel, kuid laadimine on kiirem, kui arvuti on välja lülitatud.

Laadimine võib võtta kauem aega, kui aku on uus, seda ei ole kasutatud vähemalt kaks nädalat või see on toatemperatuurist palju kuumem või jahedam.

Aku tööaja pikendamiseks ja aku laetuse kuva täpsuse optimeerimiseks toimige järgmiselt.

- Kui laete uut akut, laadige see enne arvuti sisselülitamist täis.
- Laske akul arvuti tavapärase kasutamise käigus tühjeneda alla viie protsendi täieliku laetuse tasemest, enne kui akut laadima hakkate.
- Kui akut ei ole kasutatud vähemalt ühe kuu jooksul, kalibreerige see lihtsa laadimise asemel.

Aku tühjenemise aja pikendamine

Aku tühjenemise aeg varieerub sõltuvalt funktsioonidest, mida arvuti akutoitel olles kasutatakse. Maksimaalne aku tühjenemise aeg lüheneb järk-järgult, kuna aku mahtuvus kahaneb.

Aku tühjenemise aja pikendamiseks toimige järgmiselt.

- Vähendage ekraani heledust.
- Lubage toitesuvandites energiasäästurežiim.
- Eemaldage arvutilt aku, kui te seda ei kasuta ega lae.
- Hoidke akut jahedas ja kuivas kohas.

Laetuse madalate tasemete haldamine

Selles jaotises on kirjeldatud tehases määratud hoiatusi ja süsteemivastuseid. Mõnesid aku laetuse madala taseme hoiatusi ja süsteemivastuseid saab muuta Windowsi juhtpaneelil leiduvate toitesuvandite abil. Toitesuvandite kaudu määratud eelistused ei mõjuta märgutulesid.

Laetuse madala taseme tuvastamine

Kui aku laetuse madala taseme suhtes midagi ette ei võeta, jõuab aku laetuse kriitilisele tasemele.

Aku laetuse kriitilisel tasemel toimib arvuti järgmiselt.

- Kui talveunerežiim on lubatud ja arvuti töötab või on unerežiimis, käivitab arvuti talveunerežiimi.
- Kui talveunerežiim ei ole lubatud ja arvuti on sisse lülitatud või unerežiimis, jääb arvuti korraks unerežiimi ja lülitub seejärel välja ning kõik salvestamata andmed lähevad kaotsi.

Laetuse madala taseme lahendamine

△ **ETTEVAATUST.** Teabekao riski vähendamiseks olukorras, mil aku on jõudnud laetuse kriitilisele tasemele ja arvuti on käivitanud talveunerežiimi, ärge taastage toidet enne, kui aku märgutuli kustub.

Laetuse madala taseme lahendamine, kui välistoide on saadaval

Laetuse madala taseme lahendamiseks, kui välistoide on saadaval, ühendage mõni järgmistest seadmetest:

- vahelduvvooluadapter;
- laiendustoode või dokkimisseade;
- valikuline toiteadapter.

Laetuse madala taseme lahendamine, kui laetud aku on saadaval

Laetuse madala taseme lahendamiseks, kui laetud aku on saadaval, toimige järgmiselt.

1. Lülitage arvuti välja või käivitage talveunerežiim.
2. Eemaldage tühi aku ja paigaldage asemele laetud aku.
3. Lülitage arvuti sisse.

Laetuse madala taseme lahendamine, kui ühtegi toiteallikat pole saadaval

Laetuse madala taseme lahendamiseks, kui ühtegi toiteallikat pole saadaval, käivitage talveunerežiim või salvestage töö ja seejärel lülitage arvuti välja.

Laetuse madala taseme lahendamine, kui arvuti ei saa talveunerežiimist väljuda

Laetuse madala taseme lahendamiseks, kui arvuti ei saa talveunerežiimist väljuda, toimige järgmiselt.

1. Paigaldage laetud aku või ühendage arvuti välistoitega.
2. Vajutage talveunerežiimist väljumiseks toitenuppu.

Aku kalibreerimine

Akut tuleb kalibreerida järgmistel juhtudel.

- Aku laetuse kuva ei tundu täpne.
- Märkate olulist muutust aku tööajas.

Sagedasti kasutatavat akut tuleb kalibreerida vaid kord kuus. Ärge kalibreerige uut akut.

Aku kalibreerimiseks toimige järgmiselt.

1. Laadige aku täis.

 HOIATUS! Ärge laadige arvuti akut sel ajal, kui olete lennuki pardal.

 MÄRKUS. Aku laeb sõltumata sellest, kas arvuti on välja lülitatud või kasutusel, kuid laadimine on kiirem, kui arvuti on välja lülitatud.

Aku täislaadimiseks toimige järgmiselt.

- Paigaldage aku arvutisse.
  - Ühendage arvuti vahelduvvooluadapteri, toiteadapteri, laiendustoote või dokkimisseadmega ja seejärel ühendage adapter või seade välistoitega.
  - Jätke arvuti vooluvõrku, kuni aku on täielikult laetud.
- ### 2. Keelake une- ja talveunerežiim. Une- ja talveunerežiimi keelamiseks toimige järgmiselt.
- Klõpsake teavitusalala akumeetri ikoonil ja seejärel käsul **More power options** (Veel energiarežiimi suvandeid).
– või –
Valige **Start > Control Panel** (Juhtpaneel) > **System and Security** (Süsteem ja turve) > **Power Options** (Energiaarežiimi suvandid).
  - Klõpsake praeguse energiarežiimi jaotise üksusel **Change plan settings** (Muuda plaani sätteid).
  - Märkige üles veerus Akutoitel loetletud suvandi Lülitage kuvar välja väärtused, et need saaks pärast kalibreerimist lähtestada.
  - Määrake suvandi Lülitage kuvar välja väärtuseks Mitte kunagi.
  - Klõpsake üksusel **Change advanced power settings** (Muuda täpsustatud toitesätteid).
  - Klõpsake plussmärgil üksuste Unerežiim ja Talveuni pärast kõrval.
  - Märkige üles jaotises Talveunerežiim esitatud suvandi Akutoitel väärtus, et saaksite selle pärast kalibreerimist lähtestada.
  - Määrake suvandi Akutoitel väärtuseks Mitte kunagi.
  - Klõpsake **OK**.
  - Klõpsake nupul **Save changes** (Salvesta muudatused).

3. Laadige aku tühjaks. Aku tühjakslaadimiseks toimige järgmiselt.

- a. Eraldage arvuti välistoitest, kuid ärge lülitage arvutit välja.
- b. Laske arvutil töötada akutoitel, kuni aku saab tühjaks.

Aku tühjakslaadimiseks peab arvuti olema sisse lülitatud. Aku saab tühjaks olenemata sellest, kas kasutate arvutit või mitte, kuid esimesel juhul läheb tühjakslaadimine kiiremini.

- Kui plaanite aku tühjakslaadimise ajal arvuti järelevalveta jätta, salvestage andmed enne tühjakslaadimistoimingu alustamist.
- Kui kasutate tühjakslaadimistoimingu jooksul vahetevahel arvutit ja olete määranud energiat säästvaid ajalõppe, märkate tühjakslaadimise ajal järgmist:
  - monitor ei lülitu automaatselt välja;
  - kõvaketta kiirus ei vähene automaatselt sel ajal, kui arvuti on jõudeolekus;
  - süsteem ise ei käivita talveunerežiimi.

4. Laadige aku uuesti täis. Aku uuesti täislaadimiseks toimige järgmiselt.

- a. Ühendage arvuti välistoittega ja oodake, kuni aku saab täis.

Aku täislaadimise ajal saab arvutit kasutada, kuid aku laeb kiiremini, kui arvuti on välja lülitatud.

- b. Kui arvuti on välja lülitatud, lülitage see sisse, kui aku on laetud.

5. Lubage uuesti une- ja talveunerežiim. Une- ja talveunerežiimi uuesti lubamiseks toimige järgmiselt.

△ **ETTEVAATUST.** Talveunerežiimi lubamata jätmine pärast kalibreerimist võib kaasa tuua aku täieliku tühjenemise ja teabekao, kui arvuti jõuab kriitilise laetuse tasemele.

- a. Klõpsake teavitusalakumetri ikoonil ja seejärel käsul **More power options** (Veel energiarežiimi suvandeid)
  - või –
  - valige **Start > Control Panel** (Juhtpaneel) > **System and Security** (Süsteem ja turve) > **Power Options** (Energiarežiimi suvandid).
- b. Klõpsake praeguse energiarežiimi jaotise üksusel **Change plan settings** (Muuda plaani sätteid).
- c. Sisestage veeru Akutoitel eelnevalt ülesmargitud väärtused.
- d. Klõpsake üksusel **Change advanced power settings** (Muuda täpsustatud toitesätteid).
- e. Klõpsake plussmärgil üksuste Unerežiim ja Talveuni pärast kõrval.
- f. Sisestage suvandi Akutoitel eelnevalt ülesmargitud väärtus.
- g. Klõpsake **OK**.
- h. Klõpsake nupul **Save changes** (Salvesta muudatused).

Akutoite säästmine

Akutoite säästmiseks toimige järgmiselt.

- Valige **Windows Control Panel** (Windowsi juhtpaneel) > **System and Security** (Süsteem ja turve) > **Power Options** (Energiarežiimi suvandid) > **Power Saver power plan** (Energiasäästja).
- Lülitage välja traadita kohtvõrgu (WLAN) ja tavalise kohtvõrgu (LAN) ühendused ning väljuge modemirakendustest, kui te neid ei kasuta.
- Ühendage lahti välisseadmed, mis ei ole ühendatud välistoitega ja mida te ei kasuta.
- Peatage, keelake või eemaldage kõik välised meediumikaardid, mida te ei kasuta.
- Ekraani heleduse reguleerimiseks vastavalt vajadusele vajutage [ekraani heleduse vähendamise klahvi](#) või [ekraani heleduse suurendamise klahvi](#).
- Kui töölt lahkute, käivitage une- või talveunerežiim või lülitage arvuti välja.

Aku hoidmine

△ **ETTEVAATUST.** Aku kahjustamise vältimiseks ärge jätke akut pikaks ajaks kõrge temperatuuri kätte.

Kui arvutit ei kasutata ega ühendata vooluvõrku enam kui kahe nädala jooksul, eemaldage aku ja hoidke seda arvutist eraldi.

Hoiule pandud aku laetuse parimaks püsimiseks hoidke akut jahedas ja kuivas kohas.

📖 **MÄRKUS.** Kontrollige hoiule pandud akut iga kuue kuu tagant. Kui laetuse tase on langenud alla 50%, laadige aku enne uuesti hoiule panemist.

Kui aku on olnud hoiul ühe kuu või rohkem, kalibreerige see enne kasutamist.

Kasutatud aku kõrvaldamine

△ **HOIATUS!** Tulekahju või põletuste ohu vähendamiseks ärge võtke akut lahti, ärge purustage ega torgake seda. Ärge lühistage väliskontakte. Vältige aku kokkupuudet tule või veega.

Lisateavet leiate dokumendist *Normatiivsed, ohutus- ja keskkonnaalased märkused*.

Aku vahetamine

Aku tööaeg võib varieeruda sõltuvalt toitehalduse sätetest, arvutis töötavatest programmidest, ekraani heledusest, arvutiga ühendatud välisseadmetest ja muudest teguritest.

Akukontroll teavitab aku vahetamise vajadusest, kui aku mõni sisemine toiteelement ei lae korralikult või kui aku mahtuvus on vähenenud olekule „nõrk“. Teates viidatakse HP veebisaidile, kust leiate lisateavet uue aku tellimise kohta. Kui akule kehtib HP garantii, sisaldavad juhised ka garantiitunnust.

📖 **MÄRKUS.** HP soovib osta uue aku siis, kui mahtuvuse näitaja muutub rohekaskollaseks.

Graafikarežiimide vahetamine (ainult teatud mudelitel)

Arvutis on graafikarežiimide vahetamise funktsioon ja saadaval on kaks graafikarežiimi. Kui lülitate arvuti vahelduvvoolutoitelt akutoitele, lülitub arvuti suure jõudlusega režiimist energiasäästurežiimi, säästes sel viisil akut. Kui aga lülitate arvuti akutoitelt vahelduvvoolutoitele, lülitub see uuesti suure jõudlusega režiimi.

 MÄRKUS. Arvuti jõudluse optimeerimiseks ei pruugi arvuti lubada graafikarežiimi vahetada või palutakse teil seda teha. Võimalik, et enne režiimi vahetamist tuleb sulgeda kõik programmid.

MÄRKUS. HDMI töötab ainult suure jõudlusega graafikarežiimis. HDMI-id ei saa kasutada energiasäästurežiimis.

Kui lülitate arvuti vahelduvvoolutoitelt akutoitele või vastupidi, kuvatakse teade selle kohta, et arvuti vahetab graafikarežiimi. Kui soovite, saate jätkata sama graafikarežiimi kasutamist. Kui arvuti vahetab režiimi, lülitub ekraan mõneks sekundiks välja. Kui vahetus on lõpule viidud, lülitub ekraan uuesti sisse ja teavitusalal kuvatakse asjakohane teade.

 MÄRKUS. Kui teatud arvutimudelid on tahvelrežiimis, lähtestatakse graafikarežiimide vahetamisel kuvapaigutused.

Et teha kindlaks, milline graafikarežiim kasutusel on, paremklõpsake Windowsi töölaual ja seejärel klõpsake üksusel **Configure Switchable Graphics** (Konfigureeri graafikarežiimide vahetamist).

Arvuti väljalülitamine

△ **ETTEVAATUST.** Arvuti väljalülitamisel lähevad salvestamata andmed kaotsi.

📖 **MÄRKUS.** Kui arvuti on une- või talveunerežiimis, tuleb sellest väljuda, enne kui arvuti sulgeda saab.

Käsk Sule arvuti suleb kõik programmid ja operatsioonisüsteemi, seejärel lülitab välja ekraani ja arvuti.

Lülitage arvuti välja järgmistel juhtudel:

- kui vahetate akut või soovite juurde pääseda arvuti sees olevatele komponentidele;
- kui ühendate välist riistvaraseadet, mida ei saa ühendada USB-porti;
- kui eraldate arvuti pikemaks ajaks välistoitest.

Olgugi et arvuti saab sulgeda ka toitenupust, soovib HP kasutada Windowsi sulgemiskäsku.

Arvuti väljalülitamiseks tehke järgmist.

1. Salvestage oma töö ja sulgege kõik programmid.
2. Klõpsake nupul **Start**.
3. Klõpsake nupul **Shut down** (Sule arvuti).

Kui arvuti ei reageeri ja soovitatavaid sulgemistoiminguid ei ole võimalik kasutada, proovige järgmisi hädasulgemistoiminguid.

1. Vajutage kiirklahvi **ctrl + alt + delete** ja seejärel toitenuppu.
2. Vajutage ja hoidke vähemalt viis sekundit all toitenuppu.
3. Lahutage arvuti välistoitest ja eemaldage aku.

6 Draivid

Draivide käsitsemine

Draivid on õrnad arvutikomponendid ja neid tuleb käsitseda ettevaatlikult. Järgige draivide käsitsemisel järgmisi soovitusi.

△ **ETTEVAATUST.** Arvuti või draivi kahjustamise või teabekao riski vähendamiseks toimige järgmiselt.

Enne välise kõvakettaga ühendatud arvuti liigutamist käivitage unerežiim ja oodake, kuni ekraan tühjeneb, või ühendage väline kõvaketas õigesti lahti.

Enne draivi käsitsemist puudutage staatilise elektrilaengu lahendamiseks draivi värvimata metallpinda.

Ärge puudutage irddraivi või arvuti konnektori tihvte.

Käsitsege draivi ettevaatlikult. Ärge laske draivil maha kukkuda ega asetage selle peale asju.

Enne draivi eemaldamist või paigaldamist lülitage arvuti välja. Kui te pole kindel, kas arvuti on välja lülitatud või une- või talveunerežiimis, lülitage arvuti sisse ja seejärel operatsioonisüsteemi kaudu välja.

Ärge kasutage draivi kettaseadme sahtlisse sisestamisel liigset jõudu.

Ärge tippige klaviatuuril ega liigutage arvutit sel ajal, kui optiline draiv kettale kirjutab. Kirjutamistoiming on tundlik vibratsiooni suhtes.

Kui aku on ainus toiteallikas, veenduge enne andmekandjale kirjutamist, et aku on piisavalt laetud.

Vältige draivi sattumist äärmusliku temperatuuri või niiskuse kätte.

Vältige draivi kokkupuudet vedelikega. Ärge pihustage draivile puhastusvahendeid.

Eemaldage draivist andmekandja enne draivi eemaldamist kettaseadme sahtlist või enne draiviga reisimist, draivi saatmist või hoiulepanemist.

Kui draiv tuleb saata postiga, kasutage selleks mulliümbrikku või muud sobivat kaitsvat pakendit ja lisage siit „ÕRN“ või „FRAGILE“.

Vältige draivi sattumist magnetvälja mõjualasse. Magnetväljaga turvaseadmed on näiteks lennujaamade turvakontrolliväravad ja metallidetektorid. Lennujaama turvaseadmed, millega kontrollitakse käsipagasit (näiteks konveierlindid), kasutavad magnetvälja asemel röntgenkiiri ja need ei kahjusta draivi.

Optiline draiv

Arvuti sisaldab optilist draivi, mis laiendab arvuti funktsionaalsust. Optilise draivi abil saab lugeda andmekettaid, esitada muusikat ja vaadata filme. Kui arvutis on Blu-ray-draiv, saab vaadata ka kõrglahutusvõimega videot.

Installitud optilise draivi tuvastamine

Optilise draivi tuvastamiseks toimige järgmiselt.

1. Valige **Start > Computer** (Arvuti).

Kuvatakse kõigi arvutisse paigaldatud draivide loend.

2. Tuvastage arvutisse paigaldatud optiline draiv. Optilised draivid, mis võivad olla arvutisse paigaldatud, on näiteks järgmised:

 MÄRKUS. Arvuti ei pruugi kõiki draive toetada.

- LightScribe'i, DVD±RW/R-i ja CD-RW toega DL-liitdraiv;
- DVD+/-RW toega SuperMulti-Blu-ray-DL-draiv;
- LightScribe'i ja DVD+/-RW toega SuperMulti-Blu-ray-DL-draiv.

Optiliste ketaste kasutamine

△ **ETTEVAATUST.** Heli- ja videokvaliteedi halvenemise, teabekao või heli või video esitusfunktsionaalsuse kao vältimiseks ärge käivitage CD või DVD lugemisel või sellele kirjutamisel unehaiguse talveunerežiimi.

Optiline draiv, nt DVD-ROM-draiv, toetab optilisi kettaid (CD ja DVD). Nendel ketastel talletatakse teavet, nt muusikat, fotosid ja filme. Kui optiline draiv on Blu-ray-draiv, oskab see lugeda ka Blu-ray-kettaid.

 MÄRKUS. Arvuti ei pruugi kõiki loetletud draive toetada.

Optilise draivi tüüp	CD-RW-le kirjutamine	DVD±RW-le/R-ile kirjutamine	Kahekihilisele (DL) DVD+RW-le kirjutamine	LightScribe'i toega CD-le või DVD±RW-le/R-ile sildi kirjutamine
Kahekihilise (DL) DVD ±RW ja CD-RW ning LightScribe'i toega SuperMulti-liitdraiv	Jah	Jah	Jah	Jah
LightScribe'i ja DVD+/-RW toega SuperMulti-Blu-ray-DL-draiv	Jah	Jah	Jah	Jah
DVD+/-RW toega SuperMulti-Blu-ray-DL-draiv	Jah	Jah	Jah	Ei

Õige ketta (CD, DVD ja BD) valimine

Digitaalandmete salvestamiseks kasutatavaid CD-sid saab kasutada ka müügiks loodavate helisalvestiste ja isikliku teabe salvestamise jaoks. DVD-sid ja BD-sid kasutatakse peamiselt filmide, tarkvara ja andmete varundamise jaoks. DVD-d ja BD-d on sama kujuteguriga mis CD-d, kuid neil on palju rohkem salvestusmahtu.

 MÄRKUS. Optiline draiv ei pruugi toetada kõiki optiliste ketaste tüüpe.

CD-R-kettad

CD-R-kettaid (ühekordselt kirjutatavad) kasutatakse laialdaselt andmetest püsiva koopia tegemiseks, mida saab ka ühiskasutusse anda. Tüüpilised kasutuskohad on järgmised:

- suurte esitluste levitamine;
- skannitud või digitaalsete fotode, videoklippide ja kirjalike andmete ühiskasutus;
- oma muusika-CD-de loomine;
- arvutifailidest ja skannitud kodustest dokumentidest püsivate arhiivide säilitamine;
- failide kõvakettalt mujale paigutamine, et kõvakettal ruumi vabastada.

CD-RW-kettad

CD-RW-ketastele (taaskirjutatav CD) saab salvestada suuri projekte, mida tuleb tihti värskendada. Tüüpilised kasutuskohad on järgmised:

- suurte dokumentide ja projektifailide loomine ja haldamine;
- tööfailide transportimine;
- kõvakettafailide igapäevaste varukoopiate tegemine;
- fotode, videote, heli ja andmete pidev uuendamine.

DVD±R-kettad

DVD±R-ketastel saab püsivalt suurel mahul teavet talletada. Pärast andmete salvestamist ei saa neid kustutada ega üle kirjutada.

DVD±RW-kettad

DVD±RW-ketaste korral saab salvestatud andmeid hiljem kustutada või üle kirjutada. Seda tüüpi kettas on ideaalne heli- ja videosalvestiste testimiseks enne mittemuudetavale CD-le või DVD-le kõrvetamist.

LightScribe'i toega DVD+R-kettad

LightScribe'i toega DVD+R-ketaste abil saab andmeid, koduvideosid ja fotosid ühiskasutusse anda ja talletada. Neid kettaid loeb enamik DVD-ROM-draive ja DVD-videomängijaid. LightScribe'i toega draivi või LightScribe'i tarkvara abil saab andmed kettale kirjutada ja seejärel ketta välisküljele kujundatud sildi lisada.

Blu-ray-ketas (BD)

 MÄRKUS. Blu-ray on uus vorming, mis hõlmab uusi tehnoloogiaid. Võib esineda ketta, digitaalühenduse, ühilduvuse ja/või jõudlusega seotud probleeme, mis ei viita toote defektidele. Laitmatu esitus kõigis süsteemides ei ole tagatud.

BD on kõrgtihedusega kettavorming digitaalteabe, sh kõrglahutusvõimega video salvestamiseks. Ühekihilisele Blu-ray-kettale saab salvestada kuni 25 GB andmeid, mis on üle viie korra enam salvestusmahtu, kui ühekihilise 4,7 GB DVD puhul. Kahekihilisele Blu-ray-kettale saab salvestada kuni 50 GB andmeid, mis on peaaegu kuus korda rohkem salvestusmahtu, kui 8,5 GB DVD puhul.

Tüüpilised kasutuskohad on järgmised:

- suurte andmemahtude talletamine;
- kõrglahutusvõimega video esitamine ja salvestamine;
- videomängud.

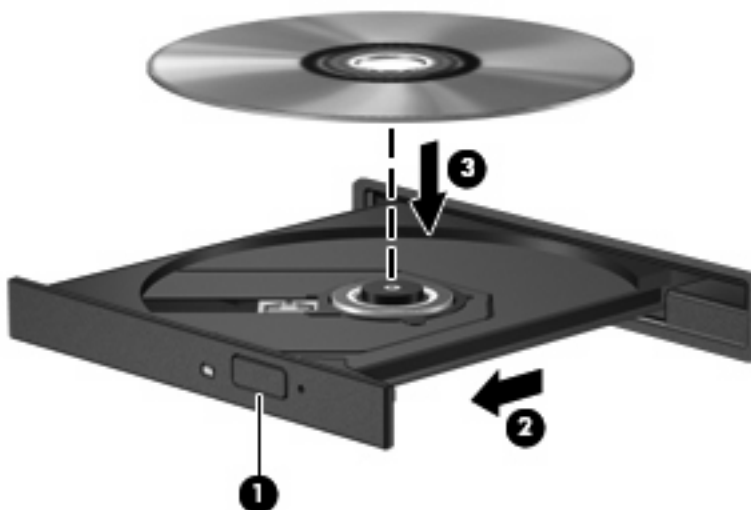
CD, DVD või BD esitamine

Optiliste ketaste esitamiseks toimige järgmiselt.

1. Lülitage arvuti sisse.
2. Vajutage kettasahtli vabastamiseks optilise draivi ehisplaadil asuvat vabastusnuppu **(1)**.
3. Tõmmake sahtel **(2)** välja.
4. Hoidke ketast servadest, hoidudes lamedate pindade puutumisest, ja asetage see, silt pealpool, sahtli spindli kohale.

 MÄRKUS. Kui sahtlit ei saa lõpuni lahti teha, kallutage ketast pisut, et selle saaks spindlile asetada.

5. Vajutage ketas **(3)** ettevaatlikult sahtli spindli peale, kuni ketas paigale plöksatab.
6. Sulgege kettasahtel.

Kui te ei ole veel automaatesitust konfigureerinud, avaneb automaatesituse dialoogiboks. Teilt küsitakse, kuidas soovite meediumisisu kasutada. Lisateavet leiate jaotisest „Automaatesituse konfigureerimine“.

 MÄRKUS. Parimate tulemuste saavutamiseks veenduge, et arvuti vahelduvvooluadapter on BD-ketta esitamise ajal ühendatud välistoitiga.

Automaatesituse konfigureerimine

Automaatesituse konfigureerimiseks toimige järgmiselt.

1. Valige **Start > Default Programs** (Vaikeprogrammid) > **Change AutoPlay settings** (Automaatesituse sätete muutmise).
2. Veenduge, et märkeruut Kasuta kõikide meediumite ja seadmete puhul automaatesitust on märgitud.
3. Klõpsake iga loetletud meediumitüübi juures valikul **Choose a default** (Valige vaikesäte) ja valige seejärel üks saadaolevatest suvanditest.

 MÄRKUS. Valige DVD-de esitamiseks HP MediaSmart.

4. Klõpsake nupul **Save** (Salvesta).

Lisateavet automaatesituse kohta leiate spikri ja toe rakendusest.

DVD piirkonnasätete muutmise

△ **ETTEVAATUST.** DVD-draivi piirkonnasätet saab muuta vaid viis korda.

Viiendana valitud piirkonnasättest saab DVD-draivi püsiv piirkonnasäte.

Järelejäänud piirkonnasätete muutmise arv kuvatakse DVD piirkonnasakil.

Enamik DVD-sid, mis sisaldavad autoriõigusega faile, sisaldavad ka piirkonnakoode. Piirkonnakoodid aitavad kaitsta autoriõigust rahvusvahelisel tasandil.

Piirkonnakoodi sisaldavat DVD-d saab esitada vaid siis, kui DVD piirkonnakood vastab DVD-draivi piirkonnasättele.

Piirkonnasätete muutmiseks operatsioonisüsteemis toimige järgmiselt.

1. Valige **Start > Control Panel** (Juhtpaneel) > **System and Security** (Süsteem ja turve).
2. Klõpsake ala Süsteem üksusel **Device Manager** (Seadmehaldur).

 MÄRKUS. Windows sisaldab arvuti turvalisuse parandamiseks kasutajakonto kontrolli funktsiooni. Teilt võidakse küsida luba või parooli selliste toimingute tegemisel nagu tarkvara installimine, utiliitide käitamine või Windowsi sätete muutmise. Lisateavet leiate Windowsi spikri ja toe rakendusest.

3. Kõigi paigaldatud draivide nägemiseks laiendage DVD-/CD-draivide loendit.
4. Paremklopsake DVD-draivil, mille piirkonnasätet muuta soovite, ja seejärel klõpsake käsul **Properties** (Atribuudid).
5. Klõpsake sakil **DVD Region** (DVD regioon) ja muutke sätteid.
6. Klõpsake **OK**.

Autoriõiguse hoiatuse järgimine

Autoriõigusega kaitstud materjalidest, sh arvutiprogrammid, filmid, teleülekanded ja helisalvestised, koopiote volitamata tegemine on kriminaalkuritegu. Ärge seda arvutit sellisel eesmärgil kasutage.

△ **ETTEVAATUST.** Teabekao või ketta vigastamise vältimiseks toimige järgmiselt.

Enne kettale kirjutamist ühendage arvuti usaldusväärsesse vooluvõrku. Ärge kirjutage kettale, kui arvuti töötab akutoitel.

Enne kettale kirjutamist sulgege kõik programmid peale kasutatava kettatarkvara.

Ärge kopeerige otse lähtekettalt sihtkettale või võrgudraivilt sihtkettale. Salvestage teave kõvakettale ja kirjutage seejärel kõvakettalt sihtkettale.

Ärge kasutage kettale kirjutamise ajal arvuti klaviatuuri ega teisaldage arvutit. Kirjutamistoiming on tundlik vibratsiooni suhtes.

Täpsemat teavet arvutis sisalduva tarkvara kohta leiate tarkvara tootja juhistest, mis võivad olla kettal, tarkvaraspikris või tootja veebisaidil.

CD või DVD kopeerimine

CD või DVD kopeerimiseks toimige järgmiselt.

1. Valige **Start > All Programs** (Kõik programmid) > **CyberLink DVD Suites > Power2Go**.
2. Sisestage kopeeritav ketas optilisse draivi.
3. Klõpsake ekraani paremas alanurgas asuval nupul **Copy** (Kopeeri).

Power2Go loeb lähtekettalt ja kopeerib andmed kõvakettal asuvasse ajutisse kausta.

4. Eemaldage küsimisel lähteketas optilisest draivist ja seejärel sisestage draivi tühi ketas.

Kui teave on kopeeritud, väljutatakse loodud ketas automaatselt.

CD või DVD loomine (kõrvetamine)

△ **ETTEVAATUST.** Järgige autoriõiguse hoiatust. Autoriõigusega kaitstud materjalidest, sh arvutiprogrammid, filmid, teleülekanded ja helisalvestised, koopiote volitamata tegemine on kriminaalkuritegu. Ärge seda arvutit sellisel eesmärgil kasutage.

Kui arvutil on optiline CD-RW-, DVD-RW- või DVD±RW-draiv, saab sellise tarkvara abil nagu Windows Media Player või CyberLink Power2Go kõrvetada andmeid ning video- ja helifaile, sealhulgas MP3- ja WAV-muusikafaile.

Järgige CD või DVD kõrvetamisel järgmisi juhtnõure.

- Enne ketta kõrvetamist salvestage ja sulgege kõik avatud failid ning sulgege kõik programmid.
- CD-R- või DVD-R-ketas on helifaalide kõrvetamiseks parim valik, kuna pärast teabe kopeerimist ei saa seda enam muuta.

 MÄRKUS. Heli-DVD-d ei saa programmiga CyberLink Power2Go luua.

- Muusika CD-de kõrvetamiseks tuleks kasutada CD-R-kettaid, sest mõni kodu- ja autostereosüsteem CD-RW-kettaid ei mängi.

- CD-RW- või DVD-RW-ketas on tavaliselt parim andmefailide kõrvetamiseks või heli- ja videosalvestiste testimiseks enne mittemuudetavale CD-le või DVD-le kõrvetamist.
- Kodus kasutatavad DVD-mängijad ei toeta kõiki DVD-vorminguid. Toetatud vormingute loendi leiate DVD-mängijaga kaasas olevast kasutusjuhendist.
- MP3-fail kasutab vähem ruumi kui muud muusikafailivormingud ja MP3-ketta loomine käib samamoodi nagu andmeketta loomine. MP3-faile saab esitada vaid MP3-mängijates või arvutites, kuhu on installitud MP3-de esitamise tarkvara.

CD või DVD kõrvetamiseks toimige järgmiselt.

1. Laadige lähtefailid alla või kopeerige kõvakettal asuvasse kausta.
2. Sisestage tühi CD või DVD optilisse draivi.
3. Valige **Start > All Programs** (Kõik programmid) ja seejärel soovitud tarkvara nimi.

 MÄRKUS. Mõni programm võib asuda alamkaustas.

4. Valige, mis tüüpi CD või DVD luua soovite – andme-, heli- või videoketta.
5. Paremklopsake nupul **Start**, klõpsake käsul **Open Windows Explorer** (Ava Windows Explorer) ja navigeerige kausta, kuhu lähtefailid salvestatud on.
6. Avage kaust ja lohistage failid selle draivi nimele, milles tühi optiline ketas asub.
7. Käivitage kõrvetamisprotsess, nagu valitud programmis nõutud.

Täpsemat teavet leiata tarkvara tootja juhistest, mis võivad olla tarkvaraga kaasas, kettal või tootja veebisaidil.

CD, DVD või BD eemaldamine

Optilise ketta eemaldamiseks toimige järgmiselt.

1. Vajutage kettasahtli vabastamiseks optilise draivi ehisplaadil asuvat vabastusnuppu **(1)**.
2. Tõmmake sahtel ettevaatlikult lõpuni lahti **(2)**.

3. Eemaldage ketas sahtlist, vajutades ettevaatlikult spindlile ja samal ajal ketast välimistest servadest tõstes **(3)**. Hoidke ketast servadest ja vältige lamedate pindade puutumist.

 MÄRKUS. Kui sahtlit ei saa lõpuni lahti teha, kallutage ketast eemaldamise ajal pisut.

---

4. Sulgege kettasahtel ja seejärel asetage ketas karpi.

Välise draivide kasutamine

Eemaldatavad välised draivid avardavad teabe salvestamise ja kasutamise võimalusi. USB-hiire saab süsteemiga ühendada dokkimisseadme või laiendustoote portide abil.

USB-draivid võivad olla järgmised:

- 1,44-megabaidine disketidraiv;
- Kõvakettamoodul (adapteriga kõvaketas);
- DVD-ROM-draiv;
- DVD/CD-RW-liitdraiv;
- DVD±RW ja CD-RW toega liitdraiv.

Lisateavet vajaliku tarkvara ja draiverite või kasutatava arvutipordi kohta leiate tootja juhistest.

Välise draivi ühendamiseks arvutiga tehke järgmist.

△ **ETTEVAATUST.** Seadmete vigastamise vältimiseks toitega draivi ühendamisel veenduge, et vahelduvvoolu toitejuhe on lahti ühendatud.

---

1. Ühendage draiv arvutiga.
2. Toitega draivi ühendamisel ühendage draivi toitejuhe maandatud vahelduvvooluvõrgu pistikupessa.

Toitega draivi lahtiühendamiseks toimige järgmiselt.

1. Eraldage draiv arvutist.
2. Eraldage vahelduvvoolu toitejuhe.

Kõvaketta jõudluse parandamine

Kettadefragmentori kasutamine

Arvuti kasutamisel killustuvad kõvakettal asuvad failid. Kettadefragmentor ühendab killustunud failid ja kaustad kõvakettal, et süsteem saaks tõhusamalt töötada.

Pärast kettadefragmentori käivitamist töötab see ilma kõrvalise abita. Kõvaketta suurusest ja killustunud failide arvust sõltuvalt võib kettadefragmentori tööprotsess kesta üle tunni aja. Käivitage see ööseks või muuks ajaks, kui te arvutit ei kasuta.

HP soovib kõvaketast defragmentida vähemalt korra kuus. Võite määrata kettadefragmentori käivituma igakuise graafiku alusel, kuid igal hetkel saate selle käivitada ka käsitsi.

Kettadefragmentori käivitamiseks tehke järgmist.

1. Valige **Start > All Programs** (Kõik programmid) > **Accessories** (Tarvikud) > **System Tools** (Süsteemiriistad) > **Disk Defragmenter** (Kettadefragmentor).
2. Klõpsake üksusel **Defragment disk** (Defragmenti ketas).

 MÄRKUS. Windows sisaldab arvuti turvalisuse parandamiseks kasutajakonto kontrolli funktsiooni. Teilt võidakse küsida luba või parooli selliste toimingute tegemisel nagu tarkvara installimine, utiliitide käitamine või Windowsi sätete muutmise. Lisateavet leiate spikri ja toe rakendusest.

Lisateavet leiate kettadefragmentori tarkvaraspikrist.

Kettapuhastuse kasutamine

Kettapuhastus otsib kõvakettalt ebavajalikke faile, mille võite ruumi vabastamiseks ja arvuti jõudluse parandamiseks ohutult kustutada.

Kettapuhastuse käivitamiseks tehke järgmist.

1. Valige **Start > All Programs** (Kõik programmid) > **Accessories** (Tarvikud) > **System Tools** (Süsteemiriistad) > **Disk Cleanup** (Kettapuhastus).
2. Järgige ekraanil kuvatavaid juhiseid.

Kõvaketta asendamine esmase kõvaketta sahtlis

△ **ETTEVAATUST.** Teabekao või süsteemi hangumise vältimiseks tehke järgmist.

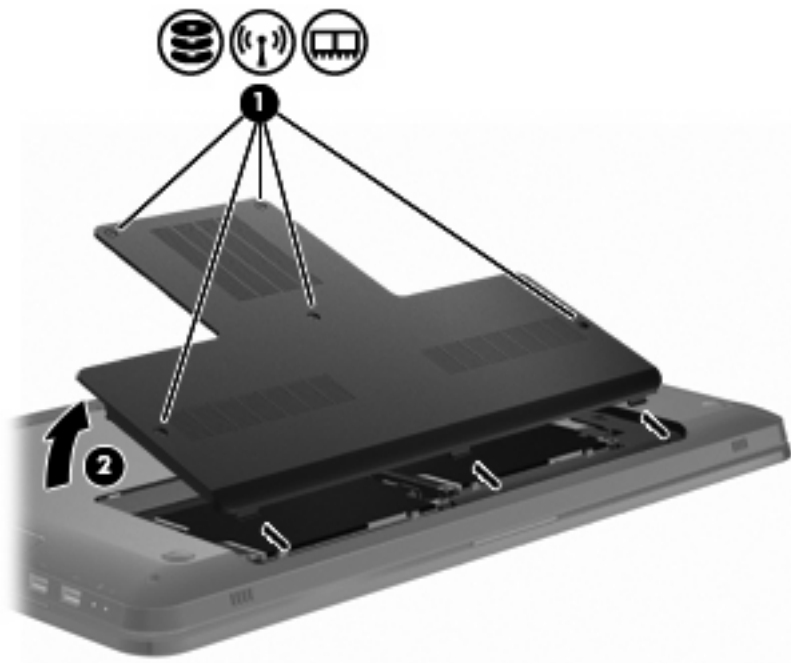
Lülitage enne kõvaketta kõvakettasahtlist eemaldamist arvuti välja. Ärge eemaldage kõvaketast, kui arvuti on sisse lülitatud või une- või talveunerežiimis.

Kui te pole kindel, kas arvuti on välja lülitatud või talveunerežiimis, lülitage arvuti toitenupu abil sisse ja seejärel operatsioonisüsteemi kaudu välja.

📖 **MÄRKUS.** Esmase kõvaketta sahtel on tähistatud numbriga „1“ ja teisese kõvaketta sahtel tähistatud numbriga „2“.

Esmase kõvaketta eemaldamiseks tehke järgmist.

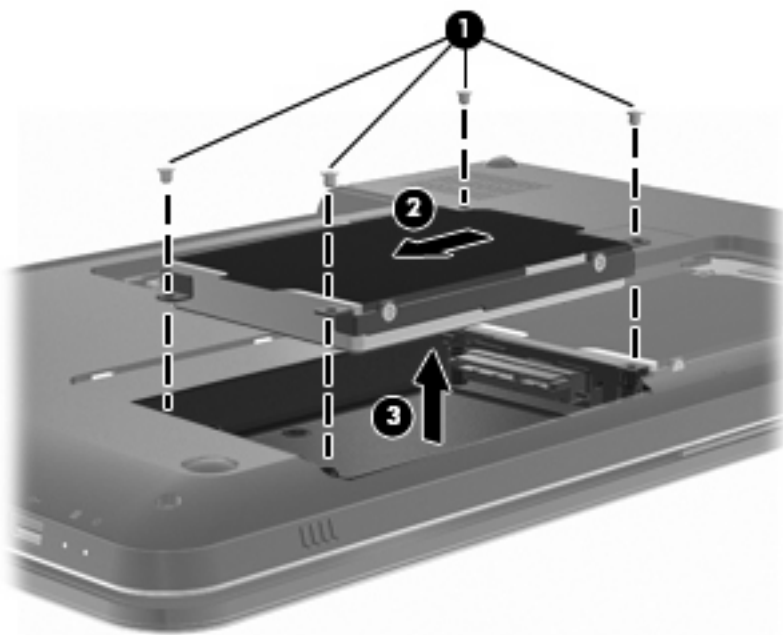
1. Salvestage oma töö.
2. Lülitage arvuti välja ja sulgege ekraan.
3. Ühendage lahti kõik arvutiga ühendatud välisseadmed.
4. Eemaldage toitejuhe vahelduvvooluvõrgu pistikupesast.
5. Pöörake arvuti tasasel pinnal tagurpidi, nii et kõvakettasahtel on suunaga teie poole.
6. Eemaldage arvutilt aku.
7. Eemaldage kõvakettakatte 5 kruvi (1).
8. Tõstke kõvakettakate üles (2).

9. Eemaldage kõvaketta 4 kruvi (1).

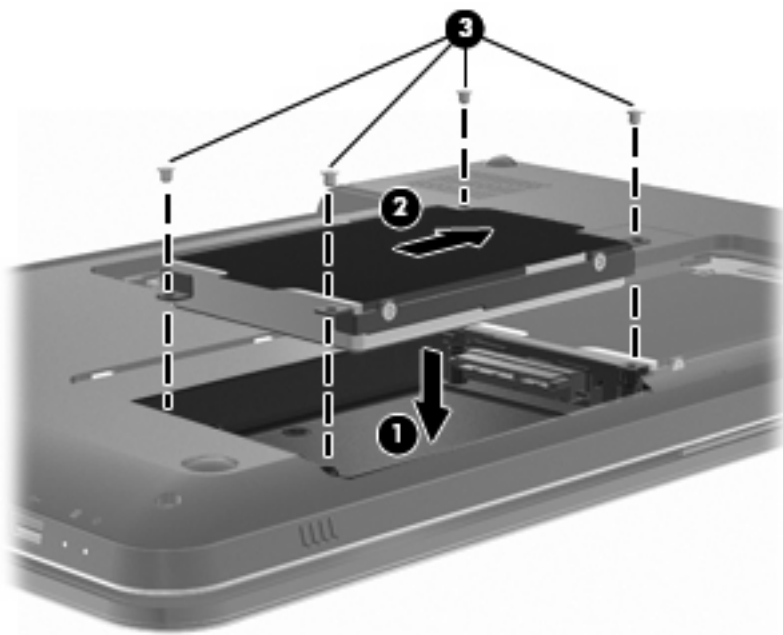

10. Ühendage kõvaketas lahti, lükates selle vasakule (2), ja seejärel eemaldage kõvaketas arvutist (3).

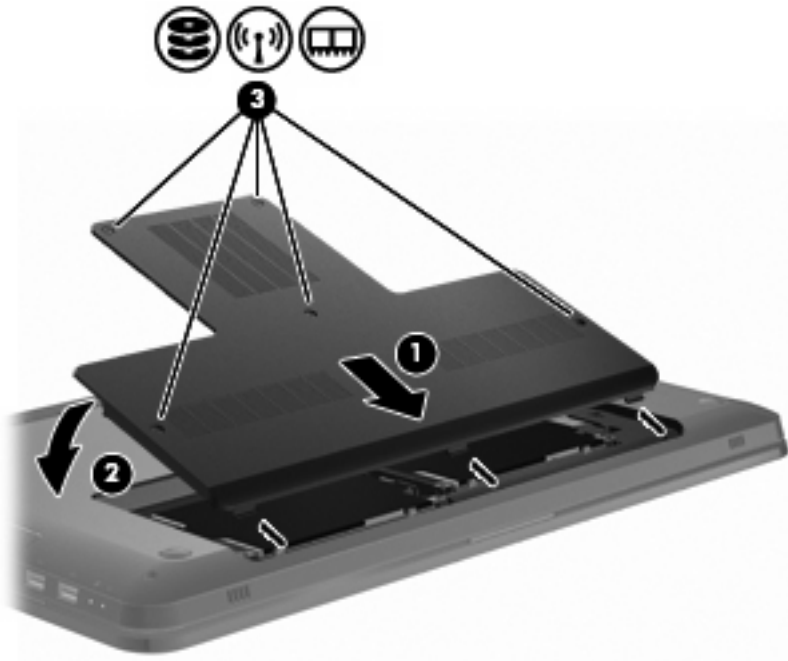
Esmase kõvaketta paigaldamiseks tehke järgmist.

1. Asetage kõvaketas kõvakettasahtlisse (1).
2. Ühendage kõvaketas, lükates selle paremale (2).
3. Kinnitage kõvaketta 4 kruvi (3).

4. Asetage kõvakettakatte nagad arvuti vastavatesse sälkudesse (1).
5. Sulgege kaas (2).

6. Keerake kinni kõvakettakatte kruvid (3).

7. Asetage aku tagasi.
8. Pöörake arvuti ümber.
9. Ühendage arvutiga välisseadmed.
10. Ühendage arvuti vahelduvvoolutoitega.
11. Lülitage arvuti sisse.

Kõvaketta paigaldamine teisese kõvaketta sahtlisse

△ **ETTEVAATUST.** Teabekao või süsteemi hangumise vältimiseks tehke järgmist.

Lülitage enne kõvaketta kõvakettasahtlist eemaldamist arvuti välja. Ärge eemaldage kõvaketast, kui arvuti on sisse lülitatud või une- või talveunerežiimis.

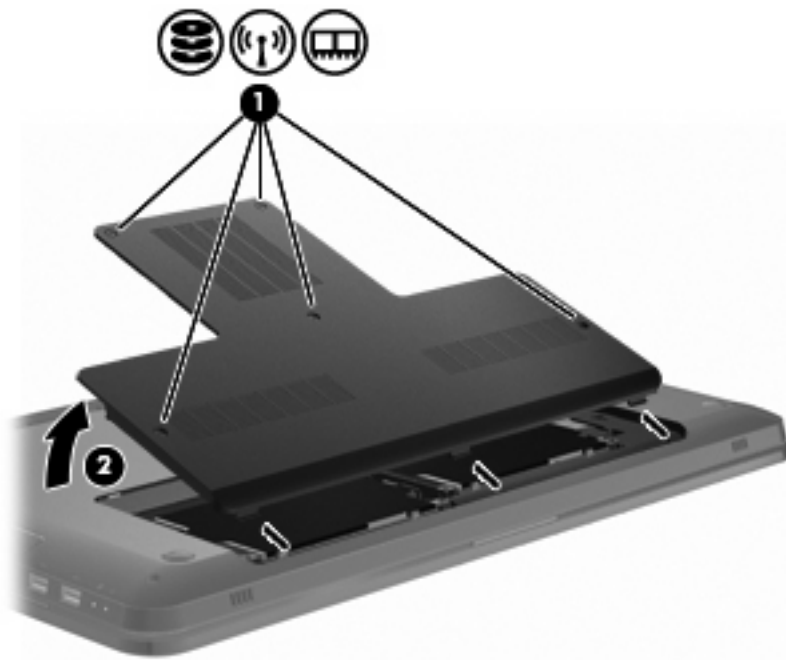
Kui te pole kindel, kas arvuti on välja lülitatud või talveunerežiimis, lülitage arvuti toitenupu abil sisse ja seejärel operatsioonisüsteemi kaudu välja.

📖 **MÄRKUS.** Esmase kõvaketta sahtel on tähistatud numbriga „1“ ja teisese kõvaketta sahtel tähistatud numbriga „2“.

Arvuti on varustatud teisese kõvaketta sahtliga. Selle sahtel võib olla tühi või seal sees võib olla teisene kõvaketas.

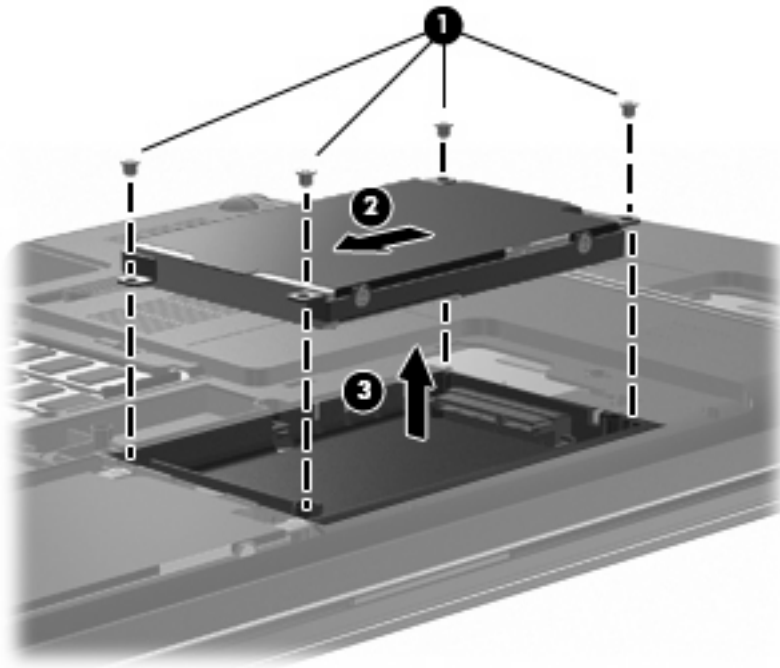
Teisese kõvaketta eemaldamiseks toimige järgmiselt.

1. Salvestage oma töö.
2. Lülitage arvuti välja ja sulgege ekraan.
3. Ühendage lahti kõik arvutiga ühendatud välisseadmed.
4. Eemaldage toitejuhe vahelduvvooluvõrgu pistikupesast.
5. Pöörake arvuti tasasel pinnal tagurpidi, nii et kõvakettasahtel on suunaga teie poole.
6. Eemaldage arvutilt aku.
7. Eemaldage kõvakettakatte 5 kruvi (1).
8. Tõstke kõvakettakate üles (2).

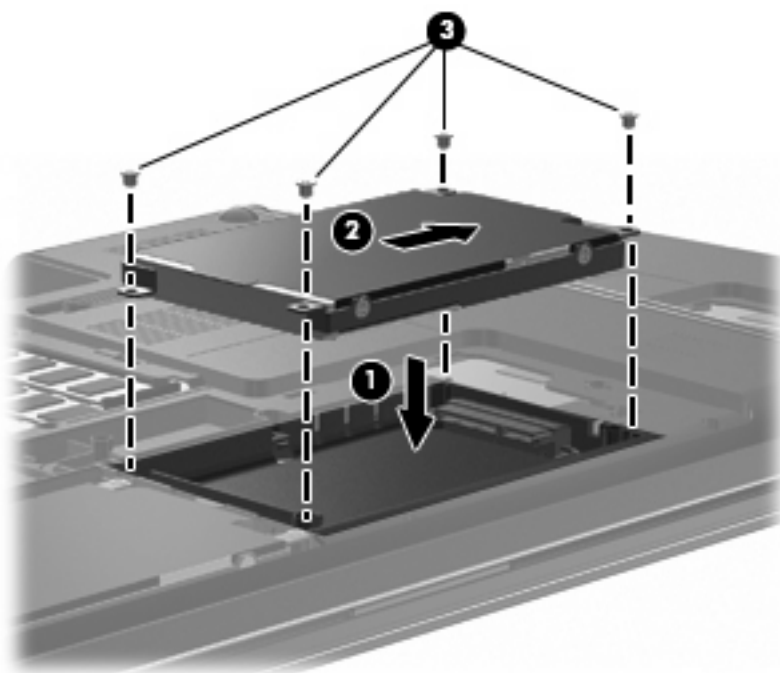
9. Eemaldage kõvaketta 4 kruvi (1).

10. Ühendage kõvaketas lahti, lükates selle vasakule (2), ja seejärel eemaldage kõvaketas arvutist (3).

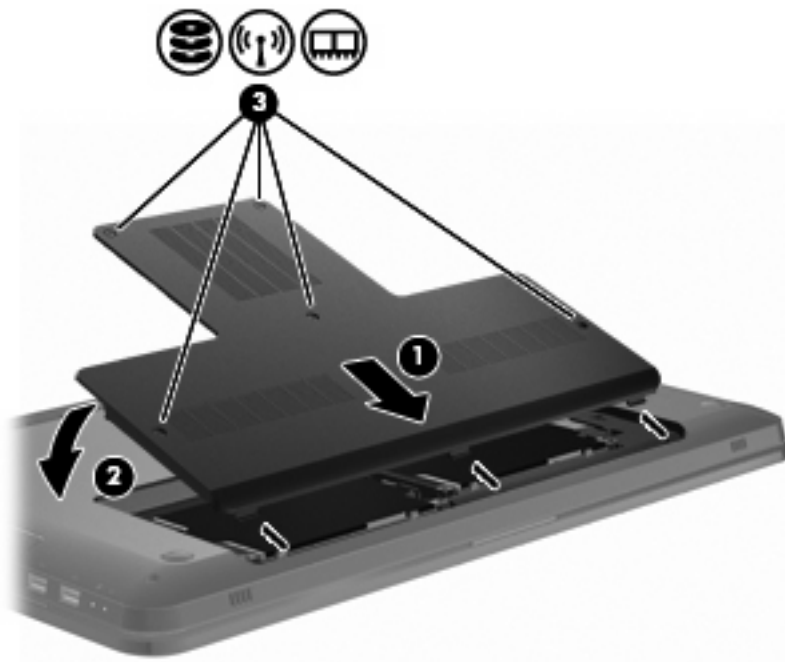

Teise kõvaketta paigaldamiseks toimige järgmiselt.

1. Asetage kõvaketas kõvakettasahtlisse (1).
2. Ühendage kõvaketas, lükates selle paremale (2).
3. Kinnitage kõvaketta 4 kruvi (3).

4. Asetage kõvakettakatte nagad arvuti vastavatesse salkudesse (1).
5. Sulgege kaas (2).
6. Keerake kinni kõvakettakatte kruvid (3).

7. Asetage aku tagasi.
8. Pöörake arvuti ümber.
9. Ühendage arvutiga välisseadmed.
10. Ühendage arvuti vahelduvvoolutoitega.
11. Lülitage arvuti sisse.

7 Välisseadmed

USB-seadme kasutamine

USB-pordi abil saab arvuti või laiendustootega ühendada mõne välisseadme, nagu USB-klaviatuur, -hiir, -draiv, -printer, -skanner või -jaotur.

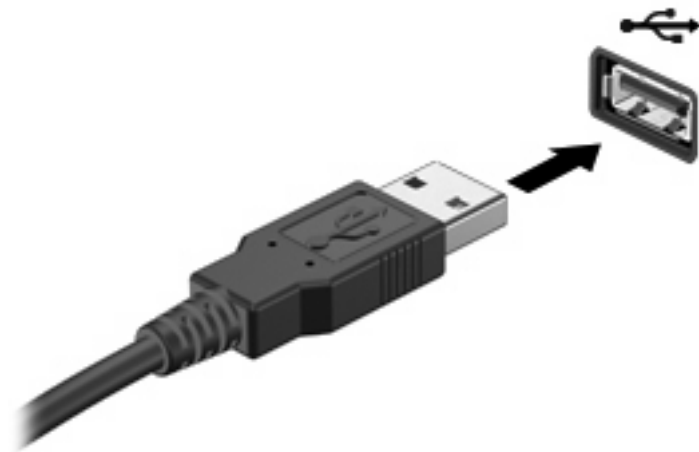
Mõne USB-seadme jaoks on tarvis tugitarkvara, mis on tavaliselt seadmega kaasas. Lisateavet seadme tarkvara kohta leiate selle tootja juhistest.

Arvutil on 3 USB-porti, mis toetavad spetsifikatsioone USB 1.0, USB 1.1 ja USB 2.0 kasutavaid seadmeid. USB-portide lisamiseks ühendage jaotur või valikuline laiendustoode.

USB-seadme ühendamise

- △ **ETTEVAATUST.** USB-pistmiku vigastamise vältimiseks ärge kasutage USB-seadme ühendamisel liigset jõudu.

USB-seadme ühendamiseks arvutiga ühendage seadme USB-kaabel USB-porti.

USB-seadme tuvastamisel kõlab asjakohane heli.

- 📄 **MÄRKUS.** Esimesel korral, kui USB-seadme ühendate, kuvatakse tegumiriba paremas otsas asuval teavitusalal teade seadme draiveritarkvara installimise kohta.

USB-seadme eemaldamine

- △ **ETTEVAATUST.** Teabekao või süsteemi hangumise vältimiseks järgige jaotises „USB-seadme eemaldamine“ esitatud juhiseid.

ETTEVAATUST. USB-pistmiku vigastamise vältimiseks ärge eemaldage USB-seadet kaablist tõmmates.

USB-seadme eemaldamiseks toimige järgmiselt.

1. Klõpsake tegumiriba paremas otsas asuva teavitusalala ikoonil **Safely Remove Hardware and Eject Media** (Riistvara ohutu eemaldamine ja kandja väljutamine).

Riistvara ohutu eemaldamise ja kandja väljutamise ikooni kuvamiseks klõpsake teavitusalala vasakus otsas asuval ikoonil **Show hidden icons** (Kuva peidetud ikoonid).

2. Klõpsake loendis seadme nimel.

Teid teavitatakse sellest, et seadme eemaldamine on ohutu.

3. Eemaldage seade.

eSATA-seadme kasutamine

eSATA-pordi abil saab ühendada suure jõudlusega eSATA-komponente, nt eSATA-väliskõvaketta.

Mõne eSATA-seadme jaoks on tarvis tugitarkvara, mis on tavaliselt seadmega kaasas. Lisateavet seadme tarkvara kohta leiate selle tarkvara tootja juhistest. Need juhised on tarkvaraga kaasas, kettal, tarkvaraspikris või tootja veebisaidil.

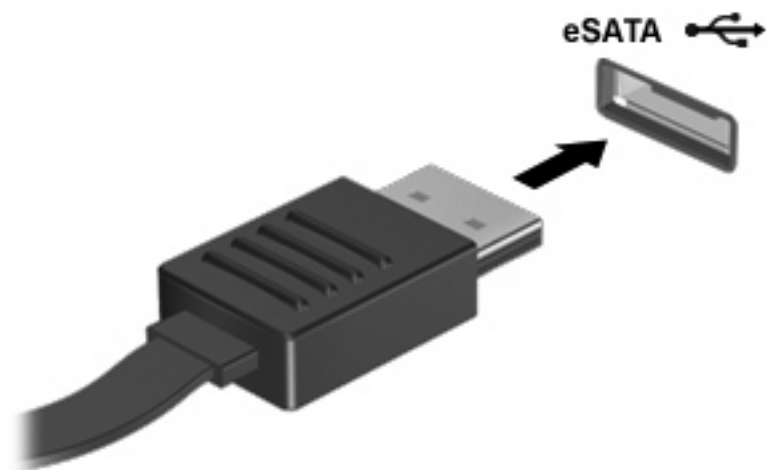
 MÄRKUS. eSATA-port toetab ka USB-lisaseadmeid.

---

eSATA-seadme ühendamine

- △ **ETTEVAATUST.** eSATA-konnektori vigastamise vältimiseks ärge kasutage eSATA-seadme ühendamisel liigset jõudu.
-

eSATA-seadme arvutiga ühendamiseks ühendage seadme eSATA-kaabel eSATA-porti.

Helimärguanne annab teada, et seade on arvutiga ühendatud.

eSATA-seadme eemaldamine

- △ **ETTEVAATUST.** Teabekao või süsteemi hangumise vältimiseks järgige jaotises „eSATA-seadme eemaldamine“ esitatud juhiseid.

ETTEVAATUST. eSATA-konnektori vigastamise vältimiseks ärge eemaldage eSATA-seadet kaablist tõmmates.

---

eSATA-seadme eemaldamiseks tehke järgmist.

1. Klõpsake tegumiriba paremas otsas asuva teavitusalal ikoonil **Safely Remove Hardware and Eject Media** (Riistvara ohutu eemaldamine ja kandja väljutamine).

Riistvara ohutu eemaldamise ja kandja väljutamise ikooni kuvamiseks klõpsake teavitusalal vasakus otsas asuval ikoonil **Show hidden icons** (Kuva peidetud ikoonid).

2. Klõpsake loendis seadme nimel.

Teid teavitatakse sellest, et seadme eemaldamine on ohutu.

3. Eemaldage seade.

---

8 Välised meediumikaardid

Digitaalmeediumi pesa kaartide kasutamine

Digitaalkaardid pakuvad turvalist andmesalvestuse ja mugavat andmete ühiskasutuse viisi. Neid kaarte kasutatakse digitaalandmekandjaga kaamerates ja PDA-des ning teiste arvutitega töötades.

Digitaalmeediumi pesa toetab järgmisi digikaartide formaate.

- mälupulk (MS);
- mälupulk Pro (MSP);
- kaart MultiMediaCard (MMC);
- turvadigitaalne (SD) mälukaart;
- turvadigitaalne suuremahuline (SDHC) mälukaart;
- mälukaart xD-Picture Card (XD);
- mälukaart xD-Picture Card (XD), tüüp H;
- mälukaart xD-Picture Card (XD), tüüp M.

Digitaalkaardi sisestamine

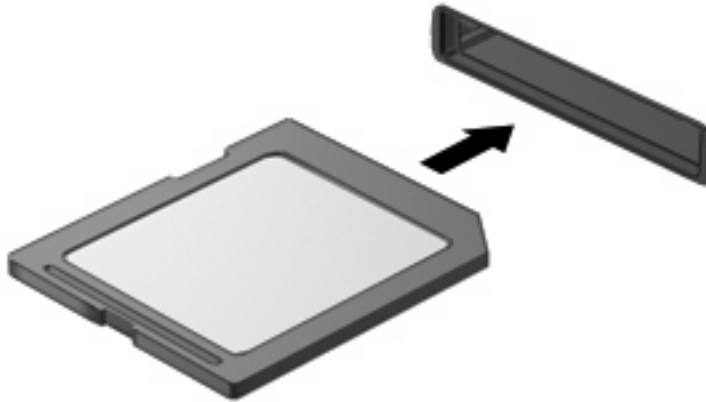
△ **ETTEVAATUST.** Digitaalkaardi või arvuti kahjustamise vältimiseks ärge sisestage digitaalandmekandja pesa ühtki adapterit.

ETTEVAATUST. Digitaalkaardi konnektorite vigastamise vältimiseks ärge kasutage digitaalkaardi sisestamisel liigset jõudu.

---

1. Hoidke kaarti nii, et silt on pealpool ja konnektorid arvuti suunas.

2. Sisestage kaart digitaalmeediumi pesa ning lükake, kuni kaart on kindlalt paigas.

Seadme tuvastamisest annab märku asjakohane heli ning kuvatakse suvandite menüü.

Digitaalkaardi eemaldamine

△ **ETTEVAATUST.** Andmekao või süsteemi hangumise vältimiseks järgige jaotises „Digitaalkaardi eemaldamine“ esitatud juhiseid.

📄 **MÄRKUS.** Andmeedastuse lõpetamiseks klõpsake operatsioonisüsteemi kopeerimisakna nupul **Cancel** (Loobu).

Digitaalkaardi eemaldamiseks tehke järgmist.

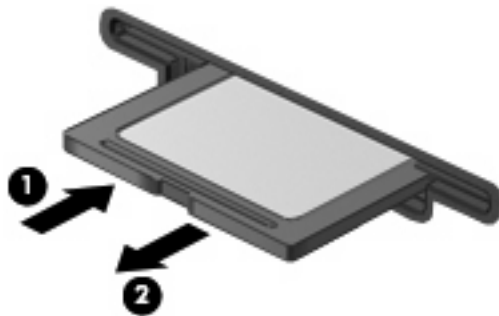
1. Salvestage kogu teave ja sulgege kõik digitaalkaardiga seotud programmid.
2. Klõpsake tegumiriba paremas otsas asuva teavitusalala ikoonil **Safely Remove Hardware and Eject Media** (Riistvara ohutu eemaldamine ja kandja väljutamine).

Riistvara ohutu eemaldamise ja kandja väljutamise ikooni kuvamiseks klõpsake teavitusalala vasakus otsas asuval ikoonil **Show hidden icons** (Kuva peidetud ikoonid).

3. Klõpsake loendis digitaalkaardi nimel.

Teid teavitatakse sellest, et riistvaraseadme eemaldamine on ohutu.

4. Suruge digitaalkaarti (1) sissepoole ja eemaldage seejärel pesast (2).

9 Mälumoodulid

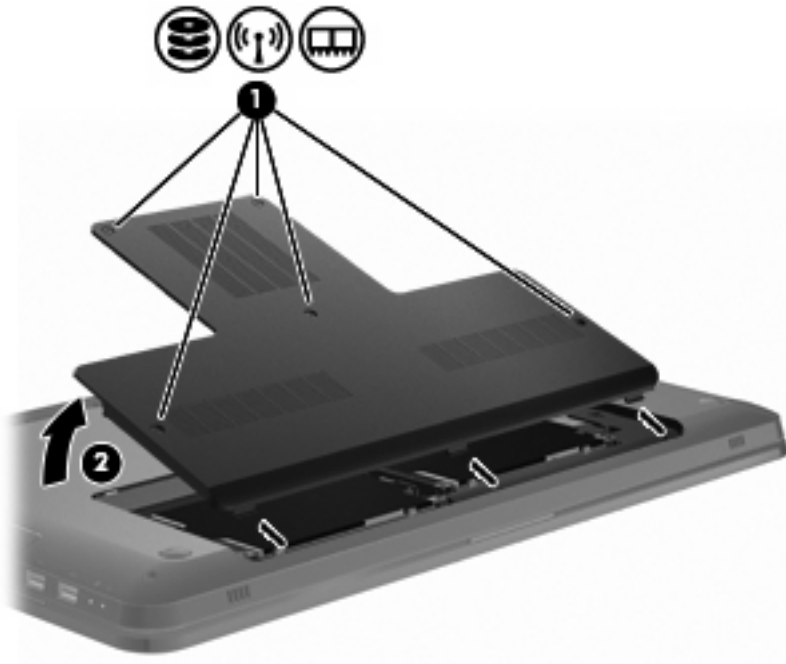
Arvutil on üks mälumoodulikamber, mis asub arvuti all. Arvuti mälumahtu saab suurendada, kui lisada vabasse laiendmälumooduli pessa mälumoodul või kui asendada põhimälumooduli pesas olev moodul mahukama mälumooduliga.

- △ **HOIATUS!** Elektrilöögi või seadmete kahjustamise ohu vähendamiseks lahutage enne mälumooduli paigaldamist toitejuhe ja eemaldage kõik akud.
- △ **ETTEVAATUST.** Elektrostaatiline lahendus kahjustab elektroonikakomponente. Enne mis tahes toimingu tegemist puudutage staatilise elektrilaengu lahendamiseks maandatud metallist objekti.
- 📝 **MÄRKUS.** Kahekanalilise konfiguratsiooni kasutamiseks teise mälumooduli lisamisel veenduge, et mõlemad mälumoodulid on sama mahuga.

Mälumooduli lisamiseks või väljavahetamiseks tehke järgmist:

1. Salvestage oma töö.
2. Lülitage arvuti välja ja sulgege ekraan.

Kui te pole kindel, kas arvuti on välja lülitatud või talveunerežiimis, lülitage arvuti toitenupu abil sisse ja seejärel operatsioonisüsteemi kaudu välja.
3. Ühendage lahti kõik arvutiga ühendatud välisseadmed.
4. Eemaldage toitejuhe vahelduvvooluvõrgu pistikupesast.
5. Pöörake arvuti tasasel alusel ümber.
6. Eemaldage arvutist aku.
7. Eemaldage mälumoodulikambri katte 5 kruvi **(1)**.

8. Tõstke mälumooduli lahtri kate (2) üles, arvutist eemale.

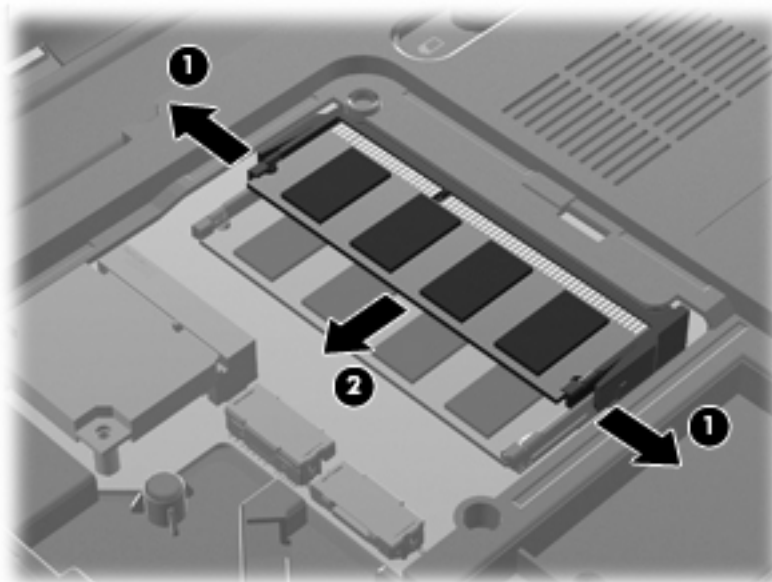

9. Mälumooduli asendamisel eemaldage kõigepealt paigaldatud moodul:

- a. tõmmake lahti mälumooduli külgedel asuvad kinnitusklambrid (1);
Mälumoodul kerkib välja.

△ **ETTEVAATUST.** Mälumooduli kahjustamise vältimiseks hoidke seda ainult servadest. Ärge puudutage mälumoodulil olevaid komponente.

- b. võtke kinni mälumooduli servast (2) ja tõmmake moodul pesast ettevaatlikult välja.

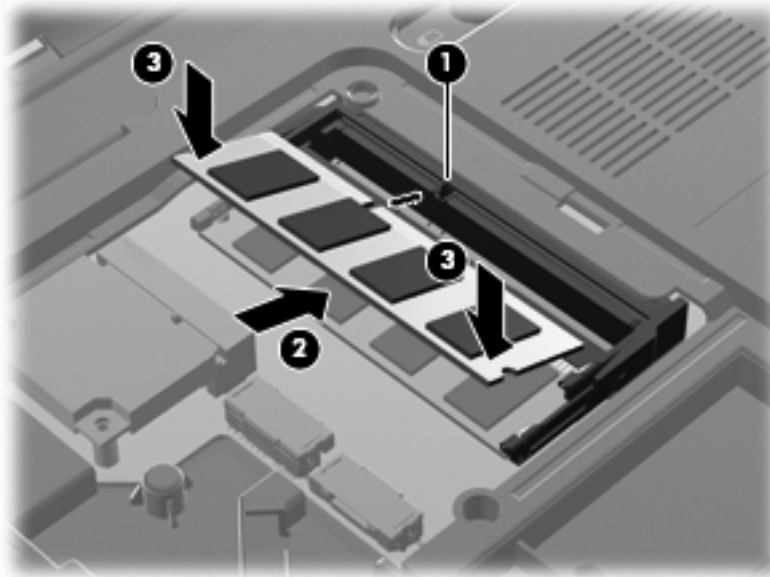

Mälumooduli kaitsmiseks eemaldamise järel asetage see elektrostaatiliselt ohutusse ümbrisesse.

10. Paigaldage uus mälumoodul:

△ **ETTEVAATUST.** Mälumooduli kahjustamise vältimiseks hoidke seda ainult servadest. Ärge puudutage mälumooduli komponente ega painutage mälumoodulit.

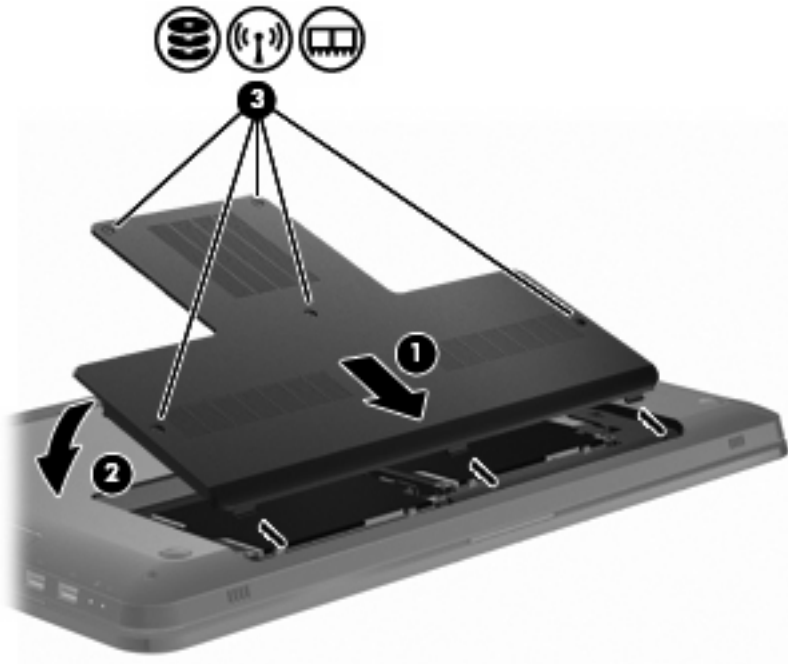
- a. joondage mälumooduli serval olev sälk **(1)** pesas oleva nagaga;
- b. vajutage mälumoodul mälumoodulikambri suhtes 45-kraadise nurga all **(2)** pessa, kuni see paigale jääb;
- c. vajutage mälumoodul, surudes ettevaatlikult nii paremat kui ka vasakut külge **(3)**, alla, kuni kinnitusklambrid paigale lukustuvad.

11. Joondage mälumooduli lahtri kate sakk **(1)** arvutil oleva sälguga.

12. Sulgege kate **(2)**.

13. Sisestage ja keerake kinni mälumoodulikambri katte 5 kruvi (3).

14. Asetage aku tagasi.
15. Pöörake arvuti ümber.
16. Ühendage arvutiga välisseadmed.
17. Ühendage arvuti vahelduvvoolutoitega.
18. Lülitage arvuti sisse.

10 Turvalisus

Arvuti kaitsmine

Windowsi operatsioonisüsteemis ja mitte-Windowsi häälestusutiliidis sisalduvad standardsed turvafunktsioonid kaitsevad teie isiklike sätteid ja andmeid mitme ohu eest.

Selles juhendis on esitatud juhised järgmiste funktsioonide kasutamiseks:

- paroolid;
- viirusetõrjetarkvara;
- tulemüüritarkvara;
- kriitilised turvavärskendused;
- valikuline turvakaabel;
- sõrmejäljelugeja (ainult teatud mudelitel).

 MÄRKUS. Turvalahendused on mõeldud kaitsevahenditeks, kuid need ei pruugi arvutit tarkvararünnakute, väärkasutuse ega varguse eest kaitsta.

MÄRKUS. Enne arvuti hooldusse saatmist eemaldage kõik parooli- ja sõrmejäljelugeja sätted.

Oht	Turvafunktsioon
Arvuti volitamata kasutamine	Sisselülitusparool
Arutiviirused	Tarkvara Norton Internet Security
Volitamata juurdepääs andmetele	<ul style="list-style-type: none"> • Tulemüüritarkvara • Windowsi värskendused
Volitamata juurdepääs häälestusutiliidile, BIOS-i sätetele ja arvuti muule identifitseerimistabele	Administrator password (Halduriparool)
Kestvad või tulevikuohud	Kriitilised turvavärskendused Microsoft®-ilt
Volitamata juurdepääs Windowsi kasutajakontole	Kasutajaparool
Arvuti volitamata teisaldamine	Turvakaabli ühenduspesa (koos valikulise turvakaabliga)

Paroolide kasutamine

Parool on märgijada, mis valitakse arvutis talletatava teabe kaitseks. Määrata saab mitut tüüpi paroole, olenevalt sellest, mil viisil soovite juurdepääsu teabele juhtida. Paroole saab määrata Windowsis või arvutisse eelinstallitud mitte-Windowsi häälestusutiliidis.

- △ **ETTEVAATUST.** Et vältida juurdepääsu kaotamist arvutile, märkige üles iga määratav parool. Kuna enamiku paroolide määramisel, muutmisel ja kustutamisel parooli ennast ei kuvata, on oluline parool kohe üles märkida ja turvalises kohas hoida.

Võite kasutada sama parooli nii häälestusutiliidi kui ka Windowsi turvafunktsiooni jaoks. Samuti võite kasutada ühte parooli rohkem kui ühe häälestusutiliidi funktsiooni tarvis.

Parooli määramiseks häälestusutiliidis toimige järgmiselt.

- Koostage kuni 8-kohaline tähtede ja numbrite kombinatsioon. Paroolid on tõstutundlikud.
- Sisestage parool häälestusutiliidi viibas. Windowsis määratav parool tuleb sisestada Windowsi viibas.

Paroolide turvaliseks loomiseks ja salvestamiseks toimige järgmiselt.

- Järgige programmi asjakohaseid nõudeid.
- Kirjutage paroolid üles ja hoidke neid turvalises kohas arvutist eraldi.
- Ärge hoidke paroole arvutis failis.
- Ärge kasutage oma nime või muud isiklikku teavet, mida on kõrvalisel isikul lihtne ära arvata.

Lisateabe saamiseks Windowsi paroolide (nt ekraanisäästjaparoolid) kohta valige **Start > Help and Support** (Spikker ja tugi).

Paroolide määramine Windowsis

Parool	Funktsioon
Administrator password (Halduriparool)	Kaitseb haldurikontot volitamata juurdepääsu eest. MÄRKUS. Seda parooli ei saa kasutada juurdepääsuks häälestusutiliidi sisule.
Kasutajaparool	Kaitseb Windowsi kasutajakontot volitamata juurdepääsu eest. See parool kaitseb volitamata juurdepääsu eest ka arvuti sisu ja tuleb sisestada une- või talveunerežiimist väljudes.

Paroolide määramine häälestusutiliidis

Parool	Funktsioon
Administrator password (Halduriparool)	<ul style="list-style-type: none"> Kaitseb häälestusutiliiti volitamata juurdepääsu eest. Pärast selle parooli määramist tuleb see sisestada igal häälestusutiliidi avamisel. <p>ETTEVAATUST. Kui unustate halduriparooli, ei pääse häälestusutiliidile juurde.</p>
Sisselülitusparool	<ul style="list-style-type: none"> Kaitseb arvuti sisu volitamata juurdepääsu eest. Pärast selle parooli määramist tuleb see sisestada igal arvuti käivitamisel või taaskäivitamisel või talveunerežiimist väljumisel. <p>ETTEVAATUST. Kui unustate sisselülitusparooli, ei saa arvutit sisse lülitada või taaskäivitada ega talveunerežiimist väljuda.</p>

Lisateavet paroolide kohta leiate jaotistest „Halduriparool“ ja „Sisselülitusparool“.

Administrator password (Halduriparool)

Halduriparool kaitseb häälestusutiliidis olevaid konfiguratsioonisätteid ja süsteemi identifitseerimisteavet. Pärast selle parooli määramist tuleb see sisestada igal häälestusutiliidi avamisel.

Häälestusutiliidi halduriparool pole sama mis Windowsi halduriparool ning selle määramisel, muutmisel või kustutamisel seda ei kuvata. Märkige see parool kindlasti üles ja hoidke seda turvalises kohas.

Halduriparooli haldamine

Selle parooli määramiseks, muutmiseks või kustutamiseks toimige järgmiselt.

1. Avage arvuti käivitades või taaskäivitades häälestusutiliit. Kui ekraani vasakus allservas kuvatakse teade „Press the ESC key for Startup Menu“ (Käivitusmenüü avamiseks vajutage klahvi ESC), vajutage klahvi **f10**.

– või –

Avage arvuti käivitades või taaskäivitades häälestusutiliit. Kui ekraani vasakus allservas kuvatakse teade „Press the ESC key for Startup Menu“ (Käivitusmenüü avamiseks vajutage klahvi ESC), vajutage klahvi **esc**. Kui kuvatakse käivitusmenüü, vajutage klahvi **f10**.

2. Valige nooleklahvide abil **Security** (Turvasätted) > **Set Administrator Password** (Määra halduriparool) ja seejärel vajutage sisestusklahvi **enter**.
  - Halduriparooli määramiseks tippige see uue parooli sisestamise ja uue parooli kinnitamise väljadele ning seejärel vajutage sisestusklahvi **enter**.
  - Halduriparooli muutmiseks tippige praeguse parooli sisestamise väljale praegune parool, uue parooli sisestamise ja uue parooli kinnitamise väljadele uus parool ning seejärel vajutage sisestusklahvi **enter**.
  - Halduriparooli kustutamiseks tippige parooli sisestamise väljale praegune parool ja vajutage neli korda sisestusklahvi **enter**.
3. Muudatuste salvestamiseks ja häälestusutiliidist väljumiseks valige nooleklahvide abil **Exit** (Välju) > **Exit Saving Changes** (Välju ja salvesta muudatused).

Muudatused rakendatakse pärast arvuti taaskäivitamist.

Halduriparooli sisestamine

Sisestage parooli sisestamise viibas halduriparool ja seejärel vajutage sisestusklahvi **enter**. Kui sisestate halduriparooli kolm korda valesti, saate uuesti proovida pärast arvuti taaskäivitamist.

Sisselülitusparool

Sisselülitusparool kaitseb arvutit volitamata kasutamise eest. Pärast selle parooli määramist tuleb see sisestada igal arvuti käivitamisel või taaskäivitamisel või talveunerežiimist väljumisel. Sisselülitusparooli määramisel, sisestamisel, muutmisel ja kustutamisel parooli ennast ei kuvata.

Sisselülitusparooli haldamine

Sisselülitusparooli määramiseks, muutmiseks või kustutamiseks toimige järgmiselt.

1. Avage arvuti käivitades või taaskäivitades häälestusutiliit. Kui ekraani vasakus allservas kuvatakse teade „Press the ESC key for Startup Menu“ (Käivitusmenüü avamiseks vajutage klahvi ESC), vajutage klahvi **f10**.

– või –

Avage arvuti käivitades või taaskäivitades häälestusutiliit. Kui ekraani vasakus allservas kuvatakse teade „Press the ESC key for Startup Menu“ (Käivitusmenüü avamiseks vajutage klahvi ESC), vajutage klahvi **esc**. Kui kuvatakse käivitusmenüü, vajutage klahvi **f10**.

2. Valige nooleklahvide abil **Security** (Turvasätted) > **Set Power-On Password** (Määra sisselülitusparool) ja vajutage sisestusklahvi **enter**.
  - Sisselülitusparooli määramiseks tippige see uue parooli sisestamise ja uue parooli kinnitamise väljadele ning seejärel vajutage sisestusklahvi **enter**.
  - Sisselülitusparooli muutmiseks tippige praeguse parooli sisestamise väljale praegune parool, uue parooli sisestamise ja uue parooli kinnitamise väljadele uus parool ning seejärel vajutage sisestusklahvi **enter**.
  - Sisselülitusparooli kustutamiseks tippige praeguse parooli sisestamise väljale praegune parool ja vajutage neli korda sisestusklahvi **enter**.
3. Muudatuste salvestamiseks ja häälestusutiliidist väljumiseks valige nooleklahvide abil **Exit** (Välju) > **Exit Saving Changes** (Välju ja salvesta muudatused).

Muudatused rakendatakse pärast arvuti taaskäivitamist.

Sisselülitusparooli sisestamine

Sisestage parooli sisestamise viibas parool ja seejärel vajutage sisestusklahvi **enter**. Kui sisestate parooli kolm korda valesti, saate uuesti proovida pärast arvuti taaskäivitamist.

Viirusetõrjetarkvara kasutamine

Kui kasutate arvutit e-posti lugemiseks või võrku või Internetti ühendatuna, on see avatud arvutiviirustele. Arvutiviirused halvavad operatsioonisüsteemi, programmide või utilitiidide töö või põhjustavad nende töös tõrkeid.

Viirusetõrjetarkvara tuvastab enamiku viirusi, hävitab need ja enamikul juhtudel parandab ka nende tekitatud kahju. Hiljuti avastatud viiruste vastu pideva kaitse tagamiseks hoidke viirusetõrjetarkvara ajakohasena.

Arvutisse on eelinstallitud viirusetõrjeprogramm Norton Internet Security. Eelinstallitud versioon võimaldab saada tasuta värskendusi 60 päeva jooksul. HP soovib kaitsta arvutit uute viiruste eest ka pärast 60 päeva möödumist, ostes endale laiendatud värskendusteenuse. Norton Internet Security kasutamise- ja värskendamise juhised ning laiendatud värskendusteenuse ostmise juhised on programmiga kaasas. Norton Internet Security avamiseks valige **Start > Kõik programmid > Norton Internet Security**.

Lisateabe saamiseks arvutiviiruste kohta tippige spikri ja toe rakenduse otsinguväljale otsingusõna `viruses` (viirused).

Tulemüritarkvara kasutamine

Kui kasutate arvutit e-posti lugemiseks või võrku või Internetti ühendatuna, on võimalik, et volitamata isikud pääsevad juurde teie arvutile ja isiklikele failidele ning saavad teie kohta teavet hankida. Kasutage oma privaatsuse kaitsmiseks arvutisse eelinstallitud tulemüri.

Tulemüri funktsioonid sisaldavad võrguliikluse logimist ja aruandlust ning sissetuleva ja väljuva liikluse automaatset jälgimist. Lisateavet saate tulemüri kasutusjuhendist või tulemüri tootjalt.

 MÄRKUS. Mõnel juhul takistab tulemüri juurdepääsu Interneti-mängudele, häirib printimist või failide ühiskasutusse andmist võrgus või blokeerib lubamatud e-kirjade manused. Probleemi ajutiseks lahendamiseks keelake tulemüri, tehke soovitud toiming ja lubage tulemüri uuesti. Probleemi püsivaks lahendamiseks konfigureerige tulemüri ümber.

Kriitiliste turvavärskenduste installimine

△ **ETTEVAATUST.** Microsoft saadab kriitiliste turvavärskenduste kohta teateid. Arvuti kaitsmiseks turvaaukude ja arvutiviiruste eest installige Microsofti kriitilised värskendused kohe, kui nende kohta teate saate.

Pärast arvuti tehasest väljastamist võidi välja anda operatsioonisüsteemi ja muu tarkvara värskendusi. Selle tagamiseks, et kõik saadaolevad värskendused arvutisse installitakse, toimige järgmiselt.

- Käivitage pärast arvuti häälestamist Windowsi värskendusfunktsioon. Valige **Start > Kõik programmid > Windowsi värskendus**.
- Pärast seda kasutage Windowsi värskendusfunktsiooni iga kuu.
- Hankige Microsofti veebisaidilt ning spikri ja toe rakenduse värskenduste lingi abil Windowsi ja muude Microsofti programmide värskendused kohe, kui need saadaval on.

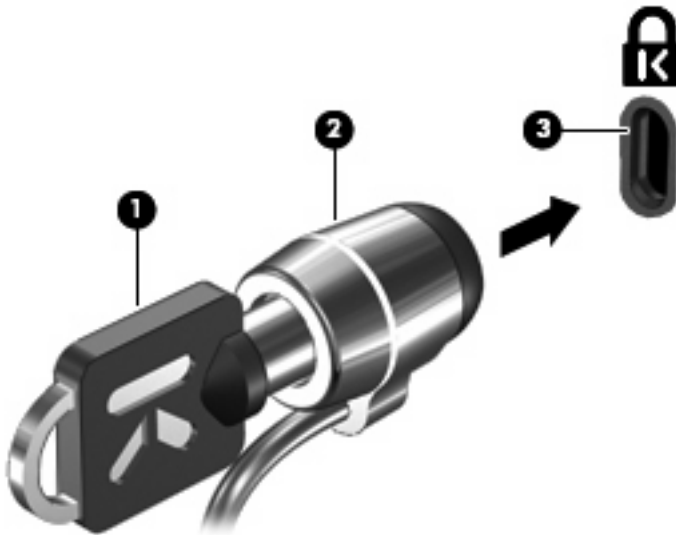
Valikulise turvakaabli paigaldamine

📖 **MÄRKUS.** Turvakaabel on mõeldud kaitsevahendiks, kuid see ei pruugi arvutit väärkasutuse ega varguse eest kaitsta.

MÄRKUS. Turvakaabli pesa asukoht võib mudelist sõltuvalt erineda.

Turvakaabli ühendamiseks toimige järgmiselt.

1. Silmustage turvakaabel kindlalt kinnitatud eseme ümber.
2. Sisestage võti (1) kaabli lukku (2).
3. Sisestage kaabli lukk arvuti turvakaabli pesa (3) ja lukustage kaabel võtme abil.

Sõrmejäljelugeja (ainult teatud mudelitel) kasutamine

 MÄRKUS. Sõrmejäljelugeja asukoht on mudeliti erinev.

Sõrmejäljelugeja asukoha tuvastamine

Sõrmejäljelugeja on väike metallist andur, mis võib asuda ühes järgmistest asukohtadest:

- puuteplaadi allosa juures;
- klaviatuuri paremal poolel;
- ekraani paremas ülaservas;
- ekraani vasakul poolel.

Olenevalt arvuti mudelist võib sõrmejäljelugeja suund olla horisontaalne või vertikaalne. Mõlemal juhul tuleb tõmmata sõrmega metallist anduri suhtes risti.

Sõrmejälgede registreerimine

Sõrmejäljelugeja abil saate Windowsi sisse logida parooli kasutamise asemel tarkvaras DigitalPersona Personal registreeritud sõrmejäljega.

Ühe või enama sõrmejälje registreerimiseks toimige järgmiselt.

1. Windowsi teavitusalal ikoonil DigitalPersona Personal.
2. Lugege läbi tervitustekst ja klõpsake nupul **Next** (Edasi).
Avaneb isiku kinnitamise aken.
3. Sisestage Windowsi parool, kui on määratud, ja klõpsake nupul **Next** (Edasi).

 MÄRKUS. Kui Windowsi parool pole määratud, avaneb Windowsi konto kaitsmise aken. Soovi korral looge Windowsi parool nüüd või jätkke see samm vahele, klõpsates nupul **Next** (Edasi). Pidage meeles, et Windowsi parooli määramine optimeerib arvuti turvalisust.

Avaneb sõrmejälje registreerimise õpetuse aken.

4. Vaadake demo ja klõpsake nupul **Next** (Edasi).

Avaneb sõrmejälje registreerimise aken.

5. Klõpsake ekraani sõrmel, mis vastab registreeritavale sõrmele.

Avaneb järgmine aken, milles kujutatakse valitud sõrm roheline kontuuriga.

6. Libistage valitud sõrmega aeglaselt üle sõrmejäljelugeja.

 MÄRKUS. Kui libistamine nurjub, kuvatakse teade, milles selgitatakse, mis valesti läks.

MÄRKUS. Parima tulemuse saavutamiseks kasutage iga kord, kui sõrmejäljelugejat kasutate, sama sõrme ja sama libistamissuunda.

---

7. Libistage sõrmega üle sõrmejäljelugeja, kuni saate kirja neli õnnestunud katset.

Kui sõrmejälje registreerimine õnnestub, avaneb uuesti sõrmejälje registreerimise aken, kus saate veel mõne sõrmejälje registreerida. Kui soovite seda teha, korrake toiminguid 5–7.

8. Kui olete sõrmejälgede registreerimise lõpetanud, klõpsake nupul **Next** (Edasi).

Kui registreerite vaid ühe sõrmejälje, kuvatakse teade, kus soovitakse veel sõrmejälgi registreerida. Kui soovite seda teha, klõpsake nupul **Yes** (Jah) ja korrake iga sõrmejälje registreerimiseks toiminguid 1–8.

– või –

Kui te ei soovi sõrmejälgi juurde registreerida, klõpsake nupul **No** (Ei). Kuvatakse registreerimise lõpuleviimisest teavitav aken.

9. Klõpsake üksusel **Finish** (Valmis).

 MÄRKUS. Kui soovite kasutajaid lisada, korrake iga kasutaja puhul toiminguid 1–9.

Registreeritud sõrmejälje kasutamine Windowsi sisselogimiseks

Sõrmejäljega Windowsi sisselogimiseks toimige järgmiselt.

1. Pärast sõrmejälgede registreerimist taaskäivitage Windows.
2. Libistage Windowsi sisselogimiseks mis tahes registreeritud sõrmega üle sõrmejäljelugeja.

11 Tõrkeotsing

WLAN-iga ei saa ühendust luua

Enne võrguühenduse probleemide tõrkeotsingut veenduge, et seadme draiverid on installitud kõikide traadita ühenduse seadmete jaoks.

 MÄRKUS. Traadita ühenduse seadmed on kaasas ainult teatud arvutimudelitega. Kui traadita võrgu kasutamine pole arvuti originaalpakendil funktsioonide loendis nimetatud, saate oma arvutile traadita võrgu kasutamise funktsiooni lisada, ostes traadita ühenduse seadme.

Traadita ühenduse probleemide võimalikud põhjused on muu hulgas järgmised:

- võrgu konfiguratsiooni (SSID või turvafunktsioonide) muutmine;
- traadita ühenduse seadme keelamine või ebaõige paigaldamine;
- traadita ühenduse seadme või marsruuteri rike;
- muud seadmed, mis häirivad traadita ühenduse seadme tööd.

Kui teil on probleem WLAN-iga ühenduse loomisel, veenduge järgmiste toimingute abil, et sisseehitatud WLAN-seade on arvutisse õigesti paigaldatud.

 MÄRKUS. Windows sisaldab arvuti turvalisuse parandamiseks kasutajakonto kontrolli funktsiooni. Teilt võidakse küsida luba või parooli selliste toimingute tegemisel nagu tarkvara installimine, utiliitide käitamine või Windowsi sätete muutmine. Lisateavet leiate spikri ja toe rakendusest.

1. Valige **Start > Control Panel** (Juhtpaneel) > **System and Security** (Süsteem ja turve).
2. Klõpsake ala Süsteem üksusel **Device Manager** (Seadmehaldur).
3. Laiendage võrguadapterite loendit, klõpsates plussmärgil (+).
4. Leidke võrguadapterite loendist WLAN-seade. WLAN-seadme nimi võib sisaldada termineid *wireless* (traadita), *wireless LAN* (traadita LAN), *WLAN*, *Wi-Fi* või *802.11*.

Kui ühtegi WLAN-seadet pole nimetatud, siis kas arvutil puudub sisseehitatud WLAN-seade või pole WLAN-seadme draiver õigesti installitud.

Lisateavet WLAN-i tõrkeotsingu kohta leiate spikri ja toe rakenduse asjakohaste veebilinkide kaudu.

Soovitud võrguga ei saa ühendust luua

Windows parandab rikutud WLAN-ühenduse automaatselt.

- Kui teavitusalal on võrguikoon, paremklõpsake ikoonil ja seejärel klõpsake üksusel **Troubleshoot problems** (Probleemide tõrkeotsing).

Windows lähtestab võrguseadme ja üritab ühega eelistatavatest võrkudest uuesti ühenduse luua.

- Kui teavitusalal võrguikooni pole, toimige järgmiselt.
  1. Valige **Start > Control Panel** (Juhtpaneel) > **Network and Internet** (Võrk ja Internet) > **Network and Sharing Center** (Võrgu- ja ühiskasutuskeskus).
  2. Klõpsake üksusel **Troubleshoot problems** (Probleemide tõrkeotsing) ja valige võrk, mida soovite parandada.

Võrguikoon pole kuvatud

Kui võrguikoon pole teavitusalal pärast WLAN-i konfigureerimist kuvatud, on tarkvaradraiver puudu või rikutud. Võimalik, et kuvatakse ka Windowsi tõrketeade „Ei leia seadet“. Installige draiver uuesti.

Hankige arvutile WLAN-seadme tarkvara ja draiverite uusim versioon HP veebisaidilt aadressil <http://www.hp.com>. Kui WLAN-seade on ostetud eraldi, külastage uusima tarkvara otsimiseks tootja veebisaiti.

WLAN-seadme tarkvara uusima versiooni hankimiseks toimige järgmiselt.

1. Avage veebibrauser ja seejärel veebiaadress <http://www.hp.com/support>.
2. Valige riik/piirkond.
3. Klõpsake tarkvara ja draiverite allalaadimise valikul.
4. Tippige otsinguväljale arvuti mudelinumber.
5. Vajutage sisestusklahvi **enter** ja järgige ekraanil kuvatavaid juhiseid.

 MÄRKUS. Kui WLAN-seade on ostetud eraldi, külastage uusima tarkvara otsimiseks tootja veebisaiti.

Võrgu kehtivad turvakoodid pole saadaval

Kui WLAN-iga ühenduse loomisel küsitakse võrgukoodi või võrgu nime (SSID), on võrgu turvalisus kaitstud. Sisestage turvalise võrguga ühenduse loomiseks kehtivad turvakoodid. SSID ja võrgukood on tähtnumbrilised koodid, mis sisestatakse selleks, et tuvastada arvuti võrgu jaoks. Koodide saamiseks toimige järgmiselt.

- Võrgu puhul, mis on ühendatud teie isikliku traadita ühenduse marsruuteriga, vaadake nii marsruuteri kui ka WLAN-seadme jaoks ühesuguste koodide häälestamise juhiste saamiseks marsruuteri kasutusjuhendit.
- Privaatvõrgu puhul, nagu kontorivõrk või avalik Interneti-punkt, pöörduge koodide saamiseks võrguhalduri poole ja siis sisestage koodid, kui seda palutakse.

Mõni võrk vahetab marsruuterites või pöördepunktides kasutatavat SSID-d või võrgukoodi regulaarselt, et tõsta turvalisust. Muutke sellele vastavalt koodi ka oma arvutis.

Kui teil on uued traadita võrgu koodid ja SSID olemas ning kui olete varem selle võrguga ühenduse loonud, toimige võrguga ühenduse loomiseks järgmiselt.

1. Valige **Start > Control Panel** (Juhtpaneel) > **Network and Internet** (Võrk ja Internet) > **Network and Sharing Center** (Võrgu- ja ühiskasutuskeskus).

2. Klõpsake vasaku paani üksusel **Manage wireless networks** (Halda raadiovõrke).

Kuvatakse saadaolevate WLAN-ide loend. Kui asute tööpunktis, kus on aktiivsed mitu WLAN-i, kuvatakse mitu võrku.

3. Valige loendis võrk, paremklõpsake sellel ja seejärel klõpsake käsul **Properties** (Atribuudid).

 MÄRKUS. Kui soovitud võrku loendis pole, küsige võrguhaldurilt, kas marsruuter või pöörduspunkt töötab.

4. Klõpsake sakil **Security** (Turve) ja sisestage väljale **Network security key** (Võrgu turbevõti) traadita ühenduse õiged krüptimisandmed.

5. Sätete salvestamiseks klõpsake **OK**.

WLAN-ühendus on väga nõrk

Kui ühendus on väga nõrk või kui arvuti ei saa WLAN-iga ühendust luua, vähendage muude seadmete põhjustatavaid häireid, tehes järgmist.

- Viige arvuti traadita ühenduse marsruuterile või pöörduspunktile lähemale.
- Lülitage ajutiselt välja sellised seadmed nagu mikrolaineahi, juhtmeta telefon või mobiiltelefon.

Et seade lähtestaks kõik ühendusväärtused, toimige järgmiselt.

1. Valige **Start > Control Panel** (Juhtpaneel) > **Network and Internet** (Võrk ja Internet) > **Network and Sharing Center** (Võrgu- ja ühiskasutuskeskus).

2. Klõpsake vasaku paani üksusel **Manage wireless networks** (Halda raadiovõrke).

Kuvatakse saadaolevate WLAN-ide loend. Kui asute tööpunktis, kus on aktiivsed mitu WLAN-i, kuvatakse mitu võrku.

3. Valige võrk ja seejärel klõpsake üksusel **Remove** (Eemalda).

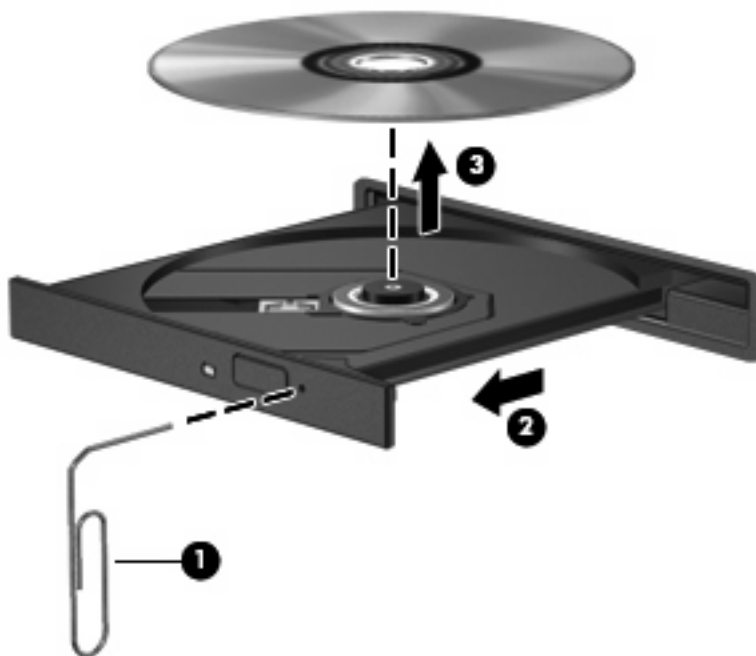
Traadita ühenduse marsruuteriga ei saa ühendust luua

Kui üritate traadita ühenduse marsruuteriga ühendust luua ja see ei õnnestu, lähtestage marsruuter, lahutades selle 10–15 sekundiks toitest.

Kui arvuti ei saa WLAN-iga ühendust luua, taaskäivitage traadita ühenduse marsruuter. Lisateavet leiate marsruuteri tootja juhistest.

Optilise ketta sahtel ei avane CD, DVD või BD eemaldamiseks

1. Sisestage draivi ehispaneeli vabastusavasse kirjaklambi ots (1).
  2. Vajutage ettevaatlikult kirjaklambrile, kuni kettasahtel vabaneb, ja tõmmake sahtel lõpuni lahti (2).
  3. Eemaldage ketas sahtlist, vajutades ettevaatlikult spindlile ja samal ajal ketast välimistest servadest tõstes (3). Hoidke ketast servadest ja vältige lamedate pindade puutumist.
- **MÄRKUS.** Kui sahtlit ei saa lõpuni lahti teha, kallutage ketast eemaldamise ajal pisut.
4. Sulgege kettasahtel ja seejärel asetage ketas karp.

Arvuti ei tuvasta CD-, DVD- või BD-draivi

Kui Windows ei tuvasta installitud seadet, võib seadme draiveritarkvara puududa või olla rikutud. Kui kahtlustate, et optilist draivi ei tuvastata, veenduge, et optiline draiv on seadmehalduriutiliidis loetletud. Selleks toimige järgmiselt.

1. Kui optilises draivis on mõni ketas, eemaldage see.
2. Valige **Start > Control Panel** (Juhtpaneel) > **System and Security** (Süsteem ja turve).
3. Klõpsake alal **System** (Süsteem) üksusel **Device Manager** (Seadmehaldur).

4. Klõpsake seadmehalduri aknas kõigi paigaldatud draivide loendi kuvamiseks üksuse DVD-/CD-draivid kõrval asuval noolel.
5. Paremklõpsake optilise seadme nimel, et saaksite teha järgmised toimingud:
  - draiveritarkvara värskendamine;
  - keelamine;
  - desinstallimine;
  - riistvaramuudatuste kontrollimine. Windows otsib süsteemist paigaldatud riistvara ja installib vajalikud draiverid;
  - seadme korraliku töötamise kontrollimine käsu **Properties** (Atribuudid) abil.
    - Atribuutide aken pakub seadme kohta tõrkeotsinguks teavet.
    - Klõpsake seadme draiverite värskendamiseks, keelamiseks või desinstallimiseks sakil **Driver** (Draiver).

CD, DVD või BD ei mängi

CD, DVD või BD esitamiseks toimige järgmiselt.

- Salvestage oma töö ja sulgege enne ketta esitamist kõik avatud programmid.
- Logige enne ketta esitamist Internetist välja.
- Veenduge, et sisestate ketta õigesti.
- Veenduge, et ketas on puhas. Vajaduse korral puhastage ketas filtreeritud veega ja ebamevaba riidega. Pühkige suunaga ketta keskosa poolt välisserva poole.
- Veenduge, et kettal pole kriime. Kriimude leidmisel töödelge ketast elektronikapoodides müügil oleva optilise ketta paranduskomplekti abil.
- Keelake enne ketta esitamist unerežiim.

Ärge käivitage talveune- või unerežiimi, kui mõni ketas mängib. Vastasel juhul kuvatakse hoiatusteade, milles küsitakse, kas soovite jätkata. Kui see teade kuvatakse, klõpsake nupul **Ei**. Pärast nupu **Ei** klõpsamist võib arvuti:

- esitust jätkata;
- sulgeda multimeediumiprogrammis esitusakna. Ketta esitamise jätkamiseks klõpsake multimeediumiprogrammis **esitusnupul**. Mõnel juhul võib tarvilikuks osutada programmist väljumine ja seejärel uuesti käivitamine.
- Suurendage süsteemiressursse.
  - Lülitage välja printerid ja skannerid ning ühendage lahti kaamerad ja kaasaskantavad pihuseadmed. Nende isehäälstuvate seadmete lahtiühendamine vabastab väärtuslikke süsteemiressursse ja tulemuseks on parem esitusjõudlus.
  - Muutke töölaua värviatribuute. Kuna inimsilm ei tee hästi vahet üle 16-bitistel värvidel, ei tohiks te märgata filmi vaatamisel mingit värvikadu, kui muudate järgmisel viisil süsteemi värviatribuudid 16-bitistele värvidele.

1. Paremklopsake arvuti töölauda tühjal alal ja valige **Screen resolution** (Ekraani eraldusvõime).
2. Valige **Advanced Settings** (Täpsemad sätted) > **Monitor** (Kuvur).
3. Valige **High Color (16 bit)** (Kõrgvärv (16-bitine)), kui see säte pole juba valitud.
4. Klõpsake **OK**.

CD, DVD või BD ei mängi automaatselt

1. Valige **Start > Default Programs** (Vaikeprogrammid) > **Change AutoPlay Settings** (Automaatesituse sätete muutmine).
2. Veenduge, et ruut **Use AutoPlay for all media and devices** (Kasuta kõikide meediumite ja seadmete puhul automaatesitust) on märgitud.
3. Klõpsake nupul **Save** (Salvesta).

Ketta esitamine peaks optilisse draivi sisestamisel automaatselt käivituma.

DVD-I või BD-I olev film peatub, hüppab või selle esitus on ebaühtlane

- Puhastage ketast.
- Vabastage süsteemiressursse järgmiste toimingute abil.
  - Logige Internetist välja.
  - Muutke töölauda värviatribuute.
    1. Paremklopsake arvuti töölauda tühjal alal ja valige **Screen resolution** (Ekraani eraldusvõime).
    2. Valige **Advanced Settings** (Täpsemad sätted) > **Monitor** (Kuvur).
    3. Valige **High Color (16 bit)** (Kõrgvärv (16-bitine)), kui see säte pole juba valitud.
    4. Klõpsake **OK**.
  - Ühendage lahti välisseadmed, nt printer, skanner, kaamera või pihuseade.

DVD-I või BD-I olev film pole välisel kuvaril nähtav

1. Kui nii arvuti ekraan kui ka väline kuvar on sisse lülitatud, vajutage kahe kuvamisseadme vaheldumisi aktiveerimiseks üks või mitu korda [ekraanikujutise kuvamiskoha vahetamise klahvi](#).
2. Konfigureerige kuvasätted nii, et väline kuvar oleks esmane.
  - a. Paremklopsake arvuti töölauda tühjal alal ja valige **Screen resolution** (Ekraani eraldusvõime).
  - b. Määrake esmane ja teisene kuvar.

 MÄRKUS. Mõlema kuvari kasutamisel ei kuvata filmi kuvaril, mis on määratud teiseseks kuvariks.

Vastuse mõnele sellisele multimeediumeid käsitlevale küsimusele, mida siin juhendis ei käsitleta, leiate, kui valite **Start > Help and Support** (Spikker ja tugi).

CD või DVD kõrvetamise protsess ei alga või peatub enne lõpule jõudmist

- Veenduge, et kõik teised programmid on suletud.
- Keelake une- ja talveunerežiim.
- Veenduge, et kasutate teie draivi jaoks õiget ketast. Lisateavet kettatüüpide kohta leiate asjakohastest kasutusjuhenditest.
- Veenduge, et ketas on õigesti sisestatud.
- Valige aeglasem kirjutuskiirus ja proovige uuesti.
- Ketta kopeerimisel salvestage lähteketta teave enne uuele kettale kõrvetamist kõvakettale ja kõrvetage seejärel kõvakettalt.
- Installe uuesti ketta kõrvetamise seadme draiver, mis asub seadmehalduri DVD-/CD-draivide kategoorias.

DVD või BD esitamisel Windows Media Playeris ei esitata heli või pilti

Kasutage DVD või BD esitamiseks MediaSmarti. MediaSmart on arvutisse installitud ning on saadaval ka HP veebisaidil aadressil <http://www.hp.com>.

Seadmedraiver tuleb taasinstallida

1. Kui optilises draivis on mõni ketas, eemaldage see.
  2. Valige **Start > Control Panel** (Juhtpaneel) > **System and Security** (Süsteem ja turve).
  3. Klõpsake ala Süsteem üksusel **Device Manager** (Seadmehaldur).
  4. Klõpsake seadmehalduri aknas desinstallitava või taasinstallitava draiveri tüübi (nt DVD-/CD-draivid, modemid jne) kõrval asuval noolel.
  5. Paremklõpsake seadme nimel ja klõpsake käsul **Uninstall** (Desinstalli). Küsimisel kinnitage, et soovite seadme kustutada, kuid ärge arvutit taaskäivitage. Korrake toiminguid kõigi muude kustutatavate draiverite jaoks.
  6. Klõpsake seadmehalduri akna üksusel **Action** (Toiming) ja seejärel üksusel **Scan for hardware changes** (Käivitage hiljutiste riistvaramuudatuste kontroll). Windows otsib süsteemist paigaldatud riistvara ja installe draivereid vajavate seadmete jaoks vaikedraiverid.
-
- **MÄRKUS.** Kui teil palutakse arvuti taaskäivitada, salvestage kõik avatud failid ja taaskäivitage arvuti.
7. Avage vajaduse korral uuesti seadmehaldur ja veenduge, et draiverid on jälle loetletud.
  8. Proovige programmi uuesti käivitada.

Kui seadmedraiverite desinstallimine ja taasinstantimine ei lahenda probleemi, võib tarvilikuks osutada draiverite värskendamine järgmistes jaotistes kirjeldatud toimingute abil.

Uusimate HP seadmedraiverite hankimine

1. Avage veebibrauser, seejärel veebiaadress <http://www.hp.com/support> ja valige riik/piirkond.
2. Klõpsake tarkvara ja draiverite allalaadimise valikul, tippige otsinguväljale arvuti mudelinumber ja vajutage sisestusklahvi **enter**

– või –

Kui soovite kindlat SoftPaqi, sisestage **otsinguväljale** SoftPaqi number, vajutage sisestusklahvi **enter** ja järgige juhiseid. Jätkake toimingust 6.

3. Klõpsake loetletud mudelite hulgas oma tootel.
4. Klõpsake operatsioonisüsteemil Windows 7.
5. Draiverite loendi kuvamisel klõpsake lisateabeakna avamiseks värskendatud draiveril.
6. Klõpsake värskendatud draiveri installimiseks faili alla laadimata üksusel **Install now** (Installi kohe)

– või –

Klõpsake faili arvutisse salvestamiseks üksusel **Download only** (Laadi ainult alla). Küsimisel klõpsake nupul **Save** (Salvesta) ja valige kõvakettal salvestamise koht.

Pärast faili allalaadimist navigeerige kausta, kuhu faili salvestasite, ja topeltklõpsake sellel installimiseks.

7. Küsimisel taaskäivitage pärast installi lõppu arvuti ja veenduge, et seade töötab korralikult.

Uusimate Windowsi seadmedraiverite hankimine

Uusimad Windowsi seadmedraiverid saate hankida Windowsi värskendusfunktsiooni abil. See funktsioon otsib ja installib automaatselt Windowsi ja muude Microsofti toodete värskendusi.

Windowsi värskendusfunktsiooni kasutamiseks toimige järgmiselt.

1. Valige **Start > Kõik programmid > Windowsi värskendus**.

 MÄRKUS. Kui te ei ole veel Windowsi värskendusfunktsiooni häälestanud, kuvatakse viip, kus palutakse enne värskenduste kontrollimist sätteid määrata.

2. Klõpsake üksusel **Check for Updates** (Otsi värskendusi).
3. Järgige ekraanil kuvatavaid juhiseid.

A Häälustusutiliit (BIOS)

Häälustusutiliidi käivitamine

Häälustusutiliit on ROM-il põhinev teabe- ja kohandamisutiliit, mida saab kasutada isegi siis, kui operatsioonisüsteem Windows ei tööta.

 MÄRKUS. Sõrmejäljelugejat (ainult teatud mudelitel) ei saa häälustusutiliiti sisenemiseks kasutada.

Utiliit annab teavet arvuti kohta, sisaldab käivitumis- ja turvasätteid ning lubab reguleerida ka muid eelistusi.

Häälustusutiliidi käivitamiseks toimige järgmiselt.

- ▲ Avage arvuti käivitades või taaskäivitades häälustusutiliit. Kui kuvatakse teade „Press the ESC key for Startup Menu“ (Käivitusmenüü avamiseks vajutage klahvi ESC), vajutage klahvi **f10**

– või –

Avage arvuti käivitades või taaskäivitades häälustusutiliit. Kui kuvatakse teade „Press the ESC key for Startup Menu“ (Käivitusmenüü avamiseks vajutage klahvi ESC), vajutage klahvi **esc**. Kui kuvatakse käivitusmenüü, vajutage klahvi **f10**.

Häälestusutiliidi kasutamine

Häälestusutiliidi keele vahetamine

Häälestusutiliidi keele vahetamiseks toimige järgmiselt.

 MÄRKUS. Kui häälestusutiliit veel ei tööta, jätkake toimingust 1. Kui häälestusutiliit juba töötab, jätkake toimingust 2.

1. Avage arvuti käivitades või taaskäivitades häälestusutiliit. Kui kuvatakse teade „Press the ESC key for Startup Menu“ (Käivitusmenüü avamiseks vajutage klahvi ESC), vajutage klahvi **f10**.

– või –

Avage arvuti käivitades või taaskäivitades häälestusutiliit. Kui kuvatakse teade „Press the ESC key for Startup Menu“ (Käivitusmenüü avamiseks vajutage klahvi ESC), vajutage klahvi **esc**. Kui kuvatakse käivitusmenüü, vajutage klahvi **f10**.

2. Valige nooleklahvide abil **System Configuration** (Süsteemi konfiguratsioon) > **Language** (Keel) ja seejärel vajutage sisestusklahvi **enter**.
3. Valige nooleklahvide abil keel ja seejärel vajutage sisestusklahvi **enter**.
4. Kui kuvatakse teie valitud keelega konfiguratsiooniviip, vajutage sisestusklahvi **enter**.
5. Muudatuse salvestamiseks ja häälestusutiliidist väljumiseks valige **Exit** (Välju) > **Exit Saving Changes** (Välju ja salvesta muudatused) ja vajutage sisestusklahvi **enter**.

Muudatused rakendatakse kohe.

Navigeerimine ja valimine häälestusutiliidis

Kuna häälestusutiliit pole Windowsi-põhine, pole puuteplaat toetatud. Navigeerimiseks ja üksuste valimiseks tuleb kasutada klahve.

Häälestusutiliidis navigeerimiseks toimige järgmiselt.

- Menüü või menüü-üksuse valimiseks kasutage nooleklahve.
- Üksuse valimiseks loendis või sätte vahetamiseks väljal (nt sätetega Enable/Disable (Luba/keela) väljal) kasutage nooleklahve või klahve **f5** ja **f6**.
- Üksuse valimiseks vajutage sisestusklahvi **enter**.
- Tekstiboksi sulgemiseks või menüüvaatesse naasmiseks vajutage klahvi **esc**.
- Navigeerimise ja valimise kohta lisateabe kuvamiseks vajutage klahvi **f1**.

Süsteemiteabe kuvamine

Süsteemi kellaaja ja kuupäeva ning arvutit tuvastava teabe vaatamiseks kasutage häälestusutiliiti.

Häälestusutiliidi abil süsteemiteabe kuvamiseks toimige järgmiselt.

 MÄRKUS. Kui häälestusutiliit veel ei tööta, jätkake toimingust 1. Kui häälestusutiliit juba töötab, jätkake toimingust 2.

---

1. Avage arvuti käivitades või taaskäivitades häälestusutiliit. Kui kuvatakse teade „Press the ESC key for Startup Menu“ (Käivitusmenüü avamiseks vajutage klahvi ESC), vajutage klahvi **f10**

– või –

Avage arvuti käivitades või taaskäivitades häälestusutiliit. Kui kuvatakse teade „Press the ESC key for Startup Menu“ (Käivitusmenüü avamiseks vajutage klahvi ESC), vajutage klahvi **esc**. Kui kuvatakse käivitusmenüü, vajutage klahvi **f10**.

2. Valige menüü **Main** (Põhimenüü).
3. Häälestusutiliidist väljumiseks muudatusi salvestamata valige nooleklahvide abil **Exit** (Välju) > **Exit Discarding Changes** (Välju muudatusi salvestamata) ja vajutage sisestusklahvi **enter**.

Häälestusutiliidi vaikesätete taastamine

Häälestusutiliidi vaikesätete taastamiseks toimige järgmiselt.

 MÄRKUS. Kui häälestusutiliit veel ei tööta, jätkake toimingust 1. Kui häälestusutiliit juba töötab, jätkake toimingust 2.

---

1. Avage arvuti käivitades või taaskäivitades häälestusutiliit. Kui kuvatakse teade „Press the ESC key for Startup Menu“ (Käivitusmenüü avamiseks vajutage klahvi ESC), vajutage klahvi **f10**

– või –

Avage arvuti käivitades või taaskäivitades häälestusutiliit. Kui kuvatakse teade „Press the ESC key for Startup Menu“ (Käivitusmenüü avamiseks vajutage klahvi ESC), vajutage klahvi **esc**. Kui kuvatakse käivitusmenüü, vajutage klahvi **f10**.

2. Valige nooleklahvide abil **Exit** (Välju) > **Load Setup Defaults** (Laadi vaikehäälestussätted) ja vajutage sisestusklahvi **enter**.
3. Kui kuvatakse häälestuse kinnitamise kuva, vajutage sisestusklahvi **enter**.
4. Muudatuse salvestamiseks ja häälestusutiliidist väljumiseks valige **Exit** (Välju) > **Exit Saving Changes** (Välju ja salvesta muudatused) ja vajutage sisestusklahvi **enter**.

Häälestusutiliidi vaikesätted jõustuvad pärast arvuti taaskäivitamist.

 MÄRKUS. Vaikesätete taastamisel ei muudeta parooli-, turva- ega keelesätteid.

Häälestusutiliidist väljumine

Häälestusutiliidist saab väljuda nii muudatusi salvestamata kui ka need salvestades.

- Häälestusutiliidist väljumiseks ja praeguse seansi muudatuste salvestamiseks toimige järgmiselt.

Kui häälestusutiliidi menüüd pole kuvatud, vajutage menüüvaatesse naasmiseks klahvi **esc**. Valige nooleklahvide abil **Exit** (Välju) > **Exit Saving Changes** (Välju ja salvesta muudatused) ja vajutage sisestusklahvi **enter**.

- Häälestusutiliidist väljumiseks praeguse seansi muudatusi salvestamata toimige järgmiselt.

Kui häälestusutiliidi menüüd pole kuvatud, vajutage menüüvaatesse naasmiseks klahvi **esc**. Valige nooleklahvide abil **Exit** (Välju) > **Exit Discarding Changes** (Välju muudatusi salvestamata) ja vajutage sisestusklahvi **enter**.

Mõlemal juhul taaskäivitatakse arvuti ja avatakse Windows.

Häälestusutiliidi menüüd

Tabelites on kirjeldatud häälestusutiliidi menüü-üksusi.

 MÄRKUS. Mõni häälestusutiliidi menüü-üksustest ei pruugi arvutis saadaval olla.

Main (Põhimenüü)

Üksus	Funktsioon
System information (Süsteemiteave)	<ul style="list-style-type: none"> Süsteemi kellaaja ja kuupäeva kuvamiseks ja muutmiseks Arvuti identifitseerimisteabe kuvamiseks Protsessori, mälu, BIOS-i ja klaviatuurikontrolleri versiooni andmete kuvamiseks (ainult teatud mudelitel)

Security (Turvasätted)

Üksus	Funktsioon
Administrator password (Halduriparool)	Halduriparooli sisestamiseks, muutmiseks või kustutamiseks
Power-On Password (Sisselülitusparool)	Sisselülitusparooli sisestamiseks, muutmiseks või kustutamiseks

System Configuration (Süsteemi konfiguratsioon)

Üksus	Funktsioon
Language Support (Keeletugi)	Häälestusutiliidi keele vahetamiseks.
Virtualization Technology (Virtualiseerimistechnoloogia) (ainult teatud mudelitel)	Protsessori virtualiseerimistechnoloogia lubamiseks/keelamiseks.
LAN Power Saving (LAN-i energiasäästurežiim) (ainult teatud mudelitel)	LAN-i energiasäästufunktsiooni lubamiseks/keelamiseks. Kui lubatud, säästab arvuti alalisvoolutoitel töötades energiat.
Fan Always On (Ventilaator alati sees)	Funktsiooni Fan Always On (Ventilaator alati sees) lubamiseks/keelamiseks. Kui lubatud, on arvuti ventilaator alati sees.

Üksus	Funktsioon
Action Keys Mode (Toiminguklahvirežiim)	Toiminguklahvide lubamiseks/keelamiseks
Boot Options (Buutimissuvandid)	<ul style="list-style-type: none"> • POST (power-on self test) f10 and f12 Delay (sec.) (Käivitustestil (POST) saadaolevate klahvide f10 ja f12 funktsioonide viivitus (sek)) — klahvide f10 ja f12 häälestusutiliidifunktsioonide viivituse määramiseks 5-sekundiliste vahede kaupa (0, 5, 10, 15, 20) • CD-ROM Boot (Buutimine CD-ROM-ilt) — CD-ROM-ilt buutimise lubamiseks/keelamiseks • Floppy Boot (Buutimine flopilt) — disketilt buutimise lubamiseks/keelamiseks • Internal Network Adapter Boot (Buutimine sisemiselt võrguadapterilt) — sisemiselt võrguadapterilt buutimise lubamiseks/keelamiseks • Boot Order (Buutimisjärjestus) — buutimisjärjestuse valimiseks: <ul style="list-style-type: none"> ◦ Notebook Hard Drive (Sülearvuti kõvaketas) ◦ Internal CD/DVD ROM Drive (Sisemine CD-/DVD-ROM-draiv) ◦ USB Diskette on Key/USB Hard Drive (USB-diskett USB-võtmel/-draivil) ◦ USB CD/DVD ROM Drive (USB-CD-/DVD-ROM-draiv) ◦ USB Floppy (USB-flopi) ◦ Network Adapter (Võrguadapter)

Diagnosics (Diagnostika)

Üksus	Funktsioon
Primary Hard Disk Self Test (Esmase kõvaketta kontroll)	Põhjaliku kõvakettakontrolli käivitamiseks
Secondary Hard Disk Self Test (Sekundaarse kõvaketta kontroll) (ainult teatud mudelitel)	Sekundaarse kõvaketta põhjaliku kontrolli käivitamiseks
Memory Test (Mälukontroll)	Süsteemimälu diagnostilise kontrolli käivitamiseks

---

B Tarkvaravärskendused

HP veebisaidil võivad olla saadaval arvutiga kaasas oleva tarkvara värskendused.

Enamik HP veebisaidil olevaid tarkvara- ja BIOS-i värskendusi on pakitud tihendatud failidesse, mida nimetatakse SoftPaqideks.

Mõni allalaaditav pakett sisaldab seletusfaili Readme.txt, milles on esitatud teave tarkvara installimise ja tõrkeotsingu kohta.

Tarkvara värskendamiseks toimige järgmiselt.

1. Tuvastage arvuti mudel, toote kategooria ning sari või pere. Valmistuge BIOS-i värskendamiseks, tuvastades arvutisse praegu installitud BIOS-i versiooni.

Kui arvuti on võrguga ühendatud, pidage enne tarkvaravärskenduste, eriti BIOS-i värskenduste installimist nõu võrguhalduriga.

 MÄRKUS. Arvuti BIOS-i talletatakse süsteemi püsimälus (ROM). BIOS käivitab operatsioonisüsteemi, määrab arvuti suhtluse riistvaraseadmetega ja tagab andmeedastuse (sh kellaaja- ja kuupäevateabe edastuse) riistvaraseadmete vahel.

MÄRKUS. Windows sisaldab arvuti turvalisuse parandamiseks kasutajakonto kontrolli funktsiooni. Teilt võidakse küsida luba või parooli selliste toimingute tegemisel nagu tarkvara installimine, utiliitide käitamine või Windowsi sätete muutmine. Lisateavet leiata spikri ja toe rakendusest.

---

2. Leidke HP veebisaidil aadressil <http://www.hp.com> vajalikud värskendused.
3. Installige värskendused.

BIOS-i värskendamine

Enne BIOS-i värskendamist tuleb tuvastada BIOS-i praegune versioon ning pärast seda võite uue BIOS-i alla laadida ja installida.

BIOS-i versiooni tuvastamine

Et teada saada, kas saadaolevad BIOS-i värskendused sisaldavad arvutisse installitud BIOS-i versioonist uuemaid versioone, tuleb selgitada praegu installitud BIOS-i versioon.

BIOS-i versiooniteabe (tuntud ka kui ROM-i kuupäev ja süsteemi-BIOS) kuvamiseks saab kasutada kiirklahvi **fn + esc** (kui olete juba Windowsi sisse loginud) ja häälestusutiliiti.

BIOS-i teabe kuvamiseks häälestusutiliidi abil toimige järgmiselt.

1. Avage arvuti käivitades või taaskäivitades häälestusutiliit. Kui kuvatakse teade „Press the ESC key for Startup Menu“ (Käivitusmenüü avamiseks vajutage klahvi ESC), vajutage klahvi **f10**.
2. Kui häälestusutiliidi avanedes pole süsteemiteave kuvatud, valige nooleklahvide abil menüü **Main** (Põhimenüü).

Kui põhimenüü on valitud, kuvatakse BIOS-i ja muu süsteemiteave.
3. Häälestusutiliidist väljumiseks valige nooleklahvide abil **Exit** (Välju) > **Exit Discarding Changes** (Välju muudatusi salvestamata) ja vajutage sisestusklahvi **enter**.

BIOS-i värskenduse allalaadimine

△ **ETTEVAATUST.** Arvuti kahjustamise ja installi nurjumise vältimiseks laadige alla ja installige BIOS-i värskendusi ainult siis, kui arvuti on ühendatud vahelduvvooluadapteri kaudu usaldusväärse välise toiteallikaga. Ärge laadige alla ega installige BIOS-i värskendusi siis, kui arvuti töötab akutoitel või on ühendatud dokkimisseadme või ebakindla toiteallikaga. Järgige allalaadimisel ja installimisel järgmisi juhiseid.

Ärge eraldage arvutit toitejuhtme vahelduvvooluvõrgu pistikupesast eemaldamisega vooluvõrgust.

Ärge lülitage arvutit välja ega käivitage une- ega talveunerežiimi.

Ärge sisestage, eemaldage, ühendage ega ühendage lahti ühtegi seadet, kaablit ega juhet.

BIOS-i värskenduse allalaadimiseks tehke järgmist.

1. HP veebisaidil arvutile loodud tarkvara sisaldava lehe avamiseks valige **Start > Help and Support** (Spikker ja tugi) > **Maintain** (Hooldus) > **Software Updates** (Tarkvaravärskendused).
2. Järgige arvuti tuvastamiseks ja soovitud BIOS-i värskendusele juurdepääsuks ekraanil kuvatavaid juhiseid.
3. Allalaadimisel toimige järgmiselt.
  - a. Tuvastage arvutisse praegu installitud BIOS-i versioonist uuem BIOS-i värskendus. Märkige üles kuupäev, nimi või mõni muu identifikaator. Seda teavet võib hiljem tarvis minna värskenduse otsimiseks pärast selle allalaadimist kõvakettale.
  - b. Järgige oma valiku kõvakettale allalaadimiseks ekraanil kuvatavaid juhiseid.

Märkige üles BIOS-i allalaadimise kõvakettal. Avage see allalaadimiskoht, kui olete valmis värskendust installima.

 MÄRKUS. Kui kasutate arvutiga võrguühendust, pidage enne tarkvaravärskenduste, eriti BIOS-i värskenduste installimist nõu võrguhalduriga.

BIOS-i installimise toimingud võivad erineda. Järgige pärast allalaadimise lõpulejõudmist ekraanil kuvatavaid juhiseid. Kui juhiseid ei kuvata, toimige järgmiselt.

1. Avage Windows Explorer. Selleks valige **Start > Computer** (Arvuti).
2. Topeltklõpsake kõvaketta märgistusel. Kõvaketta märgistus on üldjuhul Local Disk (C:) (Kohalik ketas (C:)).
3. Avage varem ülesmärgitud draivitee põhjal värskendust sisaldav kaust.
4. Topeltklõpsake laiendiga .exe faili (nt *failinimi.exe*).

Algab BIOS-i install.

5. Järgige installi lõpuleviimiseks ekraanil kuvatavaid juhiseid.

Pärast BIOS-i edukat värskendamist lülitub süsteem automaatselt välja.

 MÄRKUS. Pärast seda, kui ekraanil kuvatakse teade installi õnnestumise kohta, kustutage allalaaditud fail kõvakettalt.

Programmide ja draiverite värskendamine

Muu kui BIOS-i värskenduse allalaadimiseks ja installimiseks toimige järgmiselt.

1. Avage veebibrauser, seejärel veebiaadress <http://www.hp.com/support> ja valige riik/piirkond.
2. Klõpsake tarkvara ja draiverite allalaadimise valikul, tippige otsinguväljale oma arvuti mudel ja vajutage sisestusklahvi **enter**.

– või –

Kui soovite konkreetset SoftPaqi, sisestage SoftPaqi number otsinguväljale, vajutage sisestusklahvi **enter** ja järgige ekraanil kuvatavaid juhiseid. Jätkake toimingust 6.

3. Klõpsake loetletud mudelite hulgas oma tootel.
4. Valige arvuti operatsioonisüsteem.
5. Draiverite loendi kuvamisel klõpsake lisateabeakna avamiseks värskendatud draiveril.
6. Klõpsake värskendatud draiveri installimiseks üksusel **Install now** (Installi kohe).

 MÄRKUS. Mõnes riigis/piirkonnas saate draiveri alla laadida ja hiljem installida. Faili arvutisse salvestamiseks klõpsake üksusel **Download only** (Laadi ainult alla). Küsimisel klõpsake nupul **Save** (Salvesta) ja valige kõvakettal salvestamise koht. Pärast faili allalaadimist navigeerige kausta, kuhu faili salvestasite, ja topeltklõpsake sellel installimiseks.

---

7. Küsimisel taaskäivitage pärast installi lõppu arvuti ja veenduge, et seade töötab korralikult.

C Varundus ja taaste

Pärast süsteemiriket tehtava taaste täielikkus sõltub viimasest varundamisest. HP soovib kohe pärast tarkvara häälestamist luua taasteketaste komplekti. Uue tarkvara ja andmefailide lisamisel peaksite süsteemi regulaarset varundama, et varund oleks võimalikult värske.

Operatsioonisüsteemi ja taastehalduri HP Recovery Manager tööriistade abil saate arvutis talletatava teabe kaitsmiseks ja süsteemirikke korral andmete taastamiseks teha järgmisi toiminguid.

- Taasteketaste komplekti loomine (taastehalduri Recovery Manager funktsioon) – taastekettaid kasutatakse arvuti käivitamiseks (buutimiseks) ning operatsioonisüsteemi ja tarkvara algsätete taastamiseks süsteemirikke või ebastabiilsuse korral.
- Teabe regulaarne varundamine oluliste süsteemifailide kaitsmiseks.
- Süsteemi taastepunktide loomine (operatsioonisüsteemi funktsioon) – süsteemi taastepunktid võimaldavad võtta tagasi soovimatud arvutis tehtud muudatused, taastades arvuti varasema oleku.
- Programmi või draiveri taastamine (taastehalduri Recovery Manager funktsioon) – selle funktsiooni abil saate installida uuesti programmi või draiveri ilma täielikku süsteemistaastet tegemata.
- Süsteemi täielik taastamine (taastehalduri Recovery Manager funktsioon) – taastehaldur Recovery Manager taastab süsteemirikke või ebastabiilsuse korral algse kõvakettatõmmise. Recovery Manager töötab kõvaketta sihtotstarbelisest taastesektsioonist (ainult teatud mudelitel) või teie loodud taasteketastelt.

MÄRKUS. Kui arvutis on pooljuhtdraiv (SSD), ei pruugi sellel taastesektsiooni olla. Taastesektsioonita arvutitele on kaasa pandud taastekettad. Kasutage neid kettaid operatsioonisüsteemi ja tarkvara taastamiseks. Taastesektsiooni olemasolu kontrollimiseks valige **Start > Computer** (Arvuti). Kui taastesektsioon on olemas, on akna draiviloendis kuvatud HP taastdraiv.

Taasteketaste loomine

HP soovib luua taastekettad, et saaksite suurema süsteemirikke või ebastabiilsuse korral taastada arvuti algse oleku. Looge need kettad kohe pärast arvuti häälestamist.

Käsitsege kettaid hoolikalt ja hoidke neid kindlas kohas. Tarkvara võimaldab luua ainult ühe komplekti taastekettaid.

 MÄRKUS. Kui arvutil pole sisemist optilist draivi, saate taasteketaste loomiseks kasutada välist optilist draivi (eraldi ostetav) või osta taastekettad HP veebisaidilt.

Pidage enne taasteketaste loomist silmas järgmist.

- Teil läheb tarvis kvaliteetseid DVD-R-, DVD+R-, BD-R- (kirjutatav Blu-ray-ketas) või CD-R-kettaid. Kõiki neid kettaid saate eraldi osta. DVD-del ja BD-del on palju suurem salvestusmaht kui CD-del. Kui kasutate CD-sid, võib tarvis minna kuni 20 ketast, samas kui DVD-de või BD-de puhul on vaja ainult mõnda ketast.

 MÄRKUS. Korduvalt kirjutatavad kettad (nt CD-RW-, DVD±RW-, kahekihilised (DL) DVD±RW- ja BD-RE-kettad (korduvalt kirjutatav Blu-ray-ketas)) ei ühildu taastehalduriga Recovery Manager.

- Taasteketaste loomise ajal peab arvuti olema ühendatud vahelduvvoolutoitega.
- Ühe arvuti jaoks saab luua ainult ühe komplekti taastekettaid.
- Nummerdage kõik kettad enne optilisse draivi sisestamist.
- Vajaduse korral saab programmi sulgeda ka enne taasteketaste loomise lõpuleviimist. Kui avate järgmine kord taastehalduri Recovery Manager, palutakse teil ketaste loomist jätkata.

Taasteketaste komplekti loomiseks toimige järgmiselt.

1. Valige **Start > Kõik programmid > Recovery Manager > Taasteketta loomine**.
2. Järgige ekraanil kuvatavaid juhiseid.

Andmete varundamine

Uue tarkvara ja andmefailide lisamisel peaksite süsteemi regulaarset varundama, et varund oleks võimalikult värske.

Varundage süsteemi järgmistel juhtudel.

- Varukoopiaid on soovitatav luua regulaarselt.

MÄRKUS. Teabe perioodiliseks varundamiseks võite määrata meeldetuletused.

- Enne arvuti remonti või taastamist.
- Enne riist- või tarkvara lisamist või muutmist.

Varundamistoimingud on järgmised.

- Looge Windowsi süsteemitaastefunktsiooni abil taastepunkte ja kopeerige need aeg-ajalt kettale.
- Talletage isiklikke faile teegis Dokumendid ja tehke sellest aeg-ajalt varukoopia.
- Looge programmides talletatavatest mallidest varukoopiaid.
- Salvestage kohandatud akna-, tööriistariba- või menüüribasätteid, tehke neist ekraanipildid. Ekraanipildid aitavad pärast eelistuste lähtestamist säästa aega.

Ekraanipildi kopeerimiseks ja tekstitöötlusrakenduse dokumenti kleepimiseks toimige järgmiselt.

1. Kuvage soovitud üksused.
2. Kopeerige kuvatav ekraanipilt:
ainult aktiivse akna kopeerimiseks vajutage kiirklahvi **alt + fn + prt sc**;
kogu kuva kopeerimiseks vajutage kiirklahvi **fn + prt sc**.
3. Avage tekstitöötlusrakenduses dokument ja valige **Edit** (Redigeeri) > **Paste** (Kleebi).
4. Salvestage dokument.

- Varundage teavet välisele kõvakettale, võrgudraivi või ketastele.
- Kui soovite varundada ketastele, kasutage järgmist tüüpi kettaid (eraldi ostetavad): CD-R, CD-RW, DVD+R, DVD-R või DVD±RW. Kasutatavate ketaste valik sõltub arvutisse paigaldatud optilise draivi tüübist.

MÄRKUS. DVD-dele saab salvestada rohkem teavet kui CD-dele, nii et nende kasutamine varundamiseks vähendab vajaminevate kestaste arvu.

- Ketastele varundamisel nummerdage kõik kettad enne arvuti optilisse draivi sisestamist.

Windowsi varundus- ja taastefunktsiooni kasutamine

Windowsi varundus- ja taastefunktsiooni abil varundamiseks toimige järgmiselt.

MÄRKUS. Enne varundamise alustamist veenduge, et arvuti on ühendatud vahelduvvoolutoitega.

MÄRKUS. Sõltuvalt failide mahust ja arvuti jõudlusest võib varundamiseks kuluda üle tunni.

1. Valige **Start > Kõik programmid > Hooldus > Varundus ja taaste**.
2. Järgige ekraanil kuvatavaid juhiseid.

 MÄRKUS. Windows sisaldab arvuti turvalisuse parandamiseks kasutajakonto kontrolli funktsiooni. Teilt võidakse küsida luba või parooli selliste toimingute tegemisel nagu tarkvara installimine, utiliitide käitamine või Windowsi sätete muutmine. Lisateavet leiate spikri ja toe rakendusest.

Süsteemi taastepunktide kasutamine

Süsteemi varundamisel loote süsteemi taastepunkti. Süsteemi taastepunkt salvestab kindlal ajahetkel arvuti kõvaketta hetktõmmise ja annab sellele nime. Kui soovite oma süsteemis hiljem tehtud muudatusi tagasi võtta, saate taastada taastepunktis talletatud süsteemioleku.

 MÄRKUS. Süsteemi taastamine varem loodud taastepunktist ei mõjuta sellest taastepunktist hiljem salvestatud andmefaile ega koostatud e-kirju.

Süsteemifailide ja sätete paremaks kaitsmiseks looge lisataastepunkte.

Millal taastepunkte luua?

Looge taastepunktid järgmistel juhtudel.

- Enne riist- või tarkvara lisamist või ulatuslikumat muutmist.
- Perioodiliselt ka siis, kui süsteem toimib optimaalselt.

 MÄRKUS. Kui taastate taastepunkti abil süsteemi ja siis muudate meelt, saate taastamise tühistada.

Süsteemi taastepunkti loomine

Süsteemi taastepunkti loomiseks toimige järgmiselt.

1. Valige **Start > Control Panel (Juhtpaneel) > System and Security (Süsteem ja turve) > System (Süsteem)**.
2. Klõpsake vasaku paani üksusel **System Protection (Süsteemikaitse)**.
3. Klõpsake sakil **System Protection (Süsteemikaitse)**.
4. Valige jaotises **Protection Settings (Kaitse sätted)** ketas, mille jaoks soovite taastepunkti luua.
5. Klõpsake nupul **Create (Loo)**.
6. Järgige ekraanil kuvatavaid juhiseid.

Möödunud kuupäeva ja kellaaja oleku taastamine

Arvuti optimaalse töötamise ajal loodud taastepunkti (möödunud kuupäeval ja kellaajal) tagasipöördumiseks toimige järgmiselt.

1. Valige **Start > Control Panel (Juhtpaneel) > System and Security (Süsteem ja turve) > System (Süsteem)**.
2. Klõpsake vasaku paani üksusel **System Protection (Süsteemikaitse)**.
3. Klõpsake sakil **System Protection (Süsteemikaitse)**.

4. Klõpsake üksusel **System Restore** (Süsteemitaaste).
5. Järgige ekraanil kuvatavaid juhiseid.

Taastamine

 MÄRKUS. Taastada saab ainult eelnevalt varundatud faile. HP soovib luua taastehalduri HP Recovery Manager abil taastekettad (kogu draivi varundus) kohe pärast arvuti häälestamist.

Taastehaldur Recovery Manager võimaldab süsteemirikke või ebastabiilsuse korral süsteemi parandada või taastada. Recovery Manager töötab taasteketastelt või kõvaketta sihtotstarbelisest taastesektsioonist (ainult teatud mudelitel). Kui aga arvutis on pooljuhtdraiv (SSD), ei pruugi sellel taastesektsiooni olla. Sellisel juhul on arvutiga kaasas pandud taastekettad. Kasutage neid kettaid operatsioonisüsteemi ja tarkvara taastamiseks.

 MÄRKUS. Windows sisaldab parandusfunktsioone, nagu süsteemitaastefunktsioon. Kui te pole neid funktsioone veel proovinud, tehke seda enne taastehalduri Recovery Manager kasutamist.

MÄRKUS. Taastehaldur Recovery Manager taastab ainult tehases eelinstallitud tarkvara. Tarkvara, mis polnud arvutiga kaasas, tuleb kas tootja veebilehelt alla laadida või kettalt uuesti installida.

Taastamine taasteketastelt

Süsteemi taasteketastelt taastamiseks toimige järgmiselt.

1. Varundage kõik isiklikud failid.
2. Sisestage esimene taasteketas optilisse draivi ja taaskäivitage arvuti.
3. Järgige ekraanil kuvatavaid juhiseid.

Taastamine sihtotstarbelisest taastesektsioonist (ainult teatud mudelitel)

 MÄRKUS. Kui arvutis on pooljuhtdraiv (SSD), ei pruugi sellel taastesektsiooni olla. Taastesektsioonita arvutitele on kaasas pandud taastekettad. Kasutage neid kettaid operatsioonisüsteemi ja tarkvara taastamiseks. Taastesektsiooni olemasolu kontrollimiseks valige **Start > Computer** (Arvuti). Kui taastesektsioon on olemas, on akna draiviloendis kuvatud HP taastdraiv.

Mõnel mudelil saab taastesektsiooni abil taastada kõvaketta algse oleku. Sellisel juhul taastatakse arvuti algsätted.

Süsteemi taastesektsioonist taastamiseks toimige järgmiselt.

1. Käivitage ühel järgmistest viisidest taastehaldur Recovery Manager (Taastehaldur).
  - Valige **Start > Kõik programmid > Recovery Manager > Recovery Manager**
– või –
  - Lülitage arvuti sisse või taaskäivitage see ja, kui ekraanil kuvatakse teade „Press the ESC key for Startup Menu“ (Käivitusmenüü avamiseks vajutage klahvi ESC), vajutage klahvi **esc**.

Kui kuvatakse teade „Press <F11> for recovery“ (Taastamiseks vajutage klahvi F11), vajutage klahvi **f11**.

2. Klõpsake taastehalduri Recovery Manager aknas üksusel **System Recovery** (Süsteemitaaste).
3. Järgige ekraanil kuvatavaid juhiseid.

Tähestikuline register

- A**
- Administrator password (Halduriparool) 97
  - aku
    - eemaldamine 44
    - hoidmine 49
    - kalibreerimine 47
    - kõrvaldamine 49
    - laadimine 45, 47
    - laetuse madalad tasemed 46
    - paigaldamine 44
    - toite säästmine 49
    - tühjenemine 45
    - vahetamine 49
  - aku, tuvastamine 11
  - akude laadimine 45, 47
  - aku hoidmine 49
  - aku kalibreerimine 47
  - akukontroll 43
  - akusahtel 12
  - akusahtel, tuvastamine 9
  - aku temperatuur 49
  - akutoide 43
  - aku vabastusriiv 44
  - aku vabastusriiv, tuvastamine 9
  - antennid 10
  - arvutiga reisimine
    - modemi vastavusmargis 12
    - traadita ühenduse sertifitseerimismargised 12
  - arvuti väljalülitamine 51
  - automaatesitus 56
  - autoriõiguse hoiatus 57
  - avalik WLAN-ühendus 17
- B**
- BD
    - eemaldamine 58
    - esitamine 55
  - BIOS, värskendamine 100
- C**
- Bluetoothi märgis 12
  - Bluetooth-seade 13, 19
  - buutimisjärjestus 98
  - buutimissuvandid 98
- CD**
- eemaldamine 58
  - esitamine 55
  - kopeerimine 57
  - kõrvetamine 57, 92
- CD-draiv 60**
- Certificate of Authenticity (autentsussertifikaat) märgis 12
  - Connection Manageri ikoon 13
- D**
- Diagnostics (Diagnostika) 98
  - digitaalkaart
    - eemaldamine 72
    - lõpetamine 72
    - määratletud 71
    - paigaldamine 71
  - digitaalsed kahekanalilised mikrofonid, tuvastamine 30
  - disketidraiv 60
  - draivid
    - buutimisjärjestus 98
    - diskett 60
    - hooldamine 52
    - kõva 62, 63
    - kõvaketas 60, 65, 66
    - optiline 60
    - väline 60
    - vt ka* kõvaketas; optiline draiv
  - draivimeedium 38
  - DVD
    - eemaldamine 58
    - esitamine 55
    - kopeerimine 57
    - kõrvetamine 57, 92
    - piirkonnasätete muutmine 56
  - DVD+/-RW toega SuperMulti-Blu-ray-DL-draiv 53
  - DVD-draiv 60
  - DVD piirkonnasätted 56
- E**
- ekraani heleduse klahvid 25
  - ekraanikujutis, vahetamine 25
  - eSATA-/USB-port, tuvastamine 8
  - eSATA-kaabel, ühendamine 69
  - eSATA-seadmed
    - eemaldamine 69
    - kirjeldus 69
    - ühendamine 69
  - esc-klahv, tuvastamine 6
  - esmane kõvaketas, asendamine 62
  - esmise kõvaketta sahtel, tuvastamine 9
  - ettevõtte WLAN-ühendus 17
- F**
- f11 106, 107
  - fn-klahv, tuvastamine 6
  - funktsiooniklahvid, tuvastamine 6
- G**
- graafikarežiimid, vahetamine 50
  - graafikarežiimide vahetamine 50
- H**
- halduriparool
    - haldamine 80
    - loomine 80
    - sisestamine 80
  - halduriparooli haldamine 80
  - halduriparooli sisestamine 80
  - HDMI, ühendamine 36

- HDMI-port 36
  - HDMI-port, tuvastamine 8
  - helifunktsioonid 34
  - helifunktsioonid, kontrollimine 34
  - helifunktsioonide kontrollimine 34
  - heliseadmed, väliste ühendamine 34
  - helisisendi (mikrofoni) pistikupesa 30
  - helisummutuse klahv kasutamine 31
  - helisummutuse tuvastamine 25
  - helisummutuse märgutuli, tuvastamine 4
  - helitugevus
    - helisummutus 31
    - klahvid 31
    - reguleerimine 31
  - helitugevusklahvid, tuvastamine 25
  - heliväljundi (kõrvaklappide) pistikupesad 30
  - hiir, väline
    - eelistuste määramine 21
    - ühendamine 24
  - hooldus
    - kettadefragmentor 61
    - kettapuhastus 61
  - hooldussilt 12
  - HP MediaSmart, käivitamine 33
  - HP mobiilse lairibaühenduse mooduli seerianumbri märgis 12
  - häired, vähendamine 88
  - häirete vähendamine 88
  - häälestusutiliidi kasutamine 95
  - häälestusutiliidi keele vahetamine 95
  - häälestusutiliidi käivitamine 94
  - häälestusutiliidist väljumine 96
  - häälestusutiliit, paroolide määramine 79
- I**
- ikoonid
    - Connection Manager 13
    - kaabelvõrk 13
    - traadita ühendus 13
    - võrk 13, 87
- Interneti-ühenduse häälestamine 16
- J**
- jaoturid 68
  - juhe, toide 11
- K**
- kaablid
    - eSATA 69
    - LAN 20
    - turvalisus 83
    - USB 68
  - kahekihilise (DL) DVD±RW ja CD-RW ning LightScribe'i toega SuperMulti-liitdraiv 53
  - kambrid
    - mälumoodul 9
  - keeletugi 97
  - kettadefragmentortarkvara 61
  - ketta jõudlus 61
  - kettapuhastustarkvara 61
  - kiirklahvid
    - kasutamine 26
    - kirjeldus 26
  - kirjutatav andmekandja 38
  - klahv fn, tuvastamine 26
  - klahvid
    - esc 6
    - fn 6
    - funktsioon 6
    - helisummutus 31
    - klahvistik 6
    - Windowsi logo 6
    - Windowsi rakendused 6
  - klahvistik, sisseehitatud
    - kasutamine 27
    - numbrilukk 27
    - tuvastamine 27
  - klahvistik, väline
    - kasutamine 27
    - numbrilukk 28
  - klahvistiku klahvid, tuvastamine 6
  - klaviatuuri kiirklahvid, tuvastamine 26
  - kohtvõrk (LAN)
    - kaabel vajalik 20
    - kaabli ühendamine 20
  - komponendid
    - alaosa 9
  - ekraan 10
  - esiosa 6
  - parem külg 7
  - pealmine 2
  - täiendav riistvara 11
  - vasak külg 7
  - kriitilised värskendused, tarkvara 83
  - krüptimine 16
  - kuvamiskoht, vahetamine 25
  - kõlarid 6, 30
  - kõrglahutusvõimega seadmed, ühendamine 36
  - kõrvaklapid 30
  - kõrvaklappide (heliväljundi) pistikupesad 30
  - kõrvasisesed kõrvaklapid 30
  - kõvaketas
    - esmane, paigaldamine 63
    - teisene, paigaldamine 66
    - väline 60
  - kõvakettakontroll 98
- L**
- laetuse kriitiline tase 46
  - laetuse madal tase 46
  - LAN-i
    - energiasäästufunktsioon 97
  - lennujaama turvaseadmed 52
  - LightScribe'i ja DVD+/-RW toega SuperMulti-Blu-ray-DL-draiv 53
  - loetav andmekandja 38
- M**
- Main (Põhimenüü) 97
  - meediumide juhtelemendid, klahvid 25
  - meediumitoimingute klahvid 31
  - Microsoft Certificate of Authenticity (Microsofti autentsussertifikaat) märgis 12
  - mikrofonid, sisemine 30
  - mittereageeriv süsteem 51
  - modemi vastavusmärgis 12
  - monitor, ühendamine 35
  - monitori port, väline 8
  - multimeediumitarkvara 33
  - multimeediumkomponendid, tuvastamine 30
  - multimeediumitarkvara 33

- mälukontroll 98
- mälumoodul
  - eemaldamine 74
  - paigaldamine 75
- mälumoodulikamber,
  - tuvastamine 9
- mälumooduli lahtri kate
  - eemaldamine 74
  - väljavahetamine 75
- märgised
  - Bluetooth 12
  - hooldussilt 12
  - HP mobiilse lairibaühenduse moodul 12
  - Microsoft Certificate of Authenticity (Microsofti autentsussertifikaat) 12
  - modemi vastavus 12
  - SIM 12
  - traadita ühenduse sertifitseerimine 12
  - WLAN 12
- märgutuled
  - helisummutus 4
  - puuteplaat 4
  - suurtähelukk 4
  - toide 4
  - traadita ühendus 4
  - veebikaamera 10
- mürasummutusahelad
  - võrgukaabel 20
- N**
- navigeerimine
  - häälestusutilliidis 95
- normatiivteave
  - modemi vastavusmärgis 12
  - traadita ühenduse sertifitseerimismärgised 12
  - vastavusmärgis 12
- numbrilukk
  - sisseehitatud klahvistik 27
  - väline klahvistik 28
- nupud
  - puuteplaadi parempoolne 3
  - puuteplaadi parempoolne/vasakpoolne 22
  - puuteplaadi sisse-/väljalülitamine 3
- puuteplaadi vasakpoolne 3
- toide 5
- O**
- operatsioonisüsteem
  - Microsoft Certificate of Authenticity (Microsofti autentsussertifikaat) märgis 12
  - tootekood 12
- optiline draiv 7, 53, 60
- optiline ketas
  - eemaldamine 58
  - esitamine 55
- osutusseadmed, eelistuste määramine 21
- P**
- paroolid
  - haldur 79
  - määramine
    - häälestusutilliidis 79
    - määramine Windowsis 78
    - sisselülitus 80
- pesad, turvakaabel 7
- piirkonnakoodid, DVD 56
- pistikupesad
  - helisisend (mikrofon) 30
  - heliväljund (kõrvaklapid) 30
  - RJ-45 (võrk) 8
- pooljuhtdraiv (SSD) 102, 106
- porid
  - eSATA/USB 8
  - HDMI 8, 36
  - USB 7, 8, 68
  - väline monitor 8
- porid, väline monitor 35
- programmid, värskendamine 101
- programmi või draiveri taastamine 102
- projektor, ühendamine 35
- puuteplaadi kerimisžest 22
- puuteplaadi märgutuli,
  - tuvastamine 4, 22
- puuteplaadi näpistamisžest 23
- puuteplaadi pööramisžest 23
- puuteplaadi suumimisžest 23
- puuteplaadižestid
  - kerimine 22
  - näpistamine 23
- pööramine 23
- suumimine 23
- puuteplaadi vasakpoolne/parempoolne nupp,
  - tuvastamine 22
- puuteplaat
  - kasutamine 21
  - nupud 3
  - sisse-/väljalülitusnupp 3
  - žestid 21
  - tuvastamine 2, 21
- R**
- rakenduse klahv, Windows 6
- Recovery Manager 102, 106
- riiv, aku vabastamine 9
- RJ-45 (võrgu) pistikupesa,
  - tuvastamine 8
- S**
- sahtlid
  - aku 9, 12
  - esmise kõvaketta sahtel 9
- seadmedraiverid
  - HP draiverid 93
  - Windowsi draiverid 93
- Security (Turvasätted) 97
- seerianumber, arvuti 12
- sekundaarse kõvaketta
  - kontroll 98
- sildid
  - vastavus 12
- SIM-i märgis 12
- sisemised digitaalsed
  - kahekanalilised mikrofonid,
    - tuvastamine 30
  - sisemised mikrofonid,
    - tuvastamine 10
- sisseehitatud veebikaamera
  - märgutuli,
    - tuvastamine 10
- sisselülitusparool
  - haldamine 81
  - loomine 81
  - sisestamine 81
- sisselülitusparooli haldamine 81
- sisselülitusparooli sisestamine 81
- spikri ja toe rakenduse klahv 25
- sulgemine 51
- suurtäheluku märgutuli,
  - tuvastamine 4

sõrmejälgede registreerimine 84
sõrmejäljelugeja, tuvastamine 5, 84
säästmine, toide 49
süsteemirike või
  ebastabiilsus 102
süsteemitaaste 106
süsteemitaaste kasutamine 105
süsteemi taastepunktid 102, 105
süsteemiteabe kuvamine 95
süsteemiteave 97
süsteemi täielik taastamine 102
System Configuration (Süsteemi konfiguratsioon) 97

T

taastamine 106
taastamine, süsteem 106
taastamine sihtotstarbelisest taastesektsioonist 106
taastamine taasteketastelt 106
taastekettad 102, 103
taastepunktid 105
taastesektsioon 102
talveunerežiim
  käivitamine 39
  käivitatud aku laetuse kriitilise taseme korral 46
  väljumine 39
tarkvara
  installimine 33
  kettadefragmentor 61
  kettapuhastus 61
  kriitilised värskendused 83
  multimeediumid 33
  tulemüür 82
  viirusetõrje 82
  Windows Media Player 33
  Wireless Assistant 14
tarkvara Wireless Assistant 14
teisene kõvaketas,
  paigaldamine 65
temperatuur 49
toetatud kettad 103
toide
  säästmine 49
  ühendamine 41
toiminguklahvid
  ekraani heleduse suurendamine 25

ekraani heleduse vähendamine 25
ekraanikujutise kuvamiskoha vahetamine 25
heli-CD, DVD või BD juhtelemendid 25
helitugevus 31
helitugevuse reguleerimine 25
kasutamine 25
kõlarite heli summutamine 25
spikri ja toe rakendus 25
traadita ühendus 26
toitejuhe, tuvastamine 11
toitejuhtme ühenduspesa, tuvastamine 7
toite märgutuled, tuvastamine 4
toitenupp, tuvastamine 5
tootekood 12
toote nimi ja -number, arvuti 12
traadita võrk (WLAN)
  avalik WLAN-ühendus 17
  ettevõtte WLAN-ühendus 17
  kirjeldus 13
  märgis 12
  turvalisus 16
  tuvastamine 9
  tööpiirkond 17
  vajalikud seadmed 16
  ühendamine 17
traadita ühenduse antennid 10
traadita ühenduse ikoon 13
traadita ühenduse juhtelemendid
  klahv 14
  operatsioonisüsteem 14
  tarkvara Connection Manager 14
  tarkvara Wireless Assistant 14
traadita ühenduse klahv
  kasutamine 14
  tuvastamine 26
traadita ühenduse märgutuli 4, 14
traadita ühenduse seadmed, tüübid 13
traadita ühenduse sertifitseerimismärgis 12
tulemüür 16
tulemüüritarkvara 82
turvakaabel 83

turvakaabli pesa, tuvastamine 7
turvalisus
  funktsioonid 77
  paroolid 78
turvalisus, traadita ühendus 16
tõrkeotsing
  DVD-l oleva filmi esitamine 91
  HP seadmedraiverid 93
  ketaste kõrvetamine 92
  ketta esitus 90, 91
  optilise draivi tuvastamine 89
  optilise ketta sahtel 89
  seadmedraiver 92
  Windowsi draiverid 93
  väline kuvar 91

U

unerežiim
  käivitamine 38
  väljumine 38
USB-jaoturid 68
USB-kaabel, ühendamine 68
USB-pordid, tuvastamine 7, 8, 68
USB-seadmed
  eemaldamine 68
  kirjeldus 68
  ühendamine 68

V

Vahelduvvooluadapter
  tuvastamine 11
  ühendamine 41
vaikesätete taastamine 96
valimine häälestusutiliidis 95
varundamine
  isiklikud failid 104
  kohandatud akna-, tööriistariba- ja menüüribasätted 104
  mallid 104
veebikaamera 10, 30
veebikaamera, kasutamine 37
veebikaamera märgutuli 30
ventilaator alati sees 97
ventilatsiooniavad, tuvastamine 9
video, kasutamine 35
viirusetõrjetarkvara 82
virtualiseerimistehnoloogia 97
võrguikoonid 13, 87

- võrgukaabel
  - mürasummutusahelad 20
  - ühendamine 20
- võrgukood 87
- võrgu turvakoodid
  - SSID 87
  - võrgukood 87
- väline draiv 60
- välised heliseadmed,
  - ühendamine 34
- välise monitori port 35
- välise monitori port,
  - tuvastamine 8
- väljalülitamine 51

W

- Windows, paroolide
  - määramine 78
- Windowsi logo klahv,
  - tuvastamine 6
- Windowsi rakenduse klahv,
  - tuvastamine 6
- WLAN-i häälestamine 16

Ü

- ühendus, välistoide 41
- ühenduse loomine WLAN-iga 17
- ühenduspesad, toide 7

